

Letno poročilo 2018

Sava Turizem d.d. in Skupina Sava Turizem

KAZALO

1	KLUČNI PODATKI O POSLOVANJU V LETU 2018.....	1
2	KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	3
2.1	Pismo uprave.....	3
2.2	Poročilo Nadzornega sveta.....	5
2.2.1	Delovanje nadzornega sveta	5
2.2.2	Način in obseg preverjanja vodenja družbe.....	5
2.2.3	Letno poročilo	7
2.2.4	Revizorjevo poročilo.....	8
2.2.5	Pripombe nadzornega sveta k letnemu poročilu za leto 2018 in k poročilu uprave o razmerjih s povezanimi družbami	9
2.2.6	Potrditev letnega poročila za leto 2018.....	9
2.3	Predstavitev in organiziranost Skupine Sava Turizem.....	9
2.3.1	Predstavitev Skupine Sava Turizem	9
2.3.2	Dejavnost in organiziranost matične družbe Sava Turizem d.d.....	10
2.3.3	Osebna izkaznica družbe Sava Turizem d.d.	11
2.4	Pregled pomembnejših dogodkov v letu 2018 in po koncu obračunskega obdobja	12
2.5	Organi vodenja in upravljanja	15
2.5.1	Uprava	15
2.5.2	Nadzorni svet	15
2.5.3	Sistem vodenja in upravljanja	16
2.5.4	Izjava o upravljanju družbe	17
2.5.5	Izjava o spoštovanju Kodeksa upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	18
2.6	Upravljanje tveganj	19
2.7	Finančno upravljanje	21
2.8	Podpis letnega poročila in njegovih sestavnih delov za družbo Sava Turizem d.d. in Skupino Sava Turizem za leto 2018.....	22
3	POSLOVNO POROČILO	23
3.1	Razvojna strategija	23
3.2	Značilnosti gospodarskega okolja v letu 2018 in napovedi za leto 2019	24
3.3	Trženje in kupci	25
3.4	Nabava in dobavitelji.....	26
3.5	Sistemi kakovosti in razvoj poslovnih procesov	26
3.6	Razvoj informacijske tehnologije	27
3.7	Naložbene aktivnosti.....	27
3.8	Poslovanje družbe in Skupine Sava Turizem	28
3.9	Pogled do konca leta 2019	31
4	TRAJNOSTNO POROČILO.....	31

4.1	Informacije o zaposlenih	31
4.2	Skrb za varnost in zdravje zaposlenih pri delu	34
4.3	Področje ekologije	35
4.4	Razvoj družbene skupnosti.....	35
5	RAČUNOVODSKI IZKAZI S POJASNILI ZA SKUPINO SAVA TURIZEM	38
5.1	Konsolidirani računovodski izkazi Skupine Sava Turizem v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	38
5.2	Sestava Skupine Sava Turizem ter podatki o poslovanju odvisnih družb v letu 2018.....	42
5.3	Pojasnila k računovodskim izkazom Skupine Sava Turizem v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	44
5.3.1	Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov	44
5.3.2	Pomembnejše računovodske usmeritve.....	45
5.3.3	Določanje poštene vrednosti	58
5.3.4	Obvladovanje finančnih tveganj.....	59
5.3.5	Razkritja k računovodskim izkazom Skupine Sava Turizem, sestavljenimi v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	62
5.4	Izjava uprave za Skupino Sava Turizem	83
5.5	Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Sava Turizem.....	84
6	RAČUNOVODSKI IZKAZI S POJASNILI ZA DRUŽBO SAVA TURIZEM D.D. V SKLADU S SLOVENSKIMI RAČUNOVODSKIMI STANDARDI	87
6.1	Računovodski izkazi za družbo Sava Turizem d.d. na dan 31. 12. 2018	87
6.2	Pojasnila k računovodskim izkazom za družbo Sava Turizem d.d.	93
6.2.1	Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov	93
6.2.2	Pomembnejše računovodske usmeritve.....	95
6.2.3	Obvladovanje finančnih tveganj.....	106
6.2.4	Pojasnila posameznih postavk računovodskih izkazov	108
6.2.5	Razkritje poslov z izbranim revizorjem	125
6.3	Izjava uprave za družbo Sava Turizem d.d.	125
6.4	Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Sava Turizem d.d.	127
6.5	Osebe za stike v Skupini Sava Turizem	130

1 Ključni podatki o poslovanju v letu 2018

Tabela 1: Ključni podatki in kazalniki za Skupino Sava Turizem¹ po MSRP

	2015 po MSRP	2016 po MSRP	2017 po MSRP	2018 po MSRP	Indeks 2018/2017
POSLOVNI IZID					
Poslovni prihodki (v 000 EUR)	67.125	70.116	74.837	77.732	103,9
Prihodki iz prodaje (v 000 EUR)	65.411	68.917	73.400	76.448	104,2
Poslovni izid iz poslovanja (v 000 EUR)	6.593	7.447	7.508	8.208	109,3
Poslovni izid pred obdbdčitvijo (v 000 EUR)	1.889	1.061	5.841	7.066	121,0
Čisti poslovni izid poslovnega leta (v 000 EUR)	2.012	284	5.354	6.490	121,2
Kosmati denarni tok iz poslovanj (EBITDA) (v 000 EUR)	13.944	15.007	15.788	16.235	102,8
BILANCA STANJA					
Bilančna vsota (v 000 EUR)	168.218	170.518	170.791	173.874	101,8
Dolgoročna sredstva (v 000 EUR)	156.018	155.502	160.495	162.474	101,2
Kapital (v 000 EUR)	97.450	96.966	101.014	106.408	105,3
Dolgoročne finančne obveznosti (v 000 EUR)	45.827	38.303	42.790	38.997	91,1
Zadolženost (v 000 EUR)	49.993	51.749	46.613	42.791	91,8
Neto finančni dolg (v 000 EUR)	41.971	41.362	40.872	36.115	88,4
NALOŽBENE AKTIVNOSTI					
Naložbe v osnovna sredstva (v 000 EUR)	6.276	4.235	13.472	12.637	93,8
ZAPOSLENI					
Število zaposlenih na dan 31.12.	1.013	1.013	1.017	1.037	102,0
KAZALNIKI					
Čista dobičkonosnost prihodkov	3,0%	0,4%	7,2%	8,3%	
Čista dobičkonosnost kapitala	2,1%	0,3%	5,6%	6,5%	
Neto finančni dolg / kapital	0,43	0,43	0,40	0,34	83,9
Neto finančni dolg / kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA)	3,01	2,76	2,59	2,22	85,9
Zadolženost / Kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA)	3,59	3,45	2,95	2,64	89,3
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti	0,79	0,59	0,59	0,58	97,8
Kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) / prihodki iz prodaje	21,3%	21,8%	21,5%	21,2%	
ŠTEVILO DRUŽB V SKUPINI					
Število družb v skupini na dan 31.12.	4	5	4	5	

¹ Kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) je izračunan kot seštevek dobička iz poslovanja, odpisov vrednosti in amortizacije. V letu 2017 smo spremenili metodologijo za izračun EBITDA, ki je v zgornji tabeli prilagojena tudi za predhodna leta.

Neto finančni dolg je izračunan kot razlika med finančnimi obveznostmi in denarnimi sredstvi ter kratkoročnimi depoziti pri bankah.

Tabela 2: Ključni podatki in kazalniki za družbo Sava Turizem d.d.² po SRS

	2016	2017	2018	2018 po izčlenitvi T. Lendava	Indeks 2018/2017	Indeks 2018 po izčlenitvi T. Lendava/ 2017
POSLOVNI IZID						
Poslovni prihodki (v 000 EUR)	68.935	73.584	76.338	73.240	103,7	99,5
Prihodki iz prodaje (v 000 EUR)	67.823	72.177	75.197	72.126	104,2	99,9
Poslovni izid iz poslovanja (v 000 EUR)	7.367	7.530	8.245	8.165	109,5	108,4
Poslovni izid pred obdobjem (v 000 EUR)	851	5.821	7.063	6.983	121,3	120,0
Čisti poslovni izid poslovnega leta (v 000 EUR)	74	5.334	6.487	6.411	121,6	120,2
Kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) (v 000 EUR)	14.861	15.734	16.178	15.864	102,8	100,8
BILANCA STANJA						
Bilančna vsota (v 000 EUR)	170.220	170.415	173.380	172.176	101,7	101,0
Dolgoročna sredstva (v 000 EUR)	155.425	160.271	162.323	161.213	101,3	100,6
Kapital (v 000 EUR)	96.858	100.886	106.282	106.206	105,3	105,3
Dolgoročne obveznosti (v 000 EUR)	38.693	43.154	38.947	38.947	90,3	90,3
Zadolženost	51.647	46.474	42.696	42.696	91,9	91,9
Neto finančni dolg (v 000 EUR)	41.436	40.798	36.142	36.186	88,6	88,7
NALOŽBENE AKTIVNOSTI						
Naložbe v osnovna sredstva (v 000 EUR)	4.195	13.250	12.610	12.426	315,9	93,8
ZAPOSLENI						
Število zaposlenih na dan 31.12.	1.002	1.005	1.022	944	101,7	93,9
KAZALNIKI						
Čista dobičkonosnost prihodkov	0,1%	7,2%	8,5%	8,8%		
Čista dobičkonosnost kapitala	0,1%	5,5%	6,5%	6,2%		
Neto finančni dolg / kapital	0,43	0,40	0,34	0,34	84,1	84,3
Neto finančni dolg / kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA)	2,79	2,59	2,23	2,28	86,2	88,0
Zadolženost / Kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA)	3,48	2,95	2,64	2,69	89,3	91,1
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti	0,63	0,73	0,69	0,69	94,7	93,6
Kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) / prihodki iz prodaje	21,9%	21,8%	21,5%	22,0%	98,7	100,9
FIZIČNI PODATKI						
Število nočitev	1.133.457	1.174.208	1.158.059	1.082.674	98,6	92,2
Zasedenost kapacitet (v %)	61,6%	63,5%	61,7%	61,7%		
Penzionski prihodki na nočitev (v EUR)	43,3	45,6	49,2	50,3	107,9	110,3
Penzionski in izvenpenzijski prihodki na razpošljivo sobo (v EUR)	85,8	91,9	95,6	97,4	104,0	106,0
Vsi prihodki na prodano sobo	149,2	155,5	166,1	169,4	106,8	108,9

S presečnim datumom 31. 12. 2016 je bila izvedena pripojitev družbe Sava TMC, d.o.o. k matični družbi Sava Turizem d.d. Zgoraj so zato za leto 2016 prikazani preračunani konsolidirani podatki, ki za to leto vključujejo družbo Sava TMC, d.o.o., da je zagotovljena primerljivost z letom 2017 in 2018.

2

Kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) je izračunan kot seštevek dobička iz poslovanja, odpisov vrednosti in amortizacije. V letu 2017 smo spremenili metodologijo za izračun EBITDA, ki je v zgornji tabeli prilagojena tudi za predhodna leta.

Neto finančni dolg je izračunan kot razlika med finančnimi obveznostmi in denarnimi sredstvi ter kratkoročnimi depoziti pri bankah.

S presečnim datumom 31. 5. 2018 je bila izčlenjena destinacija Lendava brez dejavnosti zdravstva v novo družbo Terme Lendava d.o.o., ki je v 100% lasti družbe Sava Turizem d.d. in bo do prodaje delovala kot samostojna družba. Vpis izčlenitve destinacije Lendava na družbo Terme Lendava d.o.o. v sodni register je bil izvršen 6. 3. 2019. Izkazi družbe Sava Turizem d.d. skladno z računovodskimi standardi od 1. 6. 2018 ne vključujejo več rezultatov družbe Terme Lendava d.o.o. Zaradi primerljivosti so v zgornji tabeli prikazani podatki za Sava Turizem d.d. za leto 2018 pred in po izčlenitvi destinacije Lendava.

2 Korporativno upravljanje

2.1 Pismo uprave

Spoštovani delničarji, sodelavci in poslovni partnerji Skupine Sava Turizem,

Za nami je še eno v nizu zaporednih uspešnih let. Zopet smo zabeležili rast iztrženih cen in prihodkov na vseh emitivnih trgih v primerjavi z letom poprej. Rekordni so tako prihodki od prodaje kot tudi dobiček. Dobro poslovanje so zaznamovale naklonjene nam razmere na trgu, optimizacija poslovanja, učinkovite prodajno marketinške aktivnosti, dober rezultat pa je tudi odraz investicij v preteklem obdobju.

Vsaka naša destinacija je edinstvena v smislu produkta in segmenta gostov. Skladno s tem smo za vsako destinacijo razvijali svojo specifično in razpoznavno ponudbo. Ob konstantnem dvigu kakovosti storitev in ustvarjanju inovativnih produktov z dodano vrednostjo smo gradili globalno prepoznavnost in pozicijo.

Naše destinacije je v letu 2018 obiskalo skoraj 400.000 gostov, kar je nekoliko manj kot v istem obdobju lanskega leta, kar pa ni vplivalo na rezultate poslovanja, saj so bili ti gostje pripravljeni odšteti več za svoja počitnikovanja. Od aprila do vključno oktobra beležimo največ gostov na Bledu, v termalnem delu pa je skoraj enakomerna porazdelitev gostov skozi vse leto. Zabeležili smo rast na segmentu individualnega počitnikovanja, športnega turizma, povečal se je delež gostov, ki prihajajo k nam z motivom kolesarjenja, igranja golfa in preventivnega zdravljenja. Povprečno v hotelih in apartmajih destinacij skupine prevladujejo gostje iz Slovenije, germanskih trgov, prekomorskih držav in vzhodne Evrope. Beležimo 38 % domačih in 62 % tujih gostov, pri čemer je na Bledu to razmerje 96 % tujih in 4 % domačih.

Pozitivne trende izkazuje tudi dejavnost zdravstva, kjer se je število zdravstvenih nočitev na letnem nivoju povečalo za 10,9 odstotka.

V Sava Hotels & Resorts zelo pozorno poslušamo potrebe in želje naših gostov in partnerjev ter sledimo trendom na trgu. Spoštujemo lokalno tradicijo in zgodovino. Smo trajnostno naravnani. Naše osnovno poslanstvo je ustvarjanje raznolikih doživetij ter skrb za zdravje in dobro počutje naših gostov. S to vizijo navdušujemo naše goste, ki se z veseljem vračajo k nam. V zadnjih 2 letih smo v družbi Sava Turizem za investicije namenili 25,9 milijonov EUR, od tega 12,6 milijonov EUR v 2018. Sredstva za investicije vključujejo sredstva za vzdrževanja, investicije za ohranjanje stanja produktov in investicije v nadgradnje produktov.

Investicije v letu 2018 so bile usmerjene predvsem v naši dve največji in strateško najpomembnejši destinaciji, Sava Hoteli Bled in Terme 3000 – Moravske Toplice. Na Bledu smo v hotelu Rikli Balance prenovili še recepcijo, jedilnico in skupne prostore, tako, da je hotel sedaj v celoti prenovljen. Na Bledu smo obnovili tudi infrastrukturo kampa Zaka. Na destinaciji Terme 3000 – Moravske Toplice smo v hotelu Ajda prenovili kopališče in izvedli drugo fazo prenove družinskih bungalov hišk v Prekmurski vasi Ajda.

Tudi v naslednjih letih nadaljujemo večje investicijske projekte predvsem na obeh največjih destinacijah. Na preostalih destinacijah bodo investicije usmerjene predvsem v zagotavljanje ustreznih standardov, vzdrževanje obstoječega stanja kvalitete in nivoja prihodkov.

Skupina je v letu 2018 nadaljevala stroškovno učinkovito poslovanje. Poslovno leto smo zaključili z dobičkom iz poslovanja v višini 8,2 milijona evrov, čistim dobičkom 6,5 milijona evrov in EBITDA v višini 16,2 milijona evrov.

Poleg vlaganj v nova in izboljšana doživetja za naše goste smo se v preteklem letu posvetili tudi zagotovitvi virov za povečanje zadovoljstva in usposobljenosti naših zaposlenih. S partnerji smo pridobili nepovratna sredstva in izvedli številna usposabljanja in delavnice ter motivacijske ukrepe za ključne kadre na področju gostinstva in hotelirstva.

Ponosna sva na sodelavce, ki so s svojim angažmajem dosegli številne nagrade: Camping Bled je na turističnem sejmu Vakantiebeurs v Utrechtu prejel nagrado za drugi najboljši evropski kamp v kategoriji country campsites; Terme 3000 – Moravske Toplice so prejele naziv najboljše veliko termalno kopališče v Sloveniji; Na 65. Gostinsko-turističnem zboru (GTZ) Slovenija, ki je potekal v Portorožu, so zaposleni v Sava Hotels & Resorts prejeli številne nagrade in priznanja, in sicer 18 zlatih, 14 srebrnih in 7 bronastih. V okviru Dnevov slovenskega turizma 2018 smo prejeli visoko priznanje za investicije, pestrost ponudbe in dvig kakovosti storitev ter oblikovanje inovativnih turističnih produktov za Rikli Balance Hotel, Sava Hoteli Bled ter prenovljeno notranje termalno kopališče in Prekmurski most, Terme 3000 – Moravske Toplice. Francoski kulinarični vodnik Gault & Millau, ki je ob Michelinu drugo najbolj znano podjetje, ki se sistematično in z več desetletno tradicijo ukvarja z ocenjevanjem restavracij in gostiln je restavracijo Julijana (GHT) uvrstil med najboljše v državi, ter ji v novembru 2018 podelil oceno tri »kuharske kape«.

Za Skupino Sava Turizem so tudi v prihodnje primarni cilji ohranitev vodilnega položaja med ponudniki turističnih storitev v Sloveniji, krepitev imidža blagovne znamke Sava Hotels & Resorts, dodajanje novih vsebin in produktov, zadovoljitev vseh potreb gostov, pospešeno trženje produktov, ki prinašajo višjo dodano vrednost, odlično sodelovanje s poslovnimi partnerji in lokalnimi skupnostmi ter ne nazadnje ohraniti zadovoljne in motivirane zaposlene.

Zahvaljujemo se članom nadzornega sveta in poslovnim partnerjem za izkazano zaupanje ter podporo, predvsem pa vsem sodelavcem za požrtvovalno in zavzeto delo.

Borut Simonič
član uprave

Renata Balazic
predsednica uprave

2.2 Poročilo Nadzornega sveta

Poročilo nadzornega sveta družbe Sava Turizem d.d. o delu nadzornega sveta za leto 2018, o preveritvi poročila družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2018 z mnenjem nadzornega sveta o revidiranem poročilu družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2018 ter o preveritvi poročila uprave o razmerjih s povezanimi družbami za leto 2018 z mnenjem nadzornega sveta o revidiranem poročilu uprave o razmerjih s povezanimi družbami za leto 2018.

2.2.1 Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe Sava Turizem d.d. je v letu 2018 deloval v šestčlanski sestavi, od katerih so bili štiri člani predstavniki delničarjev in dva predstavnika zaposlenih.

Predstavniki delničarjev v nadzornem svetu so bili v tem obdobju predsednik nadzornega sveta Klemen Boštjančič, namestnik predsednika Aleš Škoberne ter člana Tina Pelcar Bugar in Matej Narat. Interese zaposlenih v nadzornem svetu sta zastopala Anton Vidic in Tomislav Sabo.

2.2.2 Način in obseg preverjanja vodenja družbe

Vodenje družbe Sava Turizem d.d. je v letu 2018 preverjal nadzorni svet družbe skupaj z revizijsko komisijo, komisijo za optimizacijo in kadrovske komisije nadzornega sveta.

Nadzorni svet

V letu 2018 je bilo štirinajst sej nadzornega sveta, od teh tri korespondenčne.

Na sejah je nadzorni svet redno obravnaval poročila komisij nadzornega sveta, poročila uprave o poslovanju skupine, poročila uprave o sodnih sporih in zaprosila uprave družbe za izdajo soglasij v njegovi pristojnosti.

Sprejel je Poročilo nadzornega sveta družbe Sava Turizem d.d. o delu nadzornega sveta v letu 2017, o preveritvi letnega poročila družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2017 z mnenjem nadzornega sveta o revidiranem letnem poročilu družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2017 ter o preveritvi poročila uprave o razmerjih s povezanimi družbami za leto 2017 z mnenjem nadzornega sveta o revidiranem poročilu uprave o razmerjih s povezanimi družbami za leto 2017. Potrdil je Letno poročilo družbe Sava Turizem d.d. in skupine Sava Turizem za leto 2017 z revizorjevim mnenjem ter Poročilo uprave o razmerjih s povezanimi družbami za leto 2017 z revizorjevim mnenjem.

Skupščini delničarjev je skupaj z upravo predlagal razporeditev bilančnega dobička na dan 31. 12. 2017 ter podelitev razrešnice upravi in nadzornemu svetu družbe za leto 2017. Predlagal ji je tudi imenovanje revizorja računovodskih izkazov družbe za leto 2018.

Obravnaval je prejeto pobudo posrednega delničarja za predložitev informacij.

Seznanil se je s poročilom revizijske komisije o delu revizijske komisije v letu 2017, s poročilom notranje revizije o delu notranje revizije v letu 2017 ter z načrtom notranje revizije za leto 2018. Sprejel je rebalans poslovnega načrta za leto 2018 in potrdil poslovni načrt za leto 2019.

Tudi v letu 2018 je posebno pozornost namenil področju investicij, nepremičninskemu portfelju in oblikovanju razvojne strategije družbe. Na sejah se je redno seznanjal s potekom procesov dezinvestiranja Term Lendava in Term Banovci, pregledoval postopke in gradivo v tem okviru ter sprejel sklepe iz tega naslova. Pregledal je nameravano izčlenitev s prevzemom med družbo Sava Turizem d.d. kot prenosno družbo in družbo Terme Lendava d.o.o. kot prevzemno družbo ter o tem izdal pisno poročilo. Pregledal je pogodbo o delitvi (izčlenitvi) in prevzemu iz tega naslova ter sodišču podal predlog za imenovanje izčlenitvenega (delitvenega) revizorja.

Spremljal je proces usklajevanja s Kodeksom korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države. Sprejel je posodobljeni poslovnik nadzornega sveta in pravilnik o nagrajevanju uspešnosti dela uprave. Seznanil se je z izvajanjem ciljnega vodenja in ocenjevanjem delovne uspešnosti v družbi. Posvetil se je tudi tematiki sistema nasledstev in drugega nivoja vodenja. Uvedel je redne predstavitve vodij drugega nivoja, v okviru katerih je podrobneje spoznaval vodje ter ustroj in delovanje njihovih področij.

Revizijska komisija nadzornega sveta

Revizijska komisija je v letu 2018 delovala v štiričlanski sestavi s predsednico Tino Pelcar Bugar, namestnikom predsednika Matejem Naratom ter članoma Alešem Škobernetom in Gregorjem Rovanškom. V tem letu se je komisija sestala trikrat.

Sestala se je z revizorjem računovodskih izkazov za leto 2017 ter se seznanila s postopkom predrevizije in revizije. Na seji v marcu 2018 se je seznanila z Letnim poročilom družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2017 ter s poročilom uprave o razmerjih s povezanimi družbami. Na sejo je v tem delu povabila tudi revizorja ter po pogovoru z njim izdala pritrdilno mnenje k revizorjevemu mnenju k Letnemu poročilu družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2017 ter pritrdilno mnenje k revizorjevemu mnenju k Letnemu poročilu družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2017.

Sprejela je poročilo o delu revizijske komisije za leto 2017. V okviru spremljave notranjih kontrolnih mehanizmov je obravnavala poročilo notranje revizije o pregledu sistema obvladovanja tveganj v odvisni družbi, poročilo notranje revizije o pregledu sistema obvladovanja tveganj na področju zagotavljanja skladnosti izvajanja postopkov priprave, distribucije in hranjenja dokumentacije za dejavnost zdravstvo in poročila notranje revizije o uresničevanju priporočil, se seznanila s poročilom notranje revizije o delu notranje revizije v letu 2017 ter sprejela načrt notranjerevizijskih projektov za leto 2018 in za leto 2019.

Po preučitvi ustreznosti je predlagala izbiro revizorja računovodskih izkazov za leto 2018. Preverila je njegovo neodvisnost od družbe. Obravnavala je predlog pogodbe za izvedbo storitev revizije računovodskih izkazov in letnega poročila za leto 2018. Seznanila se je s postopkom predrevizije za to obdobje.

Spremljala je postopek računovodskega poročanja. Seznanila se je tudi s pregledom obstoječega sistema obvladovanja tveganj v družbi, s podanimi soglasji predsednika nadzornega sveta ter s poročili uprave o sodnih sporih in terjatvah.

Komisija nadzornega sveta za optimizacijo poslovanja Sava Turizma

Komisijo za optimizacijo poslovanja Sava Turizma so v letu 2018 sestavljali predsednik Matej Narat, namestnica predsednika Tina Pelcar Bugar ter člana Klemen Boštjančič in Aleš Škoberne. Sestali so se trikrat. Na sejah so podrobneje obravnavali predvsem možnosti investiranja in dezinvestiranja ter s tem povezana izhodišča za planiranje za leto 2019 in za naslednje srednjeročno obdobje.

Kadrovska komisija nadzornega sveta

V kadrovske komisiji so v letu 2018 delovali štiri člani: predsednik komisije Klemen Boštjančič, namestnica predsednika Tina Pelcar Bugar ter člana Aleš Škoberne in Matej Narat.

V tem obdobju se je kadrovska komisija sestala enkrat. Na seji so člani komisije nadaljevali z razpravo o pravilniku o nagrajevanju uspešnosti dela uprave ter pripravili predlog kriterijev iz tega naslova. Posvetili so se tudi tematiki sistema nasledstev in drugega nivoja vodenja.

Poročanje uprave

Nadzornemu svetu je v letu 2018 ustrezno izvrševanje nadzorne funkcije omogočilo tudi poročanje uprave.

Uprava je nadzornemu svetu podala Letno poročilo družbe Sava Turizem d.d. in skupine Sava Turizem za leto 2017 z revizorjevim mnenjem in Poročilo uprave o razmerjih s povezanimi družbami za leto 2017 z revizorjevim mnenjem.

V letnem poročilu so najprej predstavljeni podatki o družbi in Skupini, pomembnejši dogodki in dosežki leta, bilanca stanja in poročilo o upravljanju s tveganji. Poslovni del poročila zajema informacije in podatke o prodajnih prihodkih in trženju, nabavi, kadrih in informatiki. V poslovnem delu poročila je prikazana tudi analiza uspešnosti poslovanja. V računovodskem delu poročila so zajeti računovodski izkazi s pojasnili in razkritji.

Nadzorni svet ocenjuje, da je bilo poslovanje družbe v letu 2018 uspešno. Družba je preseгла pričakovane prodajne rezultate, uspešno uresničila zastavljene investicijske projekte ter preseгла planiran finančni rezultat tako v družbi kot na nivoju skupine. Zaradi navedenega nadzorni svet meni, da je bilo delo uprave v letu 2018 dobro in uspešno.

2.2.3 Letno poročilo

Nadzorni svet družbe Sava Turizem d.d. je preveril poročilo družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2018.

Ugotovil je, da je bilo poročilo izdelano v zakonitem roku. Na podlagi zagotovil uprave in zunanega revizorja je ugotovil, da poročilo vsebuje vse oblikatorne sestavine, ki jih predpisuje veljavni Zakon o gospodarskih družbah.

Poročilo obsega bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, priloge s pojasnili k vsem izkazom, izkaz finančnega izida, izkaz gibanja kapitala in poslovno poročilo. Vse minimalne sestavine, ki jih za sestavo posameznih izkazov in poročil predpisuje zakonodaja, so vsebovane v njem.

Pojasnila računovodskih izkazov vsebujejo vse informacije, ki jih predpisuje ZGD-1 v 69. členu. Poslovno poročilo vsebuje tudi pričakovani razvoj družbe v letu 2019.

Skupščina družbe je na seji dne 4. 5. 2018 za revizorja za leto 2018 imenovala revizijsko hišo Deloitte Revizija d.o.o. iz Ljubljane. Revizor je izdelal revizorsko poročilo dne 8. 4. 2019 in ga dne 8. 4. 2019 izročil družbi.

Uprava družbe je poročilo za leto 2018 s poročilom o razmerjih s povezanimi družbami in revizorjevimi mnenji glede poročila za leto 2018 skupaj s poročilom o razmerjih s povezanimi družbami članom nadzornega sveta poslala dne 10. 4. 2019. S tem ugotavljamo, da so bila zakonska določila spoštovana.

Nadzorni svet je poročilo za leto 2018 skupaj s poročilom o razmerjih s povezanimi družbami obravnaval in ju potrdil na svoji seji dne 12. 4. 2019.

Bilančni dobiček

Bilančni dobiček na dan 31. 12. 2018 znaša 12.874.354,58 EUR.

Predlagana je naslednja delitev bilančnega dobička:

- Za izplačilo dividend v skupni višini 2.059.646,26 EUR oziroma v višini 0,0519 EUR bruto na delnico
- Razlika v višini 10.814.708,32 EUR ostane nerazporejena za delitev v prihodnjih letih.

Navedeni sklep se izvede pod pogojem, da banke upnice Save Turizem d.d. izdajo soglasje za zgoraj navedeno delitev najkasneje do 31. 8. 2019. V nasprotnem primeru se bilančni dobiček uporabi kot sledi:

- Za izplačilo dividend v skupni višini 1.277.853,75 EUR oziroma v višini 0,0322 EUR bruto na delnico
- Razlika v višini 11.596.500,83 EUR ostane nerazporejena za delitev v prihodnjih letih.

2.2.4 Revizorjevo poročilo

Nadzorni svet je pregledal revizorjevo poročilo in mnenje za leto 2018, ki je pozitivno. Nadzorni svet je pregledal revizorjevo mnenje o poročilu uprave o razmerjih s povezanimi družbami, ki je pozitivno. Ugotavlja, da je revizor opravil svojo nalogo skladno z zakoni in pravili poslovne prakse.

Nadzorni svet na revizorjevo poročilo o izkazih za leto 2018 in na revizorjevo poročilo o razmerjih s povezanimi družbami nima pripomb.

2.2.5 Pripombe nadzornega sveta k letnemu poročilu za leto 2018 in k poročilu uprave o razmerjih s povezanimi družbami

Nadzorni svet je preveril poročilo družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2018 in nima pripomb, ki bi ga zadrževale pri sprejemu odločitve glede potrditve. Nadzorni svet je preveril poročilo uprave o razmerjih s povezanimi družbami in na poročilo nima pripomb.

2.2.6 Potrditev letnega poročila za leto 2018

Nadzorni svet potrjuje Letno poročilo družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2018.

Ljubljana, 12. 4. 2019

Predsednik nadzornega sveta
Klemen Boštjančič

2.3 Predstavitev in organiziranost Skupine Sava Turizem

2.3.1 Predstavitev Skupine Sava Turizem

Skupina Sava Turizem deluje v dejavnostih turizem in zdravstvo. Nosilno družbo v dejavnosti turizem predstavlja **matična družba Sava Turizem d.d.**, ki je največja ponudnica turističnih storitev v Sloveniji. Skupino Sava Turizem na dan 31. 12. 2018 poleg matične družbe sestavljajo naslednje odvisne družbe:

- **Cardial d.o.o.**, ki izvaja zdravstveno dejavnost. Družba Cardial d.o.o. je diagnostični center s koncesijo na področju kardiologije in samoplačniškimi ambulantami. Izvaja tudi menedžerske zdravstvene preglede. Družba Sava Turizem d.d. je lastnica 85-odstotnega deleža v družbi Cardial d.o.o., preostalih 15 odstotkov predstavlja lastni delež družbe.
- **Zavod SEIC, Srednjeevropski izobraževalni center, Moravske Toplice**, katerega namen je zagotoviti usposabljanja in izobraževanja s ciljem dvigniti usposobljenost kadrov v hotelirstvu in zdravstvu. Zasebni zavod SEIC sta ustanovili družbi Sava Turizem d.d. in Cardial d.o.o., vsaka ima 50-odstotni lastniški delež.
- **Sava Zdravstvo d.o.o.**, v mirovanju. Družba je bila ustanovljena dne 24. 4. 2013 in je od ustanovitve dalje v mirovanju. Družba je v 100-odstotni lasti matične družbe.

- **Terme Lendava d.o.o.**, je bila ustanovljena dne 25. 09. 2018 za namen izčlenitve dejavnosti destinacije Lendava, brez dejavnosti zdravstva, iz matične družbe Sava Turizem d.d. Po vpisu izčlenitve v sodni register, dne 6. 3. 2019 so za prenosno družbo Sava Turizem d.d. in za prevzemno družbo Terme Lendava d.o.o. od izčlenitve dalje, t.j. od 1. 6. 2018 do 31. 12. 2018, skladno s predpisi pripravljene ločeni izkazi obeh družb. Družba Terme Lendava d.o.o. je v 100- odstotni lasti družba Sava Turizem d.d.

Poleg navedenih družb ima družba Sava Turizem d.d. na dan 31. 12. 2018 deleže še v naslednjih pridruženih družbah: BLS Sinergije, d.o.o. – 30 %.

Slika 1: Sestava Skupine Sava Turizem na dan 31. 12. 2018

2.3.2 Dejavnost in organiziranost matične družbe Sava Turizem d.d.

Družba Sava Turizem d.d. je del poslovne skupine Sava in v okviru le-te pokriva dejavnost turizma. Je največje slovensko turistično podjetje, ki pod skupno blagovno znamko Sava Hotels & Resorts združuje šest turističnih destinacij, pri čemer so Terme Lendava izčlenjene na hčerinsko družbo:

- Sava Hoteli Bled (SHB)
- Terme 3000 – Moravske Toplice
- Zdravilišče Radenci
- Terme Ptuj
- Terme Lendava – po izčlenitvi v družbi Terme Lendava d.o.o.
- Terme Banovci

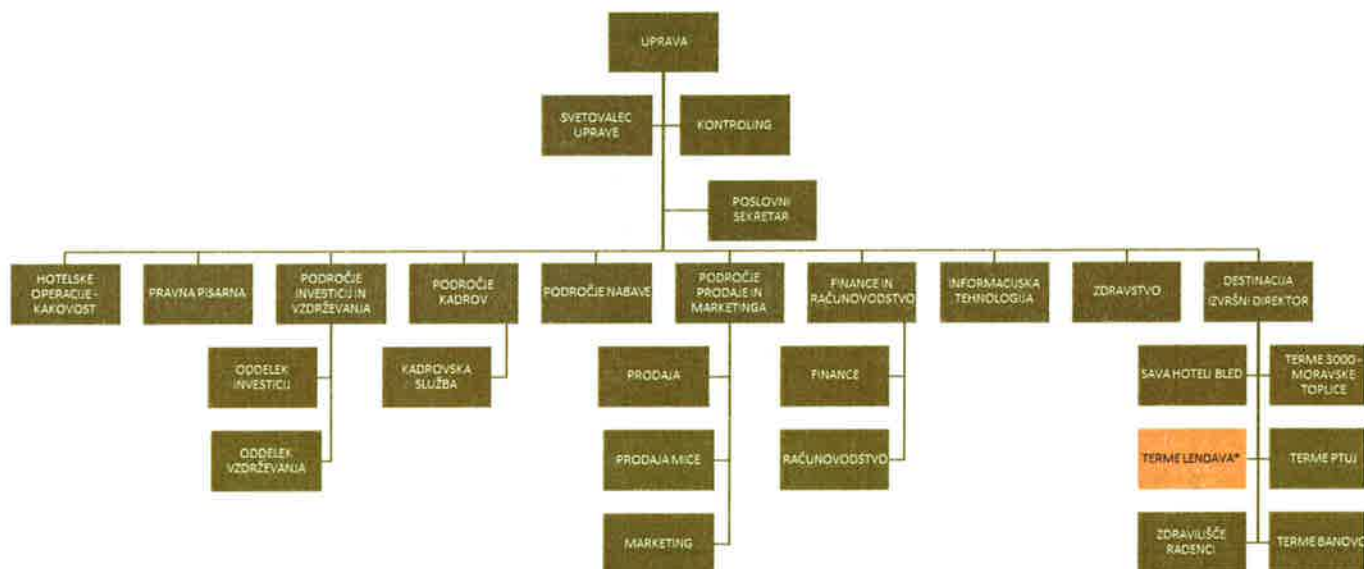
Družba je do izčlenitve Term Lendava razpolagala s: štirinajstimi hoteli (kategorije treh, štirih in petih zvezdic), petimi apartmajskimi kompleksi, petimi kampi, dvema termalnima kompleksoma, bazeni na vseh destinacijah, štirimi centri dobrega počutja, igriščem za golf Livada v Moravskih Toplicah. Od tega se je z izčlenitvijo na družbo Terme Lendava d.o.o. preneslo: trizvezdični hotel, apartmaje Lipov gaj, kamp, hotelske notranje in zunanje bazene ter ostale kapacitete destinacije Terme Lendava.

Ključni produkti družbe so počitnice, srečanja, konference in dogodki (MICE), velnes, zdravstvo, termalni parki, kampiranje in golf.

Družbo je v letu 2018 vodila dvočlanska uprava. V družbi so centralizirano organizirane naslednje poslovne funkcije: prodaja in marketing, hotelske operacije in kakovost, nabava, investicije z vzdrževanjem, kadri z razvojem kadrov, pravo, kontroling, finance in računovodstvo ter IT-področje.

Osnovna dejavnost se izvaja na destinacijah Sava Hoteli Bled, Terme Ptuj, Zdravilišče Radenci, Terme Banovci, Terme 3000 – Moravske Toplice in Terme Lendava (ki od izčlenitve dalje deluje v samostojni hčerinski družbi). Destinacije vodijo izvršni direktorji destinacij oziroma direktorji s pooblastilom izvršnega direktorja. Opisana oblika organiziranosti se uporablja od 1. 3. 2012 s spremembo v 2014, ko je bilo področje zdravstva reorganizirano.

Slika 2: Organigram družbe Sava Turizem d.d. na dan 31. 12. 2018

*Pojasnilo: Terme Lendava od vpisa izčlenitve v register dne, 6. 3. 2019 deluje kot samostojna družba.

2.3.3 Osebna izkaznica družbe Sava Turizem d.d.

Podjetje: Sava Turizem d.d.
 Sedež družbe: Dunajska 152
 1000 Ljubljana, Slovenija
 telefon: 04 206 60 21
 telefaks: 04 206 60 29
 e-naslov: sava-hotels-resorts@sava.si
www.sava-hotels-resorts.com
 Matična številka: 5301971
 ID-številka za DDV: SI53667409
 Številka reg. vložka: 199001039

Ključne registrirane dejavnosti:

H 55.100 Dejavnost hotelov in podobnih obratov
 H 55.220 Dejavnost kampov
 H 55.239 Druge nastanitve za krajši čas
 H 55.301 Dejavnost restavracij in gostiln

H 55.302 Dejavnost okrepčevalnic, samopostrežnih restavracij
H 55.303 Dejavnost slaščičarn, kavarn
H 55.400 Točenje pijač
I 63.300 Dejavnost potovalnih agencij in organizatorjev
potovanj; s turizmom povezane dejavnosti
O 92.610 Obratovanje športnih objektov
O 93.040 Dejavnost salonov za nego telesa

Datum vpisa v register: 11. 12. 1989
Osnovni kapital družbe
na dan 31. 12. 2018: 39.684.899,19 EUR
Število delnic
na dan 31. 12. 2018: 39.684.899 navadnih imenskih kosovnih delnic
Lastniška struktura: 99,91 % Sava, d.d.
0,09 % manjšinski delničarji
Predsednica uprave: Renata Balažic
Član uprave: Borut Simonič
Predsednik nadzornega sveta: Klemen Boštjančič

2.4 Pregled pomembnejših dogodkov v letu 2018 in po koncu obračunskega obdobja

JANUAR

- Zaradi prenove skupnih prostorov (recepcija, hotelska avla z barom, restavracija, del konferenčnih dvoran) se za dva meseca zapre Hotel Golf na Bledu.
- Camping Bled je na turističnem sejmu Vakantiebeurs v Utrechtu prejel nagrado za drugi najboljši evropski kamp v kategoriji country campsites. Nagrado podeljujeta The caravan club in Alan Rogers, največji camping združenji na področju Velike Britanije in držav Beneluksa, ki izdajata tudi svoj kamping vodnik. Druga nagrada, ki jo je prejel Camping Bled je na sejmu Caravana v Leeuwardnu na Nizozemskem, in sicer za najboljše kamping doživetje v letu 2018 v kategoriji Narava (Camping experience of the year 2018 – Nature). Nagrado podeljuje Campingnavigator, vodilno založniško podjetje za področje kampinga in karavaninga na nizozemskem trgu. Nagradi je Camping Bled prejel na podlagi dobrih inšpekcijskih ocen po ogledu posameznih kampov.

FEBRUAR

- Potem ko so bili v mesecu januarju porušeni stari objekti, se je v Termah 3000 – Moravske Toplice začela druga faza gradnje novih hišk v Prekmurski vasi Ajda. Šestim že v letu 2017 prenovljenim hiškam s 23 bivalnimi enotami se bo do poletja pridružilo še 15 novih enot v štirih hiškah.

MAREC

- Ponovno odprtje prenovljenega Rikli Balance Hotela (nekdanji Hotel Golf) na Bledu. Nekdanji Hotel Golf si je s prenovo nadel novo ime: z novim konceptom in novimi vsebinami obuja

tradicijo lokalnega okolja in zgodbo švicarskega naravnega zdravilca Arnolda Riklija, ki je leta 1854 na Bledu ustanovil naravno zdravilišče.

MAJ

- V Zdravilišču Radenci je bil štart in cilj že tradicionalnega, 38. Maratona Treh src, ki se ga je letos udeležilo več kot 8.000 tekačev. 42-kilometrski razdalja je štela za državno prvenstvo.
- Bled gosti konferenco International Whaling Committee "IWC Scientific Committee Annual Meeting".

JULIJ

- V sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje smo na enodnevnem kopanju v vodnih parkih Terme 3000 – Moravske Toplice in Terme Ptuj gostili preko 100 otrok in omogočili poletne počitnice v termah za družine z manj priložnostmi.
- 3. 7. 2018 Sava Turizem d.d. podpiše Sporazuma o pogojih prodaje destinacije Terme Lendava z madžarskim državnim skladom Comitatus-Energia.

SEPTEMBER

- V Zdravilišču Radenci so tudi letos obeležili svetovni dan srca. V sodelovanju s partnerji so že osmo leto zapored v Zdravilišču Radenci organizirali dogodek Delam s srcem. Dogodek je zajemal vrsto najrazličnejših dejavnosti za zdravo srce, prek katerih so promovirali zdrav način življenja.
- Grand Hotel Toplice na Bledu je gostil otvoritveni sprejem že 13. Blejskega strateškega foruma. Dogodka se je udeležilo več kot 600 gostov, predstavnikov politike, diplomacije, gospodarstva in nevladnih organizacij iz 70 držav sveta.
- 25. 9. 2018 Sava Turizem d.d. ustanovi družbo Terme Lendava d.o.o.

OKTOBER

- 2. 10. 2018 Sava Turizem d.d. in hčerinska družba Terme Lendava d.o.o. podpišeta pogodbo o delitvi (izčlenitvi) in prevzemu destinacije Terme Lendava.
- Kopališče Ajda v Hotelu Ajda, Terme 3000 – Moravske Toplice dobi novo in svežo podobo. Popolnoma prenovljeno notranje kopališče Hotela Ajda, katerega novo podobo – tako kot podobo hotela – zaznamuje ajda, ki v Prekmurju uspeva že več kot 500 let.
- Terme 3000 – Moravske Toplice prejmejo naziv najboljše veliko termalno kopališče v Sloveniji. Tako so izbrali in odločili kopalke in kopalci ter poslušalci in poslušalke Radia Slovenija, ki so celo poletje v okviru akcije Naj kopališče izbirali najboljša, najbolj urejena in za kopanje najprijetnejša kopališča v Sloveniji. Z uspešno uvrstitvijo se lahko pohvalita še dve drugi destinaciji Sava Hotels & Resorts, in sicer Terme Ptuj, ki je v kategoriji velikih termalnih kopališč zasedlo 3. mesto in Zdravilišče Radenci, ki se je v kategoriji malih termalnih kopališč uvrstilo na 1. mesto.
- Na 65. Gostinsko-turističnem zboru (GTZ) Slovenija, ki je potekal v Portorožu, so zaposleni v Sava Hotels & Resorts prejeli številne nagrade in priznanja, in sicer 18 zlatih, 14 srebrnih in 7 bronastih, s čimer je bila Sava Turizem izpostavljena kot delodajalec z angažiranimi, strokovno usposobljenimi in uspešnimi zaposlenimi.
- V okviru Dnevoev slovenskega turizma 2018 smo prejeli visoko priznanje za investicije, pestrost ponudbe in dvig kakovosti storitev ter oblikovanje inovativnih turističnih produktov za Rikli Balance Hotel, Sava Hoteli Bled ter prenovljeno notranje termalno kopališče in Prekmurski most, Terme 3000 – Moravske Toplice.

- Sava Hoteli Bled, Lokalna turistična organizacija Bled in Slovenske železnice so tudi letos izpeljali skupen projekt S pravljičnim vlakom na Bled! Pravljični vlak je iz Nove Gorice na Bled vozil ob vikendih v času krompirjevih počitnic ter ob koncih tedna v decembru vsako soboto in nedeljo. Med vožnjo, ki je bila za otroke do 12. leta starosti brezplačna, je vsak otrok od junakov iz Dežele ljudskih pravljic iz Bleda prejel darilce, ki je vključevalo tudi kupone za brezplačna doživetja na Bledu, ki so jih lahko izkoristili v času nekaj urnega obiska na Bledu.

NOVEMBER

- V drugi polovici meseca novembra smo postavili najlepše Blejsko drsališče z razgledom na terasi Kavarnе Park na Bledu. Otroci do 12 leta so lahko drsali brezplačno ter se zabavali v družbi Labodka Zakija in njegove Rozi. Dogajalo se je tudi družinsko drsanje, romantični večeri, curling na ledu in zabave na ledu ob koncu tedna.
- Restavracija Julijana, Grand Hotel Toplice, Bled je po klasifikaciji Gault&Millau prejemnik 3 kap. V Ljubljani so novembra razkrili prvo slovensko izdajo kulinaričnega vodnika Gault & Millau, v kateri so zbrali 130 najboljših slovenskih gostiln po mnenju njihovih ocenjevalcev. Vodnik Gault & Millau restavracije ocenjuje s točkami, najvišja mogoča ocena je 20, ob tem pa še z največ petimi "haubami" oziroma kuharskimi kapami. Restavracija Julijana (GHT) je bila uvrščena med najboljše v državi, ter je prejela 3 kape oz. 16 točk.

DECEMBER

- 12. decembra smo izpeljali uradno otvoritev Rikli Balance Hotela in prednovoletni sprejem družbe Sava Turizem za naše poslovne partnerje. Namen dogodka je bil navdušiti goste nad sveže prenovljenim hotelom z edinstveno zgodbo, ki temelji na spoštovanju lokalnega okolja in tradicije, trajnostnem konceptu, oživljanju tradicije Riklijevega zdravilstva.
- Volitve v svet delavcev.

DOGODKI PO KONCU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA

- S 1. 1. 2019 se zamenja član NS družbe, predstavnik zaposlenih, in sicer je s 1. 1. 2019 nov član NS Gregor Osojnik, dosedanjemu članu NS Antonu Vidicu pa je potekel mandat z 31. 12. 2018.
- Izvedba skupščine družbe Sava Turizem d.d., dne 29. 1. 2019, kjer je bila potrjena izčlenitev s prevzemom destinacije Terme Lendava na hčerinsko družbo Terme Lendava d.o.o.
- Potrditev osnutka dogovora o prodaji Term Banovci s strani Nadzornega sveta družbe na seji dne 6. 2. 2019 in podpis dogovora o prodaji s kupcem dne 19. 2. 2019.
- Prejem kupnine za delnice Gorenjske banke d.d., ki so bile s strani Save d.d. zastavljene v korist Save Turizem d.d. v višini 2.061.862,00 EUR in s tem poplačilo zavarovanih terjatev do Save d.d. v isti višini.
- 6. 3. 2019 - vpis izčlenitve s prevzemom destinacije Terme Lendava na družbo Terme Lendava d.o.o., ki je v 100-odstotni lasti Save Turizem d.d. v sodni register.

2.5 Organi vodenja in upravljanja

2.5.1 Uprava

Uprava družbe Sava Turizem d.d. je bila v letu 2018 dvočlanska. Sestavljala sta jo predsednica Renata Balažic in član Borut Simonič.

Sestava uprave na dan 31. 12. 2018:

- **Renata Balažic**, predsednica uprave: odgovorna za prodajo, marketing in odnose z javnostmi
- **Borut Simonič**, član uprave: odgovoren za finance, investicije in vzdrževanje, pravno podporo, računovodstvo in kontroling, nabavo, informacijsko tehnologijo, hotelsko-gostinske operacije in izvajanje kadrovske funkcije

2.5.2 Nadzorni svet

Nadzorni svet družbe Sava Turizem d.d. deluje v šestčlanski sestavi; štirje člani so predstavniki delničarjev, dva pa sta predstavnika zaposlenih.

Predstavniki delničarjev v nadzornem svetu so bili v letu 2018 predsednik nadzornega sveta Klemen Boštjančič, namestnik predsednika Aleš Škoberne ter člana Tina Pelcar Burgar in Matej Narat. Interese zaposlenih v nadzornem svetu sta zastopala Anton Vidic in Tomislav Sabo.

V okviru nadzornega sveta delujejo tudi revizijska komisija, komisija za optimizacijo poslovanja Save Turizma in kadrovska komisija.

Sestava nadzornega sveta na dan 31. 12. 2018:

- **Klemen Boštjančič**, predsednik nadzornega sveta – predstavnik delničarjev
- **Aleš Škoberne**, namestnik predsednika nadzornega sveta – predstavnik delničarjev
- **Tina Pelcar Burgar**, članica nadzornega sveta – predstavnica delničarjev
- **Matej Narat**, član nadzornega sveta – predstavnik delničarjev
- **Anton Vidic**, član nadzornega sveta – predstavnik zaposlenih
- **Tomislav Sabo**, član nadzornega sveta – predstavnik zaposlenih

Sestava revizijske komisije nadzornega sveta na dan 31. 12. 2018:

- **Tina Pelcar Burgar**, predsednica komisije
- **Matej Narat**, član komisije
- **Aleš Škoberne**, član komisije
- **Gregor Rovčanšek**, član komisije

Sestava komisije nadzornega sveta za optimizacijo poslovanja Sava Turizma na dan 31. 12. 2018:

- **Matej Narat**, predsednik komisije
- **Klemen Boštjančič**, član komisije
- **Tina Pelcar Burgar**, članica komisije
- **Aleš Škoberne**, član komisije

Sestava kadrovske komisije nadzornega sveta na dan 31. 12. 2018:

- **Klemen Boštjančič**, predsednik komisije
- **Tina Pelcar Burgar**, članica komisije
- **Matej Narat**, član komisije
- **Aleš Škoberne**, član komisije

2.5.3 Sistem vodenja in upravljanja

Sistem vodenja in upravljanja družbe temelji na določilih Zakona o gospodarskih družbah in drugih zakonskih predpisih. Upravljanje družbe Sava Turizem d.d. poteka po dvotirnem sistemu, za katerega je značilno, da družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet.

V začetku januarja 2012 je bila na skupščini družbe sprejeta sprememba statuta, na podlagi katere se je število članov nadzornega sveta povečalo na šest: štiri zastopajo interese delničarjev, dva pa interese zaposlenih. Na izredni skupščini v marcu so bili v nadzorni svet za dobo štirih let imenovani novi zastopniki interesov delničarjev. Nadzorni svet je imenoval tričlansko revizijsko komisijo.

Družbo vodi uprava, ki jo imenuje nadzorni svet. Uprava družbe Sava Turizem d.d. je bila v letu 2018 dvočlanska, in sicer predsednica Renata Balažič in član Borut Simonič, ki sta 1. 10. 2016 nastopila petletni mandat.

Uprava poroča nadzornemu svetu družbe skladno z zakonom, statutom in poslovníkom o delu nadzornega sveta ter se z njim posvetuje o pomembnih vprašanjih. Uprava v proces odločanja vključuje tudi ključne sodelavce, kadar je njihovo sodelovanje potrebno za kakovosten in učinkovit postopek odločanja.

Delničarji uresničujejo svoje pravice na zasedanjih skupščine delničarjev. Skupščina družbe praviloma zaseda najmanj enkrat letno. V letu 2018 je redna skupščina zasedala v maju.

Za zunanjega revizorja za leto 2018 je bila imenovana revizijska družba Deloitte Revizija d.o.o.

Družba širšo javnost tekoče obvešča o poslovanju družbe, uvedbi novih produktov, dosežkih zaposlenih ter dogodkih in prireditvah na destinacijah družbe. Vse informacije so medijem in drugim interesnim skupinam na voljo tudi na spletni strani družbe www.sava-hotels-resorts.com.

2.5.4 Izjava o upravljanju družbe

Sistem vodenja in upravljanja Sava Turizem d.d. zagotavlja usmerjanje in omogoča nadzor nad družbo in njenimi odvisnimi družbami. Določa razdelitev pravic in odgovornosti med organi upravljanja; postavlja pravila in postopke za odločanje glede korporativnih zadev družbe; zagotavlja okvir za postavljanje, doseganje in spremljanje uresničevanja poslovnih ciljev ter uveljavlja vrednote, načela in standarde poštenega ter odgovornega odločanja in ravnanja v vseh vidikih našega poslovanja.

Sistem vodenja in upravljanja je sredstvo za doseganje dolgoročnih strateških ciljev Skupine Sava Turizem in način, s katerim uprava in nadzorni svet Sava Turizma d.d. izvajata odgovornost do delničarjev in drugih deležnikov družbe. Vodstveni in nadzorni organi Sava Turizma d.d. ter njenih odvisnih družb se zavzemajo za sodobna načela vodenja in upravljanja ter čim večjo skladnost z naprednimi domačimi in tujimi praksami.

Pojasnila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah

Družba Sava Turizem d.d. na osnovi 5. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki določa minimalne vsebine Izjave o upravljanju, podaja naslednja pojasnila:

1. Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v zvezi z računovodskim poročanjem Sava Turizma d.d. zajema politike in postopke, ki omogočajo pravočasno, resnično in pošteno poročanje o finančnem stanju, gibanju sredstev in obveznosti ter poslovnem izidu Sava Turizma d.d. in Skupine Sava Turizem. Sistem notranjih kontrol je predstavljen v letnem poročilu Skupine Sava Turizem in družbe Sava Turizem d.d. za leto 2018 v poglavju: Sistem vodenja in upravljanja.

2. Pomembno neposredno in posredno lastništvo vrednostnih papirjev družbe v smislu doseganja kvalificiranega deleža, kot ga določa zakon, ki ureja prevzeme

Podatkov o doseganju kvalificiranega deleža družba ne poroča, ker je nejavna delniška družba in delnice ne kotirajo na borzi. Imetniki kvalificiranih deležev družbe Sava Turizem d.d., ki jih določa Zakon o prevzemih, so na dan 31. 12. 2018: Sava, d.d. Ljubljana (kvalificiran delež: 99,91 % oziroma 39.650.619 delnic); preostali mali delničarji (0,09 odstotka oziroma 34.280 delnic).

3. Pojasnila o vsakem imetniku vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice

Večinski delničar družbe Sava Turizem d.d., družba Sava, d.d., nima posebnih kontrolnih pravic.

4. Pojasnila o vseh omejitvah glasovalnih pravic

Delničarji družbe Sava Turizem d.d. nimajo omejitev za izvajanje glasovalnih pravic.

5. Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in spremembah statuta

Pravila družbe glede imenovanja ter zamenjave članov organov vodenja ali nadzora ter spremembe statuta povzemajo določila veljavne zakonodaje.

6. Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic

Družba Sava Turizem d.d. je v letu 2018 imela pooblastilo skupščine za nakup največ 376.585 lastnih delnic, pri čemer skupni delež delnic, pridobljen na podlagi pooblastila skupščine, ne sme presegati 0,95 % osnovnega kapitala družbe. Družba lahko pridobiva delnice po ceni, ki ne bo višja od knjigovodske vrednosti delnice na dan 31. 12. 2016 in v skladu z veljavnimi predpisi za katerikoli namen, razen za namen trgovanja.

7. Delovanje skupščine družbe in njene ključne pristojnosti

Redna seja skupščina delničarjev je potekala v maju 2018. Pristojnosti skupščine in pravice delničarjev so navedene v zakonu in se uveljavljajo na način, kakršnega določata poslovnik skupščine in predsedujoči skupščine.

8. Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij

Celovita predstavitev organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij je opisana v poglavjih: Organi vodenja in upravljanja; Poročilo nadzornega sveta; Sistem vodenja in upravljanja.

9. Politika raznolikosti

Politiko raznolikosti je kot samostojen dokument uprava družbe sprejela v marcu 2018. Politika raznolikosti sestave organov vodenja in nadzora opredeljuje zaveze družb glede raznolikosti sestave organov vodenja in nadzora družb. Zaveze družb glede raznolikosti se izvajajo v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja in nadzora z vidikov, kot so spol, starost in izobrazba.

S politiko raznolikosti družba postavlja okvire, ki omogočajo in spodbujajo raznoliko sestavo organov vodenja in nadzora, pri čemer vsak organ zase deluje kot ustrezna homogena celota.

Cilj politike je doseči večjo raznolikost in s tem večjo učinkovitost organov vodenja in nadzora kot celote, kar bo vplivalo na uspešnost poslovanja in večanje poslovnega ugleda posamezne družbe in poslovne skupine.

2.5.5 Izjava o spoštovanju Kodeksa upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Družba Sava Turizem d.d. in Skupina Sava Turizem pri svojem delu spoštujeta določila Zakona o gospodarskih družbah in preostalo zakonodajo, ki se nanaša na korporativno upravljanje. V letu 2018 družba je Sava Turizem d.d. kot referenčni kodeks uporabljala Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, pri čemer so nekatera načela kodeksa delno že uvedena v poslovanje družbe. Praksa korporativnega upravljanja je opisana v točki 2.5.3. Sistem vodenja in

upravljanja. Med drugim je sprejet tudi Etični kodeks, nekateri dokumenti pa morajo biti sprejeti na nivoju poslovne Skupine Sava in jih bomo nato enotno povzeli v ureditev družbe in Skupine Sava Turizem. Prejemki uprave in članov nadzornega sveta bodo po osebah razkriti na skupščini družbe.

Uprava in nadzorni svet Save Turizem d.d.

Renata Balažič
predsednica uprave

Borut Simonič
član uprave

Klemen Boštjančič
predsednik nadzornega sveta

Ljubljana, 12. 4. 2019

2.6 Upravljanje tveganj

Upravljanju tveganj namenjamo v družbi veliko pozornost. Spremljamo gospodarske razmere doma in v tujini, sproti prepoznavamo tveganja in ukrepamo. Velik del pozornosti smo v obravnavanem obdobju posvečali obvladovanju tveganj na področju prodaje, tveganjem, povezanim s plačilno sposobnostjo naših kupcev, in kadrovskim tveganjem.

V okviru družbe Sava, d.d. je organizirana tudi služba notranje revizije, ki skladno s programom opravlja revizijske preglede posameznih procesov družb poslovne Skupine Sava in Sava Turizem, predlaga korektivne ukrepe in poroča revizijski komisiji Nadzornega sveta družbe. Izvedba priporočil notranje revizije se redno spremlja in pripomore k izboljšavi procesov in kontrolnih mehanizmov v delovanju družbe.

STRATEŠKA TVEGANJA

Strateška tveganja pomembno vplivajo na dolgoročno poslovanje družbe in so povezana s prihodnjimi pričakovanji na podlagi znanih dejstev iz preteklega oziroma sedanjega poslovanja. Sem uvrščamo predvsem tržna tveganja, pa tudi tveganja sprememb cen vhodnih surovin, materialov in energentov ter tveganja na področju kadrov. Pomembna so tudi zakonodajna in pravna tveganja zaradi vplivov, ki jih imajo na naše poslovanje.

V okviru opredelitve tržnih tveganj v družbi Sava Turizem d.d. spremljamo kupca, njegove navade, gospodarsko okolje in konkurenco. Ocenjujemo, da potrošniki ohranjajo navade, kot so tehtanje med različnimi ponudniki, iskanje ugodnih ponudb, pogajanja za cene. Kljub še vedno veliki cenovni konkurenci na domačem trgu poskušamo goste pridobiti predvsem z doživetji na naših destinacijah. Temu prilagajamo naše marketinške ter prodajne strategije in taktike, ponudbe prilagajamo obnašanju gostov in partnerjev ter glede na razmere na trgu in aktivnosti konkurence.

Za družbo Sava Turizem d.d., ki je vpeta tudi v mednarodne gospodarske tokove, je v okviru tržnih tveganj pomembno tudi obvladovanje tveganja upada prodaje kot posledice lokalnih in mednarodnih gospodarskih gibanj. Tveganja pri konkurenčnosti storitev zmanjšujemo z usmeritvijo na nove trge in kupce, z visoko kakovostjo storitve ter inovativnimi pristopi na trgu.

FINANČNA IN DAVČNA TVEGANJA

Finančna služba je vpeta v delovanje družbe tako na operativni kot na strateški ravni.

Na področju kreditnih tveganj posebno pozornost posvečamo usklajevanju terjatev po ročnosti z obveznim in pravočasnim pridobivanjem ustreznih oblik zavarovanj. Stalno spremljamo plačilno sposobnost svojih zdajšnjih in potencialnih kupcev, vzpostavljeno imamo tudi redno in sprotno izterjavo. Plačilno tveganje omejujemo tudi s poslovanjem na podlagi zahtevanih vnaprejšnjih plačil in/ali ustreznih zavarovanj.

Obrestno tveganje je v veliki meri odvisno od gibanja ključne obrestne mere Evropske centralne banke (ECB). Spremembam ključne obrestne mere sledijo tudi spremembe višine evropskih medbančnih obrestnih mer (Euribor), ki so bile v zadnjih treh letih na zgodovinsko nizki ravni. Ocenjujemo, da medbančne obrestne mere (Euribor) v letu 2019 še ne bodo naraščale.

Valutno tveganje je zanemarljivo, saj je pretežni del prometa družbe opravljen v evrih. Izpostavljenost inflacijskim tveganjem je zaradi vključenosti Slovenije v evrsko območje manjša.

Likvidnostno tveganje obvladujemo z letnim, drsečim četrtnim in mesečnim izdelovanjem likvidnostnih načrtov ter sprotim spremljanjem uresničenih denarnih tokov, likvidnostne rezerve in sprejemanjem ustreznih preventivnih ukrepov.

Davčno tveganje obvladujemo s sprotim spremljanjem sprememb in novosti v davčni zakonodaji ter posvetovanjem z davčnimi svetovalci. Poseben poudarek na davčnem področju je zagotavljanje ustreznih evidenc.

Transakcije med povezanimi družbami se izvajajo po tržnih pogojih z doslednim spoštovanjem sklenjenih medsebojnih poslovnih pogodb, ki imajo ustrezno argumentacijo pri določitvi cenovne politike.

OPERATIVNA TVEGANJA

Operativna tveganja obvladujemo z rednim spremljanjem in prepoznavanjem tveganj v okolju in znotraj družb ter s hitrim prilagajanjem in sprejemanjem ukrepov glede na spreminjajoče se razmere.

V okviru operativnih tveganj redno in sprotno napovedujemo prodajo v prihodnjem obdobju ter mesečno spremljamo učinkovitost poslovanja in odstopanje od načrta, kar nam omogoča učinkovito stroškovno prilagajanje. Redno opravljamo nadzor prihodkov, EBITDA, pribitkov gostinske dejavnosti po posameznih enotah in na ravni dejavnosti in družbe ter izvajamo številne druge nadzore, ki pripomorejo k preprečevanju odtujitev sredstev in materiala.

V naši dejavnosti je pomembno upravljanje človeških virov, zato temu področju posvečamo posebno pozornost. Ugotavljamo, da je na trgu dela vedno bolj prisotno tveganje pomanjkanja ustreznega kadra v gostinstvu, kar se v zadnjih letih povečuje. Z različnimi ukrepi na področju iskanja kadrov poskušamo tveganje zmanjševati.

Tveganja na področju informacijske tehnologije zmanjšujemo z nenehnim izboljševanjem in nadgradnjo programske in strojne opreme. Veliko pozornosti posvečamo zagotavljanju stabilnosti, varnosti in zanesljivosti storitev informacijske tehnologije.

Na nabavnem področju s centralizirano nabavo zagotavljamo enotne in stroškovno najugodnejše cene vhodnih materialov in storitev vsem destinacijam znotraj družbe. S ključnimi dobavitelji se trudimo vzpostavljati dolgoročne partnerske odnose. Redno in sistematično preverjamo tudi ponudbe in cene na trgu. Cena, kakovost in plačilni pogoji so ključni pri izbiri dobaviteljev.

Premoženjska in z njimi povezana tveganja prenašamo na zavarovalnice. Da bi jih zmanjšali, imamo sklenjena zavarovanja za tveganja, ki bi lahko negativno vplivala na premoženje in osebe v družbi. Sklenjena imamo premoženjska zavarovanja, požarna zavarovanja, protipotresno zavarovanje in zavarovanje odgovornosti.

Operativna tveganja obvladujemo tudi prek odvetniških družb, saj se pomembni pravni dogovori, pogodbe in poslovni dogodki pred podpisom pregledajo in uskladijo s strokovnjaki na pravnem področju.

NAKLJUČNA TVEGANJA

Pred požarnimi tveganji se zavarujemo z obveščanjem in usposabljanjem zaposlenih v primeru požara ter rednim nadzorom, vzdrževanjem in preizkušanjem naprav za gašenje, odkrivanje in javljanje požara.

Tveganje sprememb lokalnega okolja, ki lahko vplivajo na poslovanje, zmanjšujemo s krepitvijo sodelovanja z lokalnimi skupnostmi.

Dejavni smo na področju varovanja naravnega okolja in rabe energije, kjer skrbimo za stalne izboljšave z namenom zmanjšanja rabe naravnih virov in energentov, zmanjšanja nastajanja odpadkov in izboljševanja sistema ločenega zbiranja in oddajanja odpadkov ter izboljšanja kakovosti bazenskih in odpadnih voda.

2.7 Finančno upravljanje

V letu 2018 je Skupina Sava Turizem zagotavljala dobro likvidnost in redno poravnava finančne obveznosti iz naslova sklenjenih kreditnih in lizing pogodb. Prav tako družba redno poravnava obveznosti do svojih dobaviteljev.

Skupina Sava Turizem je v letu 2018 odplačala 3.824 tisoč EUR glavnice bančnih kreditov, posojil javnih skladov in lizing obrokov ter 1.122 tisoč EUR obresti skladno s sklenjenimi pogodbami z bankami, lizing hišami in skladom.

2.8 Podpis letnega poročila in njegovih sestavnih delov za družbo Sava Turizem d.d. in Skupino Sava Turizem za leto 2018

Predsednica in član uprave družbe Sava Turizem d.d. sva seznanjena z vsebino sestavnih delov letnega poročila družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem za leto 2018 in s celotnim letnim poročilom družbe Sava Turizem d.d. in konsolidiranim letnim poročilom Skupine Sava Turizem za celo leto 2018. Z njim se strinjava in to potrjujeva s svojim podpisom.

Borut Simonič
član uprave

Renata Balažič
predsednica uprave

3 POSLOVNO POROČILO

3.1 Razvojna strategija

Družba Sava Turizem d.d. na trgu nastopa kot vodilni slovenski ponudnik turističnih storitev. Strateški cilji družbe temeljijo na Strategiji trajnostne rasti slovenskega turizma za obdobje 2017–2021.

Dolgoročni cilji družbe so optimiziranje števila prenočitev in zasedenosti njenih zmogljivosti, vrhunska kakovost in pestrost ponudbe, visoko usposobljeni in motivirani sodelavci ter optimizirani procesi, ob tem pa razvoj trajnostnega turizma v vseh segmentih poslovanja.

V okviru strategije je predvidena nadaljnja prenova obstoječih hotelskih zmogljivosti, kamor se je Sava Turizem že dejavno usmerila, saj od 2017 dalje izvajamo večje investicijske projekte, kar bomo nadaljevali tudi v letu 2019. Znatne prihodkovne učinke pričakujemo v obdobju od 2019, predvsem pa od 2020 dalje. Družba trenutno intenzivno vloga v posodobitev kapacitet in produktov, prvenstveno na dveh največjih in najpomembnejših destinacijah (Sava Hoteli Bled in Terme 3000 – Moravske Toplice). Na ostalih destinacijah so investicije usmerjene predvsem v zagotavljanje ustreznih standardov in vzdrževanje obstoječega stanja kvalitete.

V družbi Sava Turizem razmeram v turizmu prilagajamo marketinške in prodajne strategije in taktike ter ponudbe prilagajamo glede na razmere na trgu, glede na trende obnašanja gostov in partnerjev, in aktivnosti konkurenčnih ponudnikov. Družba bo nadaljevala izvajanje prenovljene trženjske strategije in prodajne politike za povečanje prodaje ter zviševanje kakovosti ob iztrženi ceni.

Zasedenost zmogljivosti in povprečno iztrženo ceno namestitvenih kapacitet bomo povečali s fleksibilno cenovno politiko in nadgradnjo produktov. Nadaljevali bomo usmeritev na ključne produkte posameznih destinacij, spodbujali inovacijsko kulturo in krepili povezovanje s partnerji na področju trženja. Nadaljevali bomo nadgradnjo programa zvestobe in razvoj novih tržišč.

Cilji družbe so:

- povečati produktivnost obstoječih resursov in povečati dodatno vrednost na gosta; poleg zniževanja stroškov se usmerjamo v dodatno zviševanje iztržene cene na gosta in povečanje zasedenosti;
- povečati konkurenčnost produktov v smeri krepitve zdraviliškega turizma, medico velnesa ter prizadevanje za nadgradnjo velnesa, in sicer za povečanje razlikovanja in dodane vrednosti;
- sistematično delo za povečanje kakovosti ponudbe in storitev;
- ciljno nagovarjanje trgov po produktih in ciljnih skupinah ter fokusiranje na povečanje deleža tujih gostov.

Nadaljevali bomo tudi profiliranje in razvoj posameznih strateških destinacij in selektivno dezinvestirali nestrateske objekte oziroma lokacije. Vlagali bomo v uveljavitev prenovljenih in novih blagovnih znamk. Na področju zdravstvene medico velnes dejavnosti bomo aktivnosti usmerili v

povečevanje deleža cenovno manj občutljivih gostov. V tujini bomo z nadgrajeno ponudbo postopno osvajali nove trge. Destinacijsko selektivno bomo nadalje razvijali področje kongresne dejavnosti. Z izvajanjem začrtane strategije, nadaljnjim usposabljanjem in razvojem kadrov želimo tudi v prihodnje ostati vodilni ponudnik turističnih storitev v Sloveniji, ob tem pa zagotavljati donosno in stabilno finančno poslovanje.

3.2 Značilnosti gospodarskega okolja v letu 2018 in napovedi za leto 2019

Visoka gospodarska rast se je nadaljevala tudi v letu 2018. Slovenski turizem v letu 2018 ponovno beleži dobre rezultate. Število prihodov turistov v Slovenijo je v letu 2018, po podatkih SURS, znašalo čez 5,9 mio in se je glede na leto 2017 povečalo za 7,8 %, število prenočitev gostov pa je znašalo čez 15,7 mio in se je glede na leto 2017 povečalo za 10,5 %. (SURS, Prihodi in prenočitve turistov, podrobni podatki, Slovenija, januar-december 2018).

Tudi Slovenska naravna zdravilišča, kamor se uvrščajo panonske terme v sestavi družbe Sava Turizem, so leto 2018 zaključila optimistično in z boljšim finančnim izkupičkom.

Po zbranih podatkih Skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč so termalna zdravilišča v letu 2018 dosegla nekoliko boljši rezultat kot leto prej (2017), in sicer smo v slovenskih naravnih zdraviliščih gostili skupaj 841.612 gostov, ki so ustvarili 3,2 mio prenočitev, kar je za 0,2 odstotka več kot leto poprej. Pri tem se je število tujih prenočitev povečalo za 0,5 odstotka, ob popolnoma enakem številu domačih prenočitev pa je delež tujih gostov in prenočitev prvič presegel domače, tako da je ta sedaj 50,4 % tujih in 49,6 % domačih prenočitev.

K rasti turističnega povpraševanja je pripomoglo izboljšanje splošne gospodarske klime. Povečevanje gospodarske rasti in zasebne potrošnje sta pomembna indikatorja povečevanja splošne blaginje. Večja zasebna potrošnja ob povečanju razpoložljivega dohodka in izboljšanju razpoloženja potrošnikov prinaša večjo verjetnost za turistična potovanja.

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) napoveduje za leto 2019 nekoliko nižjo rast BDP (3,7 odstotno rast BDP). Med tveganji za uresničitev le-te izpostavlja morebitne razmere v mednarodnem okolju. Domača tveganja ne ocenjuje kot visoka. Rast zasebne potrošnje se ocenjuje na ravni lanskega leta (2018 ocenjena 2,7-odstotna, v 2019 bo 2,6- odstotna). UMAR napoveduje tudi ohranjanje ugodnih razmer na trgu dela, kjer pa se že kažejo pritiski visoke gospodarske rasti. Rast zaposlenosti se bo nadaljevala v večini dejavnosti, a se bo zaradi zmanjševanja obsega razpoložljive delovne sile umirila. (UMAR; Jesenska napoved 2018). Tudi Mednarodni denarni sklad (IMF) je januarja 2019 napovedal nekoliko nižjo gospodarsko rast za Evropo, vendar ocenil, da je gospodarska rast območja dobra, ki jo bo še naprej poganjalo predvsem domače povpraševanje, ki raste na račun višjih plač in zaposlenosti. Zavira pa jo šibkejšje globalno povpraševanje, višje cene nafte in trgovinske napetosti.

V družbi Sava Turizem bomo glede na pričakovane tržne razmere vsa sredstva, vire sredstev in kadrovske vire usmerili v povečanje konkurenčne prednosti obstoječih kapacitet in s tem ohraniti vodilne vloge v slovenskem turizmu. Poseben poudarek v letu 2019 in v naslednjih letih bomo

posvetili potrebnim investicijam, ki bodo odražale aktualne izzive časa, spremembe v poslovnem okolju in pričakovane donosnosti naložb.

3.3 Trženje in kupci

Situacija na ključnih trgih, kjer delujemo, je bila v letu 2018 relativno stabilna v primerjavi s preteklimi leti. Vsekakor pa je bilo leto 2018 v prodajnem in marketinškem smislu precej naporno. Od nas je zahtevalo konstantno spremljanje trga, potrošnikov, partnerjev, konkurence, hitro reagiranje, prilagajanje, diferenciranje in nadzor.

V prid dobrim rezultatom in poslovanju sta šli makroekonomski dejstvi, da je Slovenija v primerjavi s preostalimi evropskimi državami zaznana kot zelo varna država in da smo na mednarodnih trgih prejeli kar nekaj nazivov »naj« in je tudi to delno pripomoglo k višjih prodajnim rezultatom. Na mikroekonomski ravni pa so dobri rezultati posledica dejstva, da smo si na podlagi analiz trga in obnašanja gostov, potrošnikov in partnerjev zastavili učinkovite prodajne in marketinške strategije, ki so podpirale poslovne cilje.

Pozicija Sava Hotels & Resorts je usmerjena v skrb za zdravje in odlično počutje naših gostov ter nudenje avtentičnih lokalnih doživetij naših letovišč in destinacij, ki prepričajo in navdušujejo. Rdeča nit naše komunikacije so trajnostna usmerjenost ter naravne zdravilne termalne mineralne vode, na katerih smo zgradili naše programe za zdravje in odlično počutje, ob čemer smo vzeli tudi najboljše iz lokalnega okolja in to vključili v našo zgodbo. Na tej osnovi razvijamo vse naše produkte in storitve. Vsaka izmed naših šestih destinacij je edinstvena in se razlikuje od druge: ima svoje ciljne skupine, segmente, produkte in zgodbe, temu pa seveda sledijo prodajni in marketinški cilji in strategije.

V marketingu v družbi Sava Turizem smo zasledovali cilje, iz katerih izhajajo letni kvantitativni kazalniki: povišati število individualnih gostov, pripomoči k višji vrednosti na gosta in pripomoči k ustvarjanju navdušenih gostov, ki se vračajo in postanejo naši ambasadorji.

V skladu s strateškimi usmeritvami in razmerami na trgu smo v letu 2018 posebno pozornost posvetili izvedbi smotrnih in učinkovitih prodajnih aktivnosti. Aktivnosti so bile posebno intenzivne na področju posodobitve produktov, ustreznih predstavitvenih orodij in predvsem na področju iskanja novih kanalov distribucije in poslovnih navezav.

Prodajne aktivnosti so bile usmerjene v zagotavljanje rasti prodaje na individualnem trgu z uporabo sodobnih direktnih in digitalnih poti za pospeševanje prodaje, širitev partnerske mreže in rast prodaje v tujini in postopnim razvojem novih tržišč ter nadaljnjo rast prodaje preko online rezervacijskih sistemov. Poudarek smo dajali tudi povečanju prodaje Mice segmenta in v skladu s trendi na trgu, ki so usmerjeni v skrb za zdravje in dobro počutje iskali dodatne priložnosti pri prodaji preventivnih zdravstvenih ter medico-welness produktov in aktivno tržili športne priprave in gostili športnike iz različnih držav. Delovali smo povezano in pozornost namenili razvoju kakovostnih in inovativnih turističnih produktov za različne ciljne skupine, ki so ključni elementi konkurenčnosti in nam zagotavljajo pogoje za naslavljanje turistov z višjo kupno močjo ter posledično doseganje višjih cen in prihodkov.

Z namenom predstavitve in pospeševanja prodaje smo se udeležili pomembnih domačih in mednarodnih turističnih sejmov, borz in dogodkov, s partnerji na ključnih trgih pa izvajali predstavitve in hišne sejme.

Tudi v letu 2018 smo sledili nadgradnji cenovne politike iz preteklih let. Najbolj uspešni pri doseganju višjih cen smo bili pri objektih, ki smo jih prenovili.

3.4 Nabava in dobavitelji

Z izvajanjem ustrezne nabavne politike smo tudi v letu 2018 zavezili povečevanje cen nabavljenih materialov. Najbolj uspešni smo bili pri realiziranih cenah mesa, sadja, zelenjave ter potrošnega materiala.

Zaradi splošne podražitve energentov na trgu, cen slednjih nismo uspeli obdržati na prejšnjem nivoju, zaradi česar se bo strošek elektrike in zemeljskega plina v letu 2019 povišal. Izvedene so bile večje nabave opreme za destinacije (porcelan, vzmetnice, ležalniki).

Uvedene so bile dodatne posodobitve programske podpore v procesu naročanja materiala in storitev ter s tem še izboljššan nadzor nad nabavnim procesom.

3.5 Sistemi kakovosti in razvoj poslovnih procesov

V letu 2018 so potekale notranje presoje in dodatni notranji kontrolni pregledi (po kriterijih kakovosti storitev in varnosti živil ter naročanja in prevzema živil).

Ugotavljamo, da družba razvija sistem vodenja kakovosti in zagotavlja dovolj učinkovito rabo virov, hkrati pa dopušča veliko možnosti za izboljšanje. Procesi so določeni in prilagojeni posebnostim naše družbe. Skrbniki procesov s proaktivnim vodenjem uspešno in učinkovito dosegajo zastavljene cilje. Zaposleni, ki so povezani s posameznimi procesi, so ustrezno usposobljeni za naloge in aktivnosti, ki jih izvajajo. Vodje se zavedajo pomembnosti nenehnega izboljševanja in k temu tudi uspešno usmerjajo svoje podrejene. Dokumentacija sistema vodenja kakovosti pomeni v družbi osnovo za izobraževanje novo zaposlenih sodelavcev in je predmet stalnega preverjanja in posodabljanja.

Maja 2018 je potekala zunanja presoja sistema vodenja kakovosti po standardu ISO 9001:2015 s strani presojevalcev certifikacijske hiše SIQ. Presojani so bili proces vodenja, temeljni procesi treh destinacij: Term 3000 – Moravske Toplice, Term Ptuj in Sava Hotelov Bled in podporni procesi. Zunanji presojevalci so ugotovili, da je naš sistem vodenja kakovosti skladen z zahtevami standarda ISO 9001:2015, zapisali so vrsto pozitivnih ugotovitev in podaljšali veljavnost certifikata po standardu ISO 9001:2015.

V Zdravilišču Radenci smo imeli v februarju presojo na področju zdravstvene dejavnosti po mednarodnem akreditacijskem standardu za zdravstvene organizacije AACI.

Na področju povratnih informacij gostov nadaljujemo enotno spremljanje zadovoljstva le-teh (anketni vprašalniki, knjige vtisov, ustne in pisne informacije gostov, spletni portali). S poenoteno metodologijo spremljanja vseh povratnih informacij smo uspešno zaznali dejavnike, ki vplivajo na zadovoljstvo in nezadovoljstvo gostov, ter potrebne izboljšave v ponudbi hotelskih storitev, ki jih sproti analiziramo, ocenjujemo in izvajamo.

Družba zagotavlja skladnost sistema vodenja varnosti živil (sistema HACCP) z zakonodajnimi zahtevami in interno dokumentacijo, kar dokazujejo rezultati izvedenih notranjih in zunanjih nadzorov živilskih obratov in izvedenih mikrobioloških analiz živil, pitne vode in brisov za snažnost s strani Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano ter zdravstvene inšpekcije. Zaposleni v stiku z živili so bili ustrezno usposobljeni za varnost živil in preprečevanje tveganja pri živilih. Sistem vodenja varnosti živil je ustrezno dokumentiran, vodijo se zapisi, ki zagotavljajo dokazila za učinkovitost sistema. Družba stalno spremlja zakonodajo in jo uvaja v procese.

3.6 Razvoj informacijske tehnologije

Z izbranim poslovnim modelom kombiniranega zunanje-notranjega izvajanja IKT storitev vzdržujemo in nadgrajujemo informacijsko komunikacijsko infrastrukturo. Neprestano težimo k izpolnjevanju poslovnih potreb uporabnikov ter večji zanesljivosti, prilagodljivosti in varnosti IT sistema. Z nadgradnjami IT rešitev omogočamo učinkovitejše delo zaposlenih in povečujemo zadovoljstvo gostov ki bivajo v naših namestitvah.

Skladno z zastavljeno strategijo se osredotočamo predvsem na optimizacijo poslovnih IT rešitev na področju podpore prodajne in marketinške službe in posodabljammo hotelsko IT infrastrukturo za čim boljše uporabniško izkušnjo gostov v naših kapacitetah.

3.7 Naložbene aktivnosti

V letu 2018 so bile izvedene investicije v višini 12,6 milijona EUR, ki se pretežno nanašajo na družbo Sava Turizem d.d. Vse naložbene aktivnosti investicij in vzdrževanja objektov ter opreme so bile usmerjene v zagotavljanje nemotene rabe objektov ter delovanje trenutnih zmogljivosti na destinacijah. Poleg navedenega smo izvedli nekatere večje investicijske projekte ter aktivnosti, in sicer na področju energijske učinkovitosti, ekologije ter predvsem izboljšanja zadovoljstva gostov, čemur bo tudi v naslednjih letih namenjena največja pozornost.

Investicije, usmerjene v energijsko učinkovitost

Glavne investicije na področju povečanja energijske učinkovitosti:

- investicija v izvedbo zamenjave strešne kritine na hotelu Ajda v Moravskih Toplicah
- Zdravilišče Radenci s sanacijo energetske varčne zunanje razsvetljave in na Bledu s sanacijo energetske varčne notranje razsvetljave v Rikli Balance Hotelu (notranji bazen, nadstrešek pred recepcijo, kuhinja)
- dokončanje izvedbe rekonstrukcije filtrskega postrojenja na objektu Terme 3000 v Moravskih Toplicah in Banovcih (sprememba filtracije predstavlja 1. korak k celostni in dolgoročni spremembi energetskega koncepta termalnih kopališč ter ogrevanja kapacitet)
- sanacija strehe objekta Kavarnе Park na Bledu – sanacija toplotne izolativnosti

Investicije, usmerjene v ekološke varnostne zahteve

Aktivnosti so bile usmerjene predvsem v zagotavljanje varnosti ter kakovosti kopalnih voda ter preostale infrastrukture na naših destinacijah. Izpolnili smo vse zahteve upravnih organov in posodobili sisteme priprave bazenske vode ter vzdrževanja bazenov. Večje investicije so bile

usmerjene v zagotavljanje standarda odpadnih voda (čistilna naprava Banovci) in kakovost kopalne vode (dokončanje celovite prenove filtrskih sistemov kopališča Terme 3000 – Moravske Toplice).

Aktivnosti, usmerjene v zadovoljstvo gostov, ter uvajanje novih vsebin na destinacijah

Največji projekti družbe Sava Turizem d.d. v letu 2018 so:

- izvedena 2. faza izgradnje novih bungalov enot naselja Prekmurska vas Ajda
- prenova prostorov Rikli Balance Hotela na Bledu, in sicer hodnikov s stopnišči, vhodni del, recepcije z lobby-jem, spremljajoče kongresne dvorane, lokala, sanitarij ter hotelske restavracije z jedilnico
- celovito smo prenovili notranje kopališče hotela Ajda v Moravskih Toplicah
- celovita prenova sanitarnega objekta S4 in prenova dela infrastrukture kampa Zaka na Bledu
- investicija v obnovo prostorov za zdravstvo na oddelku za fizioterapijo na Ptujju

3.8 Poslovanje družbe in Skupine Sava Turizem

Skupina Sava Turizem

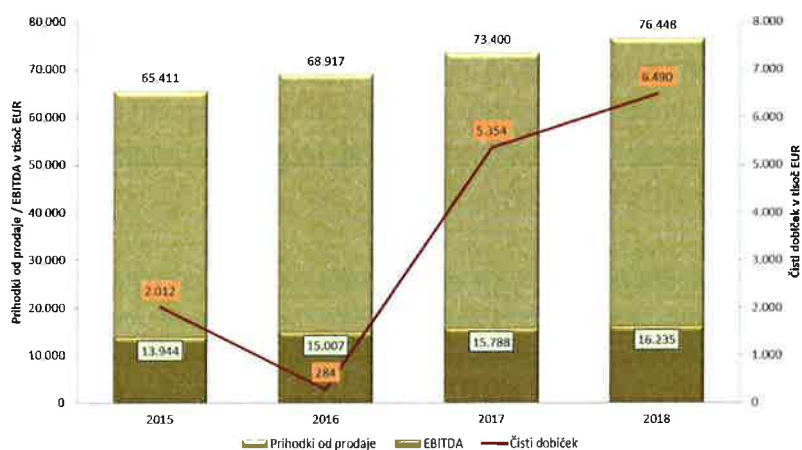
Poleg matične družbe so v letu 2018 skupino sestavljale družbe predstavljene v točki 2.3.1. Predstavitev Skupine Sava Turizem, aktivno pa sta poleg matične družbe delovali še v skupini delovali družba Cardial d.o.o. in Zavod SEIC, v okviru Save Turizem d.d. pa tudi Terme Lendava, katerih izčlenitev je bila vpisana v sodni register v marcu. Obe odvisni družbi sta manjši in nimata bistvenega vpliva na poslovanje skupine. V letu 2018 sta poslovali v skladu s pričakovanji, zaradi dobrega poslovanja matične družbe Sava Turizem d.d. pa je skupina tudi v letu 2018 dosegala nadpovprečne, rekordne uspehe.

Skupina je realizirala poslovne prihodke v višini 77,7 milijonov EUR, pri čemer so prodajni prihodki dosegli 76,5 milijonov EUR in so presegli realizirane v lanskem letu za 3 milijone EUR oziroma 4,2 %. Poslovni izid iz poslovanja je dosežen v višini 8.208 tisoč EUR in je višji od realiziranega v lanskem letu za 700 tisoč EUR (9,3 %). Na poslovni izid iz poslovanja je vplivala slabitev opredmetenih osnovnih sredstev na destinaciji Terme Banovci v višini 452 tisoč EUR.

Skupina je dosegla čisti dobiček v višini 6.490 tisoč EUR, ki je za 1,1 mio EUR višji od doseženega v predhodnem letu.

V nadaljevanju prikazujemo gibanje pglavitnih razvojnih kazalnikov Skupine Sava Turizem v zadnjih letih.

Slika 3: Gibanje prihodkov od prodaje, EBITDA in čistega dobička po letih

Nizek čisti dobiček skupine v letu 2016 je posledica slabitve regresne terjatve do Save, d.d. v višini 4.375 tisoč EUR.

Družba Sava Turizem d.d.

Družba Sava Turizem d.d. je pred izčlenitvijo destinacije Terme Lendava v letu 2018 ustvarila 76,3 milijonov EUR poslovnih prihodkov, od tega 75,2 milijona EUR prihodkov od prodaje, kar je za 3 milijone EUR več kot v enakem obdobju lani. Upošteva izčlenitev so prihodki od prodaje doseženi z indeksom 99,9%. Upošteva izčlenitev smo dosegli poslovni izid iz poslovanja v višini 8.165 tisoč EUR, ki je za 8,4 % višji od lani in EBITDA v višini 15,9 milijona EUR, ki je za 0,8 % višja od uresničene v lanskem letu. Čisti dobiček družbe znaša 6.411 tisoč EUR.

Družba je upošteva izčlenitev ustvarila nekoliko manj nočitev kot v enakem obdobju lani pri iztrženi ceni na nočitev, ki je bila višja za 10,3 %. V strukturi vseh prenočitev predstavljajo 33,6 % domači gostje, 66,4 % pa tuji gostje. V nadaljevanju je prikazana zasedenost kapacitet in povečanje vseh prihodkov ter penzijskih prihodkov na sobo v letu 2018 v primerjavi s preteklimi leti.

Slika 4: Zasedenost, vsi prihodki in penzijski prihodki na prodano sobo

STROŠKI

Optimizacija stroškov v preteklih letih je dosegla mejo, ko nadaljnje zniževanje stroškov ni bilo več možno. V družbi so se variabilni stroški materiala in storitev, vezani na prodajo, povišali večinoma skladno z rastjo prodaje. Nekoliko bolj so se povišali stroški, vezani na outsourcing, stroški posredniških storitev, stroški energentov predvsem zaradi povišanja cen električne energije, stroški investicijskega vzdrževanja, hotelskih tiskovin in tiskovin za menije ter stroški intelektualnih in odvetniških storitev vezanih predvsem na aktivnosti dezinvestiranja.

Večje povišanje izkazujejo še stroški dela; zaradi sprememb panožne in podjetniške kolektivne pogodbe, dviga minimalne plače in povišanja plač zdravstvenega osebja zaradi uskladitve s kolektivno pogodbo zdravstva, ter povečanja števila zaposlenih. Poleg stroškov dela, glede na kadrovske situacije v dejavnosti turizma, naraščajo tudi stroški študentskega dela in dela najete delovne sile.

Ob zmanjšanju prihodkov od prodaje (ob upoštevanju izčlenitve Term Lendava) za 0,1 % so se stroški materiala in storitev povišali za 1,8 % glede na enako obdobje lani, stroški dela pa znižali za 0,97%.

SREDSTVA/VIRI SREDSTEV

Vrednost sredstev družbe Sava Turizem d.d. je na dan 31. 12. 2018 dosegla 172,2 milijonov EUR in se je glede na konec leta 2017 povečala za 1,0 %.

V strukturi sredstev znašajo dolgoročna sredstva 93,6%.

V strukturi virov sredstev znašajo dolgoročni viri 88,8 %, kratkoročni pa 11,2 %. Pokritost dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri konec leta znaša 94,8%.

Zadolženost družbe Sava Turizem d.d. na dan 31. 12. 2018 znaša 42,7 milijonov EUR in se je glede na konec leta 2017 znižala za 3.779 tisoč EUR. Neto finančni dolg, izračunan kot razlika med finančnimi obveznostmi in denarnimi sredstvi ter kratkoročnimi depoziti, znaša konec obdobja 36.186 tisoč EUR. Koeficient neto finančni dolg/EBITDA družbe se je iz 2,59 v letu 2017 znižal na 2,28 v letu 2018.

Slika 5: Gibanje neto finančnega dolga in EBITDA po letih

3.9 Pogled do konca leta 2019

V okviru sprejete državne strategije trajnostne rasti slovenskega turizma za obdobje 2017 – 2021 je predvidena prenova obstoječih hotelskih zmogljivosti, kamor se je Sava Turizem že usmerila. V preteklih dveh letih je že izvedla nekatere večje investicijske projekte obnove obstoječih objektov ter produktov, nadaljevanje investicijskih aktivnosti pa je predvideno tudi v naslednjem letu, ko planiramo investicije v višini 12 mio EUR. V letu 2019 bomo prenovili Kavarno Park na Bledu in jeseni pričeli s prenovno sob in skupnih prostorov hotela Park na Bledu. Obnovili bomo pitno dvorano v Zdravilišču Radenci in izvedli manjšo prenavo dela sob v hotelu Radin. Z izvedbo III. faze prenove bungalov hišic bomo zaključili z izgradnjo naselja Prekmurska vas Ajda. Glavne učinke navedenih investicij pričakujemo v letu 2020, za leto 2019 pa zaradi zapiranja kapacitet, ki so v prenovi, planiramo zmernejšo rast prihodkov in EBITDA, na katero bo poleg izvedbe investicij vplivalo pričakovano povečanje stroškov dela, materiala in storitev ter znatno zvišanje cen energentov.

Skladno s strateškimi usmeritvami in izvedenimi aktivnostmi v preteklem letu na področju priprave dezinvesticij predvidevamo v prvi polovici leta izvesti prodajo Term Banovci in do konca leta prodajo Term Lendava.

Poleg investicijskih prenov bo družba Sava Turizem d.d. v letu 2019 svoje aktivnosti usmerila predvsem v ukrepe in pripravo produktov, ki bodo vplivali na višje povprečne iztržene cene, na podaljševanje povprečne dobe bivanja naših gostov in zapolnjevanja kapacitet v obdobjih nizke sezone. V prenovljenih kapacitetah in s prenovljenimi produkti se bomo usmerili v krepitev tržnega deleža v segmentih cenovno zahtevnejših gostov, MICE segmenta in preoblikovanje velnes ponudbe in produktov. Še naprej bomo razvijali program zvestobe ter kakovostne lokalne ponudbe. Kontinuirano bomo usposabljali ključne kadre, ki so dnevno v kontaktu s strankami. Posebno pozornost bomo usmerili tudi v razvoj zaposlenih s ciljem znižati fluktuacijo.

Planirani finančni rezultati družbe so glede na zgornje predpostavke plana smelo načrtani.

4 TRAJNOSTNO POROČILO

4.1 Informacije o zaposlenih

Leto 2018 je bilo na kadrovskem področju zelo pestro in turbulentno. Izziv je bil zadržati obstoječi kader na eni strani, na drugi strani pa pridobivanje dodatnega kadra za delo v gostinstvu. Aktivnosti za pridobivanje kadra smo pričeli že v januarju 2018, zato pomanjkanje kadra ni bilo tako visoko, kot v nekaterih drugih družbah v panogi.

Poleg iskanja in selekcije kadrov je bil velik poudarek namenjen izobraževanju, saj smo konec leta uspešno zaključili projekt KOC.

ŠTEVILO ZAPOSLENIH

V Skupini Sava Turizem je bilo na dan 31. 12. 2018 zaposlenih 1.037 sodelavcev; od tega za določen čas 197 in za nedoločen čas 840.

V družbi Sava Turizem d.d. je bilo konec leta 2018 zaposlenih 944 sodelavcev, v družni Terme Lendava d.o.o. 78 sodelavcev, v družbi Cardial d.o.o. dvanajst sodelavcev in v zavodu SEIC trije sodelavci.

IZOBRAZBENA STRUKTURA ZAPOSLENIH

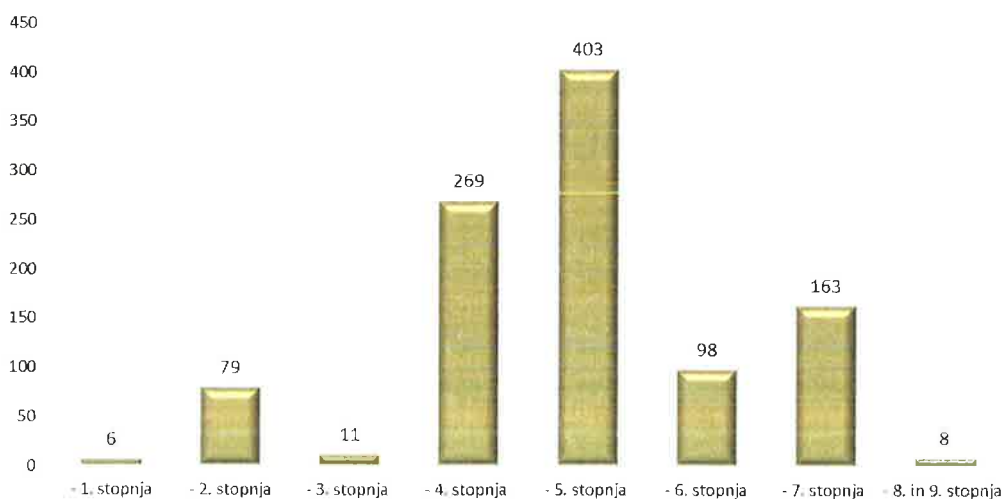
V družbi Sava Turizem d.d. je največ zaposlenih s 4. in 5. stopnjo izobrazbe, skupaj 64,1 %. Zaposlenih z manj kot 4. stopnjo je 9,5 %. Zaposlenih z več kot 5. stopnjo izobrazbe je 26,4 %.

Primerjava strukture zaposlenih po izobrazbi v skupini za leti 2017 in 2018 je prikazana v spodnji preglednici.

Tabela 3: Izobrazbena struktura zaposlenih v skupini Sava Turizem

Stopnja izobrazbe	Leto 2018		Leto 2017	
	Št.zap. na dan 31.12	Povp.št. zap. glede na dejansko opravljene ure	Št.zap. na dan 31.12	Povp.št. zap. glede na dejansko opravljene ure
- 1. stopnja - nedokončana osnovna šola	6	4	4	3
- 2. stopnja - osnovna šola	79	61	76	58
- 3. stopnja - do 2 leti poklicnega izobraževanja	11	7	10	7
- 4. stopnja - najmanj 3 leta poklicnega izobraževanja	269	212	282	228
- 5. stopnja - srednja strokovna izobrazba	403	315	377	300
- 6. stopnja - višja strokovna izobrazba	98	79	96	77
- 7. stopnja - visoka strokovna in univerzitetna izobrazba	163	128	165	130
- 8. in 9. stopnja - magisterij in doktorat	8	6	7	4
SKUPAJ	1.037	811,2	1.017	808,1

Slika 6: Število zaposlenih po strokovni izobrazbi na dan 31. 12. 2018 v skupini Sava Turizem

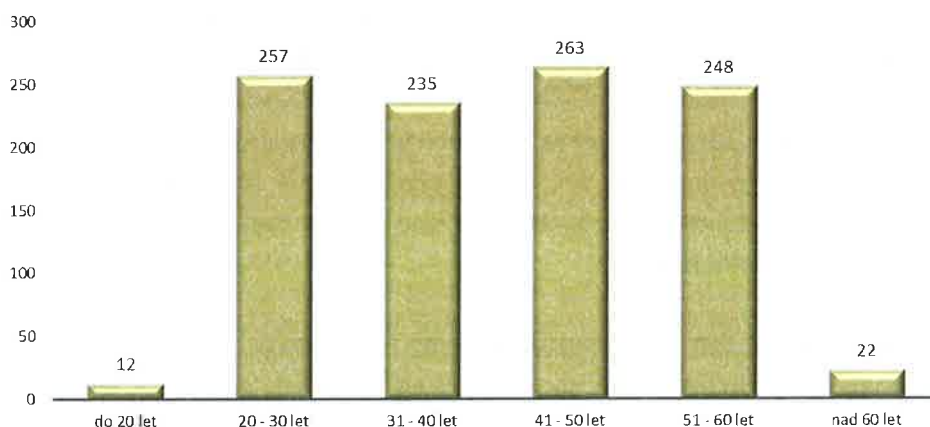
STAROSTNA STRUKTURA ZAPOSLENIH

V družbi Sava Turizem je največ zaposlenih starih od 41 do 50 let in od 20 do 30 let – 25,3 %; sledijo jim zaposleni v starostnem razredu od 51 do 60 let – 24,1 %. Spodaj je prikazana starostna struktura zaposlenih v skupini Sava Turizem.

Tabela 4: Starostna struktura zaposlenih v skupini Sava Turizem

Starost	Leto 2018		Leto 2017	
	Št.zap. na dan 31.12	Povp.št. zap. glede na dejansko opravljene ure	Št.zap. na dan 31.12	Povp.št. zap. glede na dejansko opravljene ure
do 20 let	12	4	7	2
20 - 30	257	189	214	158
31 - 40	235	192	265	212
41 - 50	263	217	269	231
51 - 60	248	191	246	193
nad 60	22	19	16	12
SKUPAJ	1.037	811,2	1.017	808,1

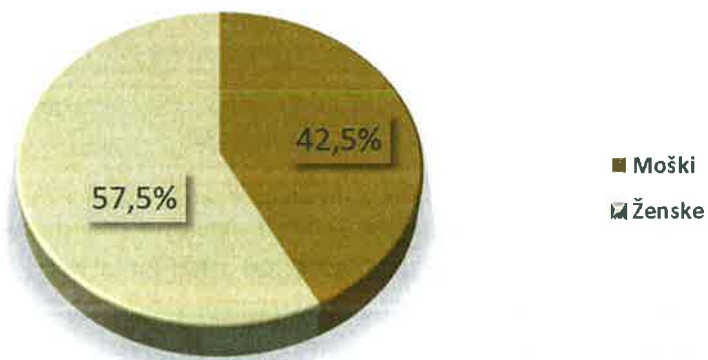
Slika 7: Število zaposlenih po starosti na dan 31. 12. 2018 v skupini Sava Turizem

STRUKTURA ZAPOSLENIH PO SPOLU

Med zaposlenimi v skupini Sava Turizem d.d. je bilo konec leta zaposlenih 441 moških in 569 žensk.

Slika 8: Struktura zaposlenih po spolu na dan v skupini Sava Turizem

USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE

Za dvig kompetentnosti zaposlenih smo se v letu 2018 še nadalje osredotočali na usposabljanje in izobraževanje delavcev. Zavedamo se, da je vložek v razvoj zaposlenih, še posebej v storitveni dejavnosti, izredno pomemben, saj nam zagotavlja trajnost rasti družbe v prihodnosti. Prav zaposleni

so tisti, ki gradijo našo poslovno zgodbo in pomagajo gostom k pozitivnim izkušnjam in dobremu počutju in jih spodbujajo, da se k nam vrnejo.

Za usposabljanja in izobraževanja zaposlenih smo v letu 2018 namenili 135.034 EUR, oziroma v povprečju 133 EUR na zaposlenega.

Večino ključnih izobraževanj smo tako kot leto pred tem izpeljali v okviru Kompetenčnega centra Turizem (v nadaljevanju KOC Turizem), ki je namenjen celovitemu razvoju znanj in kompetenc za dvig kakovosti, inovativnosti, produktivnosti in konkurenčnosti storitev v panogi turizma. Eden od ciljev projekta je vzpostaviti program usposabljanj, ki se bo izvajal tudi po zaključku projekta in tako zagotavljal trajnost rezultatov. Pri izvedbi programa znotraj partnerstva smo bili izredno uspešni, saj smo dosegli 3.715 vključitev zaposlenih v usposabljanja in tako za 715 vključitev presegli najpomembnejši cilj projekta.

V letu 2018 smo v okviru izvedbe projekta poleg nadaljnega razvoja splošnih kompetenc razvijali tudi določene specifične kompetence naših sodelavcev, predvsem na področju strežbe.

V okviru projekta smo realizirali tudi številna interna usposabljanja, na področju varstva osebnih podatkov, različnih ostalih tematik (poznavanje vin, žganih pijač, osnove slovenskega jezika za delavce iz tujine, etični kodeks, idr.). Z internimi izobraževanji smo podprli tudi področja varnosti in zdravja pri delu in varnosti živil po načelih HACCP.

Novo zaposlene tujce smo izobraževali iz slovenskega jezika tudi preko zunanjih izvajalcev izobraževalnih programov. Eksterna izobraževanja so potekala na nekaterih specifičnih strokovnih področjih z namenom predvsem ažurno slediti novostim.

Naši sodelavci s področja zdravstva in velnesa so se udeleževali simpozijev, konferenc, delavnic in obveznih letnih izobraževanj za ohranjanje potrebnih točk v zdravstvu in zaradi spremljanja vseh potrebnih novosti. Vsem fizioterapevtom pripravnikom, ki so v letu 2018 zaključili s pripravništvom v naši družbi, smo financirali stroške strokovnega izpita za zdravstvene delavce.

Naši zaposleni so se tudi v letu 2018 udeležili Gostinsko turističnega zbora, kjer smo osvojili 33 odličij (19 x zlato odličje, 11 x srebrno odličje in 3 x bronasto odličje), kar dokazuje, da imamo v družbi izredno kakovosten kader, ki se lahko kosa s konkurenco.

4.2 Skrb za varnost in zdravje zaposlenih pri delu

Z uvajanjem aktivnosti ugotavljanja, beleženja in odpravljanja potencialnih nevarnosti v delovnem okolju v podjetju aktivno delujemo pri zmanjševanju nezgod pri delu ter izboljšanju pogojev za zaposlene na delovnem mestu. Z izvajanjem preventivnih ukrepov iz ocene tveganja skrbimo, da se tveganje ne poveča. V letu 2018 smo nadaljevali z meritvami na področju nevarnih snovi na delovnih mestih na podlagi ocene nevarnih snovi.

Število nezgod pri delu se je v letu 2018 zmanjšalo in sicer za 25 %, kar je posledica dodatnega ozaveščanja zaposlenih o pomenu preventive. Skupno je bilo opravljenih 147 internih usposabljanj ter 11 eksternih. V Termah 3000 je bila v hotelu Livada izvedena tudi večja gasilska vaja in vaja

evakuacije, pri kateri so sodelovali zaposleni in vsa prostovoljna gasilska društva iz občine Moravske Toplice in Murske Sobote.

Veliko pozornost posvečamo tudi skrbi za goste. Z načrtovanimi preventivnimi ukrepi še naprej uspešno nižamo število nezgod pri gostih. Za najmlajše urejamo otroška igrišča, narejena v skladu z zadnjimi smernicami na področju zagotavljanja varne igre otrok.

4.3 Področje ekologije

Področje ekologije, varstva okolja in rabe energije je širok pojem, ki zajema varovanje voda, zemlje in zraka, ravnanja z odpadki, optimalne izraba energije, komunalne storitve in vzdrževanje infrastruktur. Zato se posveča tej panogi vedno večja pozornost. Poleg bistvene naloge varovanja okolja, zniževanja in obvladovanja stroškov je najbolj pomembno dejstvo, da se na večini naših destinacij pripravljajo energetske projekti, ki bodo v prihodnosti omogočali zmanjšano rabo energije in naravnih virov (termalne vode) na najnižjo možno raven. To pa pomeni, da se v okviru projektov predvideva investicije v samo izrabo energije (vgradnja toplotnih črpalk, toplotnih menjalnikov, novih manjših črpalk.....) ter obnova sedanjih objektov (vgradnja izolacije, obnova starejših energetskih sistemov.....). V teh omenjenih energetskih projektih je pozornost usmerjena tudi v področje nastajanja industrijskih odpadnih vod, kjer je potrebno zaradi sprememb zakonodaje zagotoviti ustrezne parametre na izpustih. Zato bodo energetske projekti zajemali vstopno energijo in vire ter tudi nastajanje odpadnih snovi pri izvajanju celotnih procesov dejavnosti. Raba energentov ter naravnih virov se v celoti gledano iz leta v leto počasi stalno zmanjšuje.

Pri tem nam pomagajo tudi investicije v obnovo bazenskih sistemov v obratovanju kopališč, saj dodatno prispevajo k zmanjšanju načrpane vode iz termalnih vrtin ali uporabe vode iz vodovodov. Pri tem pa se kaže tudi bistveno izboljšanje na področju zagotavljanja kakovosti bazenskih voda.

Aktivnosti na področju ravnanja z odpadki pa kažejo, da se indeksi odpeljanih odpadkov na deponijo zmanjšujejo, kar je posledica uporabe večjih količin vračljive embalaže in pa večja količina ločeno zbrane embalaže, ki konča v predelavi. Na ta način zmanjšujemo onesnaževanje okolja.

4.4 Razvoj družbene skupnosti

V družbi Sava Turizem se trudimo delovati družbeno odgovorno. Verjamemo v to, da je vsak korak in vsaka aktivnost v smeri k družbeni odgovornosti pomembna, pa, če je še tako majhna. Pri tem se držimo dveh ključnih vodil, in sicer partnerskega sodelovanja in podpore družbeni skupnosti. Usmerjamo se predvsem na podporo lokalnim skupnostim v katerih delujemo, saj verjamemo, da je pomembno vračati družbi na lokalnem nivoju. Tako naše destinacije sodelujejo z lokalnimi turističnimi organizacijami, turističnimi društvi ter številnimi drugimi kulturnimi, športnimi, rekreacijskimi društvi in prostovoljnimi organizacijami. Pri tem nastopamo v različnih vlogah, bodisi kot pobudniki in nosilci projektov bodisi kot eden izmed partnerjev pri projektih, pogosto pa tudi kot njihov pokrovitelj v obliki materialne ali finančne podpore. Z lokalnimi ponudniki sodelujemo na prodajnem in nabavnem področju ter jih spodbujamo k predstavitvam in promociji na naših destinacijah. V sodelovanju z njimi organiziramo izlete v okolico naših destinacij za naše goste. Veliko pozornosti namenjamo tudi oblikovanju ponudbe za prebivalce ožje in širše lokalne skupnosti na posamezni destinaciji.

Družba Sava Turizem d.d. je v letu 2018 za pokroviteljstva in donacije namenila več kot 84 tisoč evrov, in sicer za projekte na področju športa, kulture in družbene odgovornosti.

ŠPORT

Na področju športa podpiramo športno udejstvovanje mladih, lokalne športne klube in društva ter športne prireditve oz. dogodke. V letu 2018 smo podprli naslednje:

- Sava Hoteli Bled: sponzorji Veslaškega kluba Bled, Curling kluba Jesenice, Bled Bike Festivala, Poslovnega teka trojk, ob njihovi 80 letnici so podprli tudi Nogometni klub Bled.
- Terme 3000 – Moravske Toplice: podprli so občinsko športno zvezo, sponzorji Hokejskega kluba Moravske Toplice, sponzorji 2. Prekmurskega malega maratona, podpirajo Prostovoljno gasilsko društvo Moravske Toplice.
- Terme Ptuj: podpirajo lokalne plavalne klube in plavanje mladih prek Plavalnega kluba Terme Ptuj, sponzorji Potapljaško društvo Ptuj, že tradicionalno sodelujejo pri izvedbi vsakoletnega Triatlona Ptuj, Večernega teka čez Ptujski grad ter Božičkovega teka.
- Zdravilišče Radenci: tradicionalno podpirajo najstarejši slovenski maraton Maraton treh src, prav tako je že tradicionalna podpora zdravilišča državnemu prvenstvu v elektronskem pikadu, ki ga organizira Pikado zveza Slovenije ter osnovnim šolam in vrtcem, ki organizirajo plavalne tečaje za otroke in jim nudijo ugodnejše cene plavalnih kart.
- Terme Lendava: tradicionalno podpirajo Nogometno društvo Lendava 1903 – Football Club Lendava 1903, podpora badminton kluba Mladost Lendava ob izvedbi mednarodnega turnirja Srebrna žogica, podpora mladih nogometne šole Beltinci pri organizaciji turnirja.
- Terme Banovci: sponzorji Nogometnega Kluba Veržej.

KULTURA

V družbi Sava Turizem d.d. podpiramo razvoj kulturne in zgodovinske dediščine na destinacijah. S tem pripomoremo k ustvarjanju privlačne kulturne ponudbe za naše goste in za lokalno prebivalstvo. V letu 2018 smo podprli naslednje projekte:

- Sava Hoteli Bled: podpora Festivalu Bled, ki poteka poleti na Bledu. Del koncertov poteka v Grand Hotelu Toplice v zameno za namestitev nastopajočih pri njih
- Terme 3000 – Moravske Toplice: tradicionalno podpirajo Prekmursko godbo Bakovci, sodelovanje z javnim skladom republike Slovenije za kulturne dejavnosti v tednu ljubiteljske kulture, ki vključuje nastope pevskih zborov, otroških ansamblov, gledaliških skupin, folklornih društev, ljudskih godcev,... na razpolago jim dajo prostore za javne vaje in možnost predstavitve širšemu občinstvu, organizacija koncerta v sodelovanju z evangeličansko cerkvijo ter organizacija slikarske razstave v sodelovanju z Evangeličansko cerkvijo.
- Terme Ptuj: tradicionalno vsako leto podpirajo kurentovanje na Ptuj in Rimske igre, prireditvi, ki učinkovito ohranjata in širita bogato kulturno dediščino ter etnografsko izročilo mesta in regije, sponzorji Dnevov poezije in vina, podprli so 49. festival narodno-zabavne glasbe Ptuj ter jubilejni, 10. glasbeni festival Arsana.
- Zdravilišče Radenci: sponzorji dogodka Vinska kraljica, drugič so prevzeli organizacijo med poznavalci vin zelo cenjenega in uveljavljenega Salona Traminec.
- Terme Lendava: sodelovali so pri tradicionalnih prireditvah Lendavska trgatev in Bogračfest, ki izhajata iz bogate kulturno-etnografske tradicije Lendave in poudarjata kulinarično

raznolikost pokrajine, terme so sredstva namenile tudi hrvaškemu kulturnemu društvu Pomurje, ki se pogosto predstavlja gostom term.

- Terme Banovci: skupaj z nekaterimi lokalnimi organizacijami in društvu pokrovitelj že 19. prireditev Božična vas v Banovcih, v okviru katere je bilo ob 50-letnici Term Banovci letos na ogled 50 jaslic.

DOBRODELNOST

Izredno pomemben del družbene odgovornosti v družbi Sava Turizem je dobrotelnost oz. pomoč ljudem v stiski kjer se osredotočamo predvsem na dve področji: pomoč otrokom in lokalnim skupnostim.

Tako smo v letu 2018 sodelovali predvsem z Zvezo prijateljev mladine Slovenije in njenimi lokalnimi izpostavami. Tako smo poleti odpeljali 2 avtobusa otrok na kopanje v naša 2 največja vodna parka v Terme 3000 – Moravske Toplice in v Terme Ptuj. Prav tako smo poleti v naših termah omogočili počitnice 11 družinam z manj priložnostmi. V mesecu decembru pa smo s finančno pomočjo pomagali trem družinam, ki so se znašle v veliki življenjski stiski.

Terme Ptuj so v letu 2018 že peto –leto zapored sodelovale pri organizaciji dobrotelne prireditve *Vsi skupaj smo za – enakost, prijateljstvo in sopolmoč*. Prireditve organizira družba Radio – Tednik Ptuj, pri projektu pa so v letu 2017 sodelovali še podjetje Arriva ter humanitarne organizacije iz Slovenije in Hrvaške.

V Termah Lendava pa so svojo podporo izkazali humanitarni prireditvi "Podarjamo glasbo ples in nasmeH" - pomoč socialno šibkim učencem in dijakom občine Lendava.

V Zdravilišču Radenci sodelujejo z domom starejših v Radencih DOSOR, in sicer zaposleni obiskujejo varovance doma in se z njimi družijo. V letu 2018 so sodelovali z društvom ZVEZDNI OTROCI, in sicer v okviru dobrotelnega koncerta za društvo za pomoč staršem, ki potrebujejo pomoč pri zdravstvenih storitvah otrok s srčnimi težavami.

PONOSNI SKRBNIKI BLEJSKIH LABODOV

Skupaj z lokalno turistično organizacijo Bled in Turističnim društvom Bled smo ponosni skrbniki blejskih labodov. Pri tem smo združili moči z Društvom za varstvo okolja Bled, kjer imajo ustrezno znanje za ravnanje s temi čudovitimi pticami. Naša naloga kot partnerja je zagotoviti društvu vse potrebno pri zaščiti in varovanju labodov na Bledu.

5 Računovodski izkazi s pojasnili za Skupino Sava Turizem

5.1 Konsolidirani računovodski izkazi Skupine Sava Turizem v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

Tabela 1: Konsolidiran izkaz finančnega položaja

		v 000 EUR	
	Pojasnila	31.12.2018	31.12.2017
SREDSTVA			
Nepremičnine, naprave in oprema	5.3.5.1.	159.836	155.077
Neopredmetena sredstva	5.3.5.2.	845	842
Naložbene nepremičnine	5.3.5.3.	1.527	1.606
Naložbe v pridružena podjetja	5.3.5.4.	4	4
Dolgoročni vrednostni papirji, razpoložljivi za prodajo	5.3.5.5.	132	126
Dolgoročna posojila in terjatve	5.3.5.6.	26	2.740
Odložene terjatve za davek	5.3.5.7.	104	99
Dolgoročna sredstva		162.474	160.495
Sredstva za prodajo	5.3.5.8.	64	64
Zaloge	5.3.5.9.	631	651
Poslovne in druge terjatve	5.3.5.10.	4.030	3.840
Terjatve za davek od dobička		0	0
Dana posojila	5.3.5.11.	2.722	99
Denar in denarni ustrezniki	5.3.5.12.	3.954	5.642
Kratkoročna sredstva		11.401	10.295
Sredstva		173.874	170.791
KAPITAL IN DOLGOVI			
Osnovni kapital		39.685	39.685
Rezerve		53.290	52.969
Rezerve za pošteno vrednost		284	322
Zadržani čisti dobiček		13.119	8.005
Kapital, pripisan lastnikom obvladujočega podjetja		106.377	100.981
Neobvladujoči delež		31	33
Kapital	5.3.5.13.	106.408	101.014
Dolgoročne rezervacije	5.3.5.14.	1.516	1.518
Razmejene državne podpore	5.3.5.15.	7.316	7.678
Prejeta dolgoročna posojila	5.3.5.16.	38.997	42.790
Dolgoročne poslovne obveznosti	5.3.5.17.	0	458
Dolgoročni dolgovi		47.829	52.443
Kratkoročne finančne obveznosti	5.3.5.16.	3.794	3.823
Kratkoročne poslovne obveznosti	5.3.5.18.	11.190	9.205
Kratkoročne rezervacije (PČR)	5.3.5.19.	4.652	4.306
Kratkoročni dolgovi		19.637	17.334
Dolgovi skupaj		67.466	69.777
Kapital in dolgovi		173.874	170.791

Pojasnila k računovodskim izkazom so del teh in jih je treba brati skupaj z njimi.

Tabela 2: Konsolidirani izkaz poslovnega izida

	Pojasnila	2018	2017
Prihodki od prodaje	5.3.5.20.	76.448	73.400
Drugi poslovni prihodki	5.3.5.21.	1.284	1.437
Poslovni prihodki		77.732	74.837
Stroški blaga, materiala, storitev		-35.750	-33.570
Stroški dela	5.3.5.23.	-23.891	-23.251
Amortizacija		-7.369	-7.185
Odpisi vrednosti	5.3.5.24.	-658	-1.096
Drugi odhodki poslovanja	5.3.5.25.	-1.857	-2.228
Odhodki poslovanja	5.3.5.22.	-69.524	-67.329
Dobiček iz poslovanja		8.208	7.508
Prihodki financiranja		44	49
Odhodki financiranja		-1.186	-1.716
Neto prihodki/odhodki financiranja	5.3.5.26.	-1.142	-1.667
Neto prihodki/odhodki od pridruženih podjetij	5.3.5.27.	0	0
Dobiček pred obdavčitvijo		7.066	5.841
Davek	5.3.5.28.	-576	-486
Čisti dobiček poslovnega leta		6.490	5.354
Čisti dobiček/čista izguba poslovnega leta se nanaša na:			
Lastnike obvladujočega podjetja		6.492	5.353
Neobvladujoči delež		-2	1
Čisti dobiček poslovnega leta		6.490	5.354

Pojasnila k računovodskim izkazom so del teh in jih je treba brati skupaj z njimi.

Tabela 3: Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v 000 EUR

	2018	2017
Čisti dobiček poslovnega obdobja	6.490	5.354
Drugi vseobsegajoči donos:		
Postavke, ki bodo lahko pozneje razvrščene v poslovni izid		
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	25
- odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	-5
Postavke, ki ne bodo pozneje razvrščene v poslovni izid		
- aktuarski dobički / izgube v pokojninski shemi z zagotovljenimi prejemki	34	-106
- odloženi davek od aktuarskih dobičkov / izgub v pokojninski shemi z zagotovljenimi prejemki	-3	10
Drugi vseobsegajoči donos, zmanjšan za odloženi davek v poslovnem obdobju	30	-76
Skupaj vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju	6.520	5.279
Vseobsegajoči donos pripada:		
Lastnikom obvladujočega podjetja	6.522	5.278
Neobvladujočemu deležu	-2	1
Skupni vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju	6.520	5.279

Pojasnila k računovodskim izkazom so del teh in jih je treba brati skupaj z njimi.

Tabela 4: Konsolidirani izkaz denarnih tokov

		v 000 EUR	
	Pojasnila	2017	2016
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Neto dobiček/izguba		6.490	5.354
Prilagoditve za:			
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	5.3.5.1.	7.189	7.002
Amortizacija neopredmetenih sredstev	5.3.5.2.	102	98
Amortizacija naložbenih nepremičnin	5.3.5.3.	79	85
Odpisi in oslabitve nepremičnin, naprav in opreme	5.3.5.24.	574	877
Oslabitev terjatev	5.3.5.29.	73	66
Odpisi in oslabitve naložbenih nepremičnin	5.3.5.24.	9	100
Oslabitev vrednosti finančnih sredstev		0	1
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	5.3.5.21.	-19	-414
Izguba pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme		2	53
Dobiček od prodaje naložbenih nepremičnin	5.3.5.21.	0	0
Izguba pri prodaji vrednostnih papirjev	5.3.5.26.	0	0
Prejete dividende in deleži v dobičku	5.3.5.26.	-17	-11
Odhodki obresti	5.3.5.26.	1.119	1.557
Prihodki od obresti	5.3.5.26.	-27	-27
Obveznosti / terjatve za davek od dobička	5.3.5.7.	576	486
Dobiček iz poslovanja pred spremembo operativnega kapitala in rezervacij		16.150	15.227
Sprememba dolgoročnih terjatev	5.3.5.6.	-2.896	132
Sprememba kratkoročnih terjatev	5.3.5.10.	-192	62
Sprememba zalog	5.3.5.9.	21	10
Sprememba kratkoročnih poslovnih obveznosti in PČR	5.3.5.18., 5.3.5.19.	2.488	1.646
Sprememba dolgoročnih poslovnih obveznosti	5.3.5.17.	-458	0
Sprememba rezervacij	5.3.5.14.	32	-32
Sprememba državnih podpor	5.3.5.15.	-362	-397
Pri poslovanju pridobljena denarna sredstva		14.784	16.648
Plačani davek od dobička	5.3.5.28.	-421	-473
Čisti denarni tok iz poslovanja		14.363	16.175
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme	5.3.5.1.	-12.522	-13.244
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme		98	572
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	5.3.5.2.	-114	-229
Prejemki od vrnutih posojil		0	4.000
Izdatki za dana posojila		-26	-2.099
Izdatki za nakup dolgoročnih vrednostnih papirjev		-6	0
Prejete dividende in deleži v dobičku	5.3.5.26.	17	11
Prejete obresti		11	11
Čisti finančni tok iz naložbenja		-12.542	-10.978
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Druge spremembe kapitala		13	-59
Prejemki od prejetih dolgoročnih posojil		2.722	12.440
Izdatki za prejeta dolgoročna posojila		0	-17.515
Izdatki za prejeta kratkoročna posojila		-3.854	0
Izdatki za dividende delničarjev skupine		-1.210	-1.190
Plačane obresti		-1.179	-1.618
Čisti denarni tok iz financiranja		-3.508	-7.942
Čisto povečanje oz. zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		-1.687	-2.745
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta		5.642	8.387
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu obdobja		3.954	5.642

Pojasnila k računovodskim izkazom so del teh in jih je treba brati skupaj z njimi.

Tabela 5: Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala

v 000 EUR

	Osnovni kapital	Vplačani presežek kapitala	Rezerve	Rezerve za lastne delnice	Rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	Preneseni čisti dobiček	Kapital, pripisan lastnikom obvladujočega podjetja	Neobvladujoči delež	Skupaj
Stanje 01.01.2017	39.685	0	52.702	0	397	82	4.067	96.934	32	96.966
Skupaj vseobsegajoči donos										
Dobiček v letu	0	0	0	0	0	5.353	0	5.353	1	5.354
Drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	0	-76	0	0	-76	0	-76
Postavke, ki ne bodo preračunane v poslovni izid	0	0	0	0	-76	0	0	-76	0	-76
Skupaj vseobsegajoči donos	0	0	0	0	-76	5.353	0	5.277	1	5.278
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu										
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-1.191	-1.191	0	-1.191
Prenos čiste dobička preteklega leta v preneseni čisti dobiček	0	0	0	0	0	-81	81	0	0	0
Skupaj transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	0	0	0	0	0	-81	-1.110	-1.191	0	-1.191
Spremembe v kapitalu										
Oblikovanje rezerv	0	0	267	0	0	-267	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	-38	-38	0	-38
Skupaj spremembe v kapitalu	0	0	267	0	0	-267	-38	-38	0	-38
Stanje 31.12.2017	39.685	0	52.969	0	322	5.085	2.920	100.981	33	101.014
Stanje 31.12.2017	39.685	0	52.969	0	322	5.085	2.920	100.981	33	101.014
Vpliv MSRP 9	0	0	0	0	-68	0	70	1	0	1
Stanje 01.01.2018	39.685	0	52.969	0	254	5.085	2.988	100.981	33	101.014
Skupaj vseobsegajoči donos										
Poslovni izid v letu	0	0	0	0	0	6.492	0	6.492	-2	6.490
Drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	0	30	0	0	30	0	30
Postavke, ki ne bodo preračunane v poslovni izid	0	0	0	0	30	0	0	30	0	30
Skupaj vseobsegajoči donos	0	0	0	0	30	6.492	0	6.522	-2	6.519
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu										
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-1.210	-1.210	0	-1.210
Prenos čistega dobička preteklega leta v preneseni čisti dobiček	0	0	0	0	0	-5.085	5.085	0	0	0
Skupaj transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	0	0	0	0	0	-5.085	3.875	-1.210	0	-1.210
Spremembe v kapitalu										
Oblikovanje rezerv	0	0	321	0	0	-321	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	84	84	0	84
Skupaj spremembe v kapitalu	0	0	321	0	0	-321	84	84	0	84
Stanje 31.12.2018	39.685	0	53.290	0	284	6.170	6.949	106.376	31	106.408

5.2 Sestava Skupine Sava Turizem ter podatki o poslovanju odvisnih družb v letu 2018

Skupino Sava Turizem je na dan 31. 12. 2018 sestavljalo 5 družb, in sicer matična družba Sava Turizem d.d. ter 4 odvisne družbe. Računovodski izkazi vseh teh družb so vključeni v uskupinjene računovodske izkaze skupine. Kapitalski in upravljavski delež se ne ujemata v družbi Cardial d.o.o., kjer je upravljavski delež ob 85-odstotnem lastništvu zaradi 15-odstotnega lastnega deleža 100-odstoten, ter v zavodu SEIC, kjer je upravljavski delež ob 92,5-odstotnem lastništvu zaradi 50-odstotnega deleža v kapitalu družbe Sava Turizem d.d. in 50-odstotnega deleža v kapitalu družbe Cardial d.o.o. 100-odstoten.

V letu 2018 je bila ustanovljena družba Terme Lendava d.o.o. in izvedena izčlenitev s prevzemom na bilančni presečni datum 31. 05. 2018 destinacije Terme Lendava iz prenosne družbe Sava Turizem d.d. na prevzemno družbo Terme Lendava d.o.o. Izčlenitev s prevzemom je bila izvedena po knjigovodskih vrednostih sredstev in obveznosti družbe Sava Turizem d.d.

Tabela 6: Seznam družb, ki sestavljajo skupino, s primerjavo lastniških deležev na dan 31. 12. 2018 ter 31. 12. 2017

	% lastništva 31.12.2018	% lastništva 31.12.2017	Sprememba % 2018
Skupina Sava Turizem			
SAVA TURIZEM d.d., 1000 Ljubljana	99,91%	99,91%	0,00%
- Cardial d.o.o., Ljubljana (v lasti Sava Turizem d.d.)	85,00%	85,00%	0,00%
- Zavod SEIC, Moravske Toplice (v lasti Sava Turizem d.d.)	50,00%	50,00%	0,00%
- Sava Zdravstvo d.o.o., 1000 Ljubljana (v lasti Sava Turizem d.d.)	100,00%	100,00%	0,00%
- Zavod SEIC, Moravske Toplice (v lasti Sava Turizem d.d.)	50,00%	50,00%	0,00%
- Terme Lendava d.o.o., Lendava (v lasti Sava Turizem d.d.)	100,00%	0,00%	100,00%

Tabela 7: Naložba v Gorenjsko banko d.d. in pridružena družba na dan 31. 12. 2018 in 31. 12. 2017

	% lastništva 31.12.2018	% lastništva 31.12.2017	Sprememba % 2018	Upravljaljski delež* 31.12.2018
SAVA TURIZEM d.d., Ljubljana - kot matična družba				
- Gorenjska banka d.d., Kranj**	0,13%	0,13%	0,00%	0,13%
- BLS Sinergije d.o.o., Portorož	30,00%	30,00%	0,00%	30,00%

* Upravljaljski delež je izračunan kot razmerje med številom deležev v lasti Sava Turizem d.d. in skupnim številom deležev, zmanjšanim za lastne deleže.

** Banka Slovenije je dne 17. 9. 2015 Savi d.d. in odvisni družbi z odločbo odvzela dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v Gorenjski banki d.d. in odredila odsvojitve delnic Gorenjske banke d.d. Vrednost finančne naložbe v Gorenjsko banko d.d. je bila na dan 31. 12. 2015 prenesena med sredstva za prodajo. Sava Turizem d.d. je dne, 11. 3. 2019 sprejela prevzemno ponudbo AIK Banke za prodajo 518 delnic GBKR.

Tabela 8: Prihodki od prodaje v letu 2018, kapital na dan 31. 12. 2018 in poslovni izid v letu 2018

Družba / sedež družbe	Prihodki od prodaje 2018	Vrednost kapitla 31.12. 2018	Poslovni izid
			2018
Dejavnost TURIZEM	73.475	106.446	6.414
Sava Turizem d.d., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	72.126	106.209	6.417
Cardial d.o.o., Zaloška cesta 69, 1000 Ljubljana	1.229	184	-24
SEIC Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 12, 9226 Moravske Toplice	120	47	21
Sava Zdravstvo d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	0	6	0
Terme Lendava d.o.o., Tomšičeva ulica 2A, 9220 Lendava - Lendva	3.071	7.108	76

v 000 EUR

Prikazani so nekonsolidirani podatki.

Tabela 9: Prihodki od prodaje v letu 2017, kapital na dan 31. 12. 2017 in poslovni izid v letu 2017

v 000 EUR

Družba / sedež družbe	Prihodki od prodaje 2017	Vrednost kapitala 31.12.2017	Poslovni izid 2017
Dejavnost TURIZEM	73.451	101.128	5.353
Sava Turizem d.d., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	72.177	100.886	5.334
Cardial d.o.o., Zaloška cesta 69, 1000 Ljubljana	1.214	209	0
SEIC Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 12, 9226 Moravske Toplice	60	27	19
Sava Zdravstvo d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	0	7	0

Prikazani so nekonsolidirani podatki.

5.3 Pojasnila k računovodskim izkazom Skupine Sava Turizem v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

5.3.1 Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

a) Poročajoča družba

Skupina Sava Turizem je del poslovne skupine Sava. Obvladujoča družba Skupine Sava Turizem, družba Sava Turizem d.d., je v 99,91-odstotni lasti Save, d.d. in ima sedež na Dunajski cesti 152, 1000 Ljubljana.

Konsolidirani računovodski izkazi Skupine Sava Turizem, ki vključujejo obvladujočo družbo Sava Turizem d.d., njene odvisne družbe in deleže v pridruženih družbah, so sestavljeni za poslovno leto, ki se je končalo 31. 12. 2018.

Konsolidirano letno poročilo Skupine Sava Turizem je dostopno na sedežu družbe in objavljeno na AJPES-ovi spletni strani javno objavljenih letnih poročil.

Konsolidirano letno poročilo poslovne skupine Sava je dostopno na sedežu družbe Sava, d.d., Dunajska cesta 152, Ljubljana, na spletni strani <http://www.sava.si/> ter objavljeno na AJPES-u.

Informacije o lastniški sestavi družbe Sava, d.d. so dostopne na spletni strani <http://www.sava.si/odnosi-z-delnicarji/lastniska-struktura>.

b) Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU, v skladu s pojasnili (OPMSRP), ki jih sprejema Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS), in v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah.

Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila dne 31. 3. 2019.

c) Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljani ob upoštevanju izvirnih vrednosti, razen za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in izvedenih finančnih instrumentov, ki so izkazani po poštenih vrednostih.

Metode, ki so uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v nadaljevanju.

d) Funkcijska valuta in predstavitvena valuta

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v EUR, ki je funkcijska valuta družbe. Vse računovodske informacije, predstavljene v EUR, so zaokrožene na tisoč enot. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo manjše razlike.

Skupina Sava Turizem nima odvisnih družb s sedežem zunaj Slovenije.

e) Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je treba stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi, ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v naslednjih točkah:

- Točka 5.3.5.14. – rezervacije
- Točka 5.3.5.31 – pogojne obveznosti
- Točki 5.3.5.4., 5.3.5.5. – vrednotenje finančnih instrumentov
- Točki 5.3.5.1. – nepremičnine, naprave in oprema

5.3.2 Pomembnejše računovodske usmeritve

Družbe v Skupini Sava Turizem so dosledno uporabile opredeljene računovodske politike za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

a) Podlaga za konsolidacijo

Poslovne združitve

V letu 2018 ni bilo poslovnih združitvev.

Sestava Skupine Sava Turizem

Skupina Sava Turizem je sestavljena iz matične družbe Sava Turizem d.d., 4 odvisnih družb, med katerimi je 1 zavod, ter 1 pridruženega podjetja. Računovodski izkazi navedenih odvisnih družb so v celoti vključeni v konsolidirane računovodske izkaze poslovne skupine, za pridružena podjetja pa je

upoštevana kapitalska metoda – pripis pripadajočega dobička v finančni izid skupine ter pripis pripadajočega prevrednotovalnega popravka kapitala v kapital skupine. Matična družba in odvisne družbe pripravljajo posamične računovodske izkaze v skladu s SRS, za potrebe konsolidacije se izvedejo prilagoditve na MSRP, kot jih je sprejela EU.

Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje družba Sava Turizem d.d. Obvladovanje obstaja, ko ima matična družba možnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upoštevata obstoj in učinek glasovalnih pravic, ki jih je trenutno mogoče uveljaviti ali zamenjati. Kapitalski in upravljavski delež se ne ujemata v družbi Cardial d.o.o., kjer je upravljavski delež ob 85-odstotnem lastništvu zaradi 15-odstotnega lastnega deleža 100-odstoten, ter v zavodu SEIC, kjer je upravljavski delež ob 92,5-odstotnem lastništvu zaradi 50-odstotnega deleža v kapitalu družbe Sava Turizem d.d. in 50-odstotnega deleža v kapitalu družbe Cardial d.o.o. 100-odstoten.

Računovodski izkazi družb so vključeni v skupinske računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko se preneha.

Računovodske usmeritve vseh odvisnih družb so usklajene z usmeritvami poslovne skupine Sava. Izgube, ki se nanašajo na neobvladujoče deleže v odvisni družbi, se razporedijo v postavko neobvladujoči deleži, četudi bo potem postavka izkazovala negativno stanje.

Pridružena podjetja

Pridružena podjetja so družbe, v katerih ima Skupina Sava Turizem pomemben, vendar ne prevladujoč vpliv na finančno in poslovno politiko. Ob prvotnem pripoznanju se naložbe izmerijo po pošteni vrednosti, ki je enaka trgovalni (nabavni) vrednosti, v nadaljevanju pa se uporablja kapitalska metoda. Konsolidirani računovodski izkazi vsebujejo skupini pripadajoči del dobičkov oziroma izgub in prevrednotovalnega popravka kapitala pridruženih podjetij v skladu s kapitalsko metodo od datuma, ko se pomemben vpliv začne, do datuma, ko se konča. Ko delež izgub, ki pripadajo skupini, preseže njen delež v pridruženem podjetju, se vrednost take naložbe zmanjša na nič, nadaljnje izgube pa se ne pripoznajo, razen v primerih, ko bi bila družba v skupini dolžna poravnati določene obveznosti za pridruženo podjetje.

Kapitalski in upravljavski delež v pridruženem podjetju se ujemata.

Posli, izvzeti v postopku konsolidacije

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločeni stanja terjatev in obveznosti ter nerealizirani dobički in izgube oziroma prihodki in odhodki, ki izhajajo iz poslov znotraj Skupine Sava Turizem. Nerealizirane izgube se izločijo prav tako kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi.

b) Tuja valuta

Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan poročanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja,

popravljen za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem in odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po referenčnem tečaju ECB na koncu obdobja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti, ki so izmerjeni po izvorni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po referenčnem tečaju ECB na dan, ko je bila poštena vrednost določena.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih inštrumentov, razvrščenih kot na razpolago za prodajo ali za nefinančno obveznost, ki je določena kot denarnotokovno varovanje pred tveganji, ki se pripozna neposredno v kapitalu.

Podjetja v tujini

Skupina Sava Turizem nima odvisnih družb s sedežem v tujini.

c) Finančni instrumenti

Finančna sredstva

Skupina pripozna finančno sredstvo samo, kadar postane stranka v pogodbenih določbah finančnega instrumenta. Ko skupina prvič pripozna finančno sredstvo, ga na podlagi poslovnega modela za upravljanje s finančnimi sredstvi in na podlagi značilnosti pogodbenih denarnih tokov sredstva razvrsti v eno izmed naslednjih skupin:

- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti,
- finančna sredstva merjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti so finančni inštrumenti, ki jih skupina poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov in na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti. Skupina v tej kategoriji vodi posojila, terjatve in depozite.

Finančna sredstva se pripoznajo na dan njihovega nastanka (dan poravnave). Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti.

Dobički in zgube se pripoznajo v poslovnem izidu:

- če se odpravi pripoznanje finančnega sredstva,
- če se sredstvo prerazporedi v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida,
- zaradi pripoznanja oslabitev.

Posojila se pripoznajo na dan njihovega nastanka in se ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za izgubo zaradi slabitve.

Terjatve do kupcev, ki nimajo pomembne sestavine financiranja se morajo ob začetnem pripoznanju meriti po transakcijski ceni.

Finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida so tiste naložbe, ki so v posesti za trgovanje in tiste, ki na osnovi poslovnega modela niso uvrščene v drugo skupino finančnih instrumentov. Dobički in izgube se pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot finančni prihodki ali odhodki.

Spremembe poštene vrednosti in tečajne razlike pri kapitalskih instrumentih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida so izkazane v izkazu poslovnega izida. Učinki spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v poslovnem izidu.

Denarna sredstva

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni, na transakcijskih računih ter depozite na odpoklic. Prekoračitve na transakcijskem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev v poslovni skupini, so v izkazu finančnega položaja vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Neizpeljane finančne obveznosti

Skupina na začetku pripozna izdane dolžniške vrednostne papirje in podrejene obveznosti na dan njihovega nastanka. Vse preostale finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, ko skupina postane pogodbeni stranka v zvezi z instrumentom. Skupina odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane. Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, znesek pa se izkaže v izkazu finančnega položaja če in le če ima skupina uradno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske in ima namen poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost. Skupina izkazuje naslednje neizpeljane finančne obveznosti: posojila in kredite ter obveznosti in terjatve do dobaviteljev. Takšne finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavnih obresti.

Kapital

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati. Opremljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, in z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice in dvigi (izplačila). Celotni kapital sestavljajo osnovni kapital, kapitalne rezerve, rezerve iz dobička, zadržani čisti dobiček oziroma izguba, rezerve za pošteno vrednost ter lastne delnice kot odbitna postavka.

Navadne kosovne delnice

Dodatni stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno izdaji navadnih delnic in delniških opcij, so izkazani kot znižanje kapitala.

Dividende

Dividende se pripoznajo v računovodskih izkazih skupine v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Čisti dobiček na delnico

Delniški kapital skupine je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice, zato skupina prikazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo

dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu.

Popravljeni čisti dobiček na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico, ker skupina nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic. Med letom ni prišlo do spremembe števila izdanih delnic.

d) Nepremičnine, naprave in oprema

Pripoznanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazani po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in preostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve nepremičnin, naprav in opreme ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja. Stroški prav tako lahko zajemajo prenose iz drugega vseobsegajočega donosa iz naslova varovanja denarnega toka pred valutnim tveganjem za nakup opredmetenih osnovnih sredstev.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezne nepremičnine, naprave in oprema. Družbe poslovne skupine najmanj enkrat letno preverjajo znake morebitno potrebnih oslabitev.

Prenos nepremičnin iz opredmetenih osnovnih sredstev na naložbene nepremičnine

Če se lastniško uporabljena nepremičnina spremeni v naložbeno nepremičnino, se ta nepremičnina prerazporedi k naložbenim nepremičninam po modelu nabavne vrednosti. Izkazuje se po knjigovodski vrednosti, ki predstavlja nabavno vrednost, zmanjšano za amortizacijski popravek vrednosti. Prevrednotenje je sprememba knjigovodske vrednosti zaradi oslabitve. Naložbena nepremičnina se prevrednoti zaradi slabitve, če njena knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost. Izguba zaradi oslabitve naložbene nepremičnine se pripozna v izkazu poslovnega izida. Dobiček, ki se pojavi pri ponovnem merjenju, se pripozna v poslovnem izidu in tako odpravi prej pripoznano izgubo zaradi oslabitve v zvezi z določeno nepremičnino, vendar le do višine prej pripoznane izgube.

Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela nepremičnin, naprav in opreme se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v poslovno skupino, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki v obdobju, ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna in pripozna v izkazu poslovnega izida po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti nepremičnin, naprav in opreme. Zemljišča se ne amortizirajo. Ustreznost metode ter dobe koristnosti skupina preverja na dan poročanja.

Ocenjene dobe koristnosti so naslednje:

	leto 2017	leto 2015
Zgradbe hotelov, trgovske stavbe, skladišča	20 do 71 let	20 do 71 let
Poslovne stavbe	25 do 40 let	25 do 40 let
Oprema hotelov	5 do 20 let	5 do 20 let
Računalniška oprema	2 do 5 let	2 do 5 let
Druga oprema	6 do 20 let	6 do 20 let

e) Neopredmetena sredstva

Dobro ime

Dobro ime nastane ob prevzemu odvisnih družb, pridruženih podjetij ter skupnih podvigov in se nanaša na presežek oziroma razliko med stroškom nabave in deležem skupine v čisti pošteni vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti in pogojnih obveznostih prevzete družbe.

Kasnejše merjenje

Dobro ime je izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. V primeru naložb, obračunanih po kapitalski metodi, se knjigovodska vrednost dobrega imena vključi v knjigovodsko vrednost naložbe, izguba zaradi oslabitve naložbe pa se ne pripíše nobenemu sredstvu niti dobremu imenu, ki tvori del knjigovodske vrednosti naložbe, obračunane po kapitalski metodi.

Raziskovanje in razvijanje

Poraba pri raziskovalnem delovanju, katerega namen je pridobiti novo znanstveno in strokovno znanje ter razumevanje, se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko nastane.

Preostala neopredmetena sredstva

Preostala neopredmetena sredstva, ki so pridobljena s strani skupine in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

Kasnejši stroški

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna in pripozna v izkazu poslovnega izida po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev, razen dobrega imena, in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto za računalniške programe ter druge patente in licence znašajo deset let.

f) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so tiste, ki jih posedujemo, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Naložbene nepremičnine so izkazane po modelu nabavne vrednosti. Naložbeno premoženje se na začetku izmeri po nabavni vrednosti, sestavljeni iz nakupne cene in stroškov, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Taki stroški vključujejo izdatke za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine in druge stroške posla.

V primerih, ko se je treba odločiti, ali je neko sredstvo naložbena nepremičnina ali nepremičnina, je sredstvo naložbena nepremičnina, če se več kot 20 odstotkov celotne vrednosti sredstva uporablja za oddajo v najem.

Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti posamezne naložbene nepremičnine. Zemljišča se ne amortizirajo.

Dobe koristnosti naložbenih nepremičnin so enake kot za istovrstne nepremičnine, naprave in opremo.

g) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Cena količinske enote v zalogi vsebuje stroške, ki nastajajo pri pridobivanju zalog in spravljanju na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje. Poraba zalog se izkazuje po metodi tehtanih povprečnih cen.

h) Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

Skupina mora pripoznati popravek vrednosti za izgubo za pričakovane kreditne izgube v zvezi z finančnimi sredstvi, merjenimi po odplačni vrednosti.

Na vsak datum poročanja mora skupina izmeriti popravek vrednosti za izgubo za finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, če se je kreditno tveganje za navedeni finančni instrument od začetnega pripoznanja pomembno povečalo.

Kreditna izguba je sedanja vrednost razlike med:

- pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo družbi v skladu s pogodbo, in
- denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bo prejela.

Pri izmeri pričakovane kreditne izgube se upošteva:

- z verjetnostjo tehtan znesek, ki se določi z ovrednotenjem vrste možnih izidov,
- časovna vrednost denarja in
- primerne in dokazljive informacije, ki so na voljo na dan poročanja.

Na vsak datum poročanja se oceni, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo. Skupina mora pripoznati pričakovanje kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja za vse finančne instrumente pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do

znatnega povečanja kreditnega tveganja. Pri tem mora upoštevati vse primerne in dokazljive informacije, vključno z informacijami, usmerjenimi v prihodnost.

Če se na datum poročanja kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, skupina izmeri popravek vrednosti za izgubo za navedeni finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju.

Za terjatve do kupcev in sredstva iz pogodb s kupci, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se uporabi poenostavljen pristop, ki zahteva, da se popravek vrednosti za izgubo vedno meri kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja.

Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev skupine razen zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Oslabitev se izkaže v poslovnem izidu.

i) Zasluzki zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluzke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zasluzkom opravljeno.

j) Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Skupina rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po stopnji pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Garancije za izdelke in storitve

Rezervacija za garancije za izdelke in storitve se izkaže ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je garancija dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi izvirnih podatkov o garanciji in ob presoji vseh možnih izidov glede na njihovo verjetnost.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlenih ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije za zaposlene so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pri izračunu je bila uporabljena metoda projicirane enote. Aktuarski dobički oziroma aktuarske izgube tekočega poslovnega leta iz jubilejnih nagrad se ob ugotovitvi pripoznajo v izkazu poslovnega izida, iz odpravnin ob upokojitvi pa v kapitalu.

Rezervacije za reorganiziranje

Rezervacije za reorganiziranje zajemajo neposredne stroške reorganizacije, nanašajo se na odpravnine zaposlenim v povezavi s spremembami organizacijske strukture družb.

Rezervacije za tožbe

Rezervacije za tožbe se oblikujejo, ko se pravni postopek prične. Višina oblikovanja rezervacij za tožbe se določi glede na oceno verjetnosti izida posameznega tožbenega zahtevka.

k) Državne podpore

Sredstva iz državnih podpor se v računovodskih izkazih pripoznajo kot odloženi prihodki, ko so prejeta in ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bodo izpolnjeni pogoji v zvezi z njimi. Prejeta sredstva iz državnih podpor se pripoznavajo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih prejeta sredstva nadomestila. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

l) Prihodki

Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem. Pripoznajo se, ko skupina prenese blago in storitve na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo za katerega skupina pričakuje, da je do njega upravičena, v zameno za to blago in storitve. Vsak obljubljeni proizvod ali storitev je obravnavan kot samostojna izvršitvena obveza, če je različen. Različen je takrat, če ima lahko kupec koristi od proizvoda ali storitve. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti proizvode ali storitve. Skupina je kot samostojni izvršitveni obvezni identificirala storitve in blago.

Prihodki se pripoznajo v trenutku, ko skupina izpolni izvršitveno obvezo. To je takrat, ko se na kupca prenese obvladovanje nad proizvodom ali storitvijo. Popusti, ki so odobreni ob podpisu pogodbe se razporedijo na vse izvršitvene obveze in se razmejijo v dobi trajanja pogodbe. Vsi naknadno odobreni popusti se pripoznajo v obdobju za katero so odobreni, kot znižanje prihodkov.

Skupina ima vzpostavljen program zvestobe (kapljice). Za neizkoriščen del kapljic družba izkazuje pogodbeno obvezo (odložene prihodke).

Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

m) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, pozitivne tečajne razlike in dobičke od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za posojila, odhodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, negativne tečajne razlike, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo neopredmetenim in opredmetenim sredstvom v gradnji oziroma pripravi.

n) Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, ki jo bo po pričakovanjih treba plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom. Odložene terjatve iz naslova davčnih izgub niso bile obračunane.

o) Poročanje po odsekih

Skupina Sava Turizem je kot odsek opredeljena v poslovni skupini Sava. Poročanje po odsekih je za dejavnost turizem predstavljeno v letnem poročilu Save, d.d. in poslovne skupine Sava.

p) Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov, ki veljajo v tekočem računovodskem obdobju

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in sprejela EU:

- **MSRP 9 'Finančni instrumenti'**, ki ga je EU sprejela 22. novembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s kupci'** in spremembe MSRP 15 'Datum začetka veljavnosti MSRP 15', ki ga je EU sprejela 22. septembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 2 'Plačilo na podlagi delnic'** – Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij na podlagi delnic, ki jih je EU sprejela 26. februarja 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 4 'Zavarovalne pogodbe'** – Uporaba MSRP 9 Finančni instrumenti skupaj z MSRP 4 Zavarovalne pogodbe, ki jih je EU sprejela 3. novembra 2017 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje, oz. ob prvi uporabi MSRP 9 'Finančni instrumenti'),
- **Spremembe MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s kupci'** – Pojasnila k MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s kupci', ki jih je EU sprejela 31. oktobra 2017 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 40 'Naložbene nepremičnine'** – Prenos naložbenih nepremičnin, ki jih je EU sprejela 14. marca 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 1 in MRS 28 'Izboljšave MSRP (obdobje 2014–2016)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 12, MRS 28), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 7. februarja 2018 (spremembe MSRP 1 in MRS 28 je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **OPMSRP 22 'Transakcije in predplačilo nadomestila v tuji valuti'**, ki jih je EU sprejela 28. marca 2018 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje).

Vpliv novih standardov:

- **MSRP 9** uvaja nova merila za razvrstitev finančnih instrumentov v kategorije in sicer na podlagi modela poslovanja skupine in lastnosti instrumenta, pri slabitvah pa uvaja model pričakovanih izgub. Skupina je zaradi sprejetja novega standarda naložbe v lastniške instrumente drugih družb razvrstila med finančna sredstva merjena preko poslovnega izida ter zato rezervo za pošteno vrednost na dan 1. 1. 2018 prerazvrstila v zadržani poslovni izid (68 tisoč EUR). V skladu z določbami MSRP 9 primerjalni podatki za leto 2017 niso prilagojeni. Poštene vrednosti sredstev se zaradi uporabe novega standarda niso spremenile. Na podlagi

opravljene analize zgodovinskih podatkov ter novega modela izračuna oslabitve, je Skupina ugotovila, da so slabitve terjatev, kot so izkazane v računovodskih izkazih, ustrezne, zato učinkov novega MSRP na tem področju ni.

- **MSRP 15** uvaja petstopenjski model za določitev, kdaj pripoznati prihodke in do katere višine. Novi model opredeljuje, da se prihodki pripoznajo, ko skupina prenese nadzor blaga ter storitev na stranko, in sicer v višini, do katere skupina pričakuje, da je upravičena. Glede na izpolnjene kriterije se prihodki pripoznajo skozi obdobje ali v trenutku. Na podlagi opravljene analize zgodovinskih podatkov je Skupina ugotovila, da MSRP 15 nima učinka na računovodske izkaze.

r) Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili že izdani, vendar še niso stopili v veljavo naslednji novi standardi, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU:

- **MSRP 16 'Najemi'**, ki ga je EU sprejela 31. oktobra 2017 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje).

Standard določa načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkritje najemov ter zahteva, da bodo najemniki uporabljali enoten model za večino postavk najema v bilanci stanja. Skladno z MSRP 16 se za pogodbo o najemu smatra pogodba, ki za določeno obdobje daje pravico do uporabe določenega sredstva v zameno za plačilo. Novi model za take pogodbe določa, da najemnik na začetku najema pripozna pravico do uporabe sredstva in obveznost iz najema. Pravica do uporabe sredstva se amortizira, obresti pa se pripišejo k obveznosti.

Standard za najemnike dopušča izjeme, ki vključujejo:

- najeme za obdobje 12 mesecev ali manj in
- najeme, kjer ima zadevno sredstvo nizko vrednost (okvirno pod 5.000 EUR).

Skupina bo za prehod na novi standard uporabila metodo s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda na datum 1. 1. 2019. Skupina zato primerjalnih podatkov za leto 2018 ni preračunala, ampak je vse spremembe zaradi prehoda na nov standard izkazala kot prilagoditev začetnega stanja v bilanci stanja na datum začetne uporabe.

Skupina ocenjuje, da bo pravica do uporabe najetega sredstva na dan 1. 1. 2019 znašala 1.251 tisoč EUR, ocenjena obveznost iz najema pa prav tako 1.251 tisoč EUR.

- **Spremembe MSRP 9 'Finančni instrumenti'** – Elementi predplačila z negativnim nadomestilom, ki jih je EU sprejela 22. marca 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).
- **OPMSRP 23 'Negotovost pri obravnavi davka iz dobička'**, ki jih je EU sprejela 23. oktobra 2018 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

s) Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS), z izjemo naslednjih novih standardov, sprememb obstoječih standardov in novih pojasnil, ki na dan odobritve računovodskih izkazov niso bili potrjeni za uporabo v EU:

- **MSRP 14 'Zakonsko predpisani odlog plačila računov'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje) – Evropska komisija je sklenila, da ne bo pričela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda ter da bo počakala na izdajo njegove končne verzije,
- **MSRP 17 'Zavarovalne pogodbe'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 3 'Poslovne združitve'** – Opredelitev poslovnega subjekta (v veljavi za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema enak datumu začetka prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2020 ali pozneje, in pridobitve sredstev, do katerih pride na začetku tega obdobja ali po njem),
- **Spremembe MSRP 10 'Konsolidirani računovodski izkazi' in MRS 28 'Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige'** – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oz. skupnim podvigom, ter nadaljnje spremembe (datum pričetka veljavnosti je odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalsko metodo),
- **Spremembe MRS 1 'Predstavljanje računovodskih izkazov' in MRS 8 'Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake'** – Opredelitev *Bistven* (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 19 'Zasluzki zaposlenih'** – Načrtovanje sprememb, omejitev in poravnav (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019),
- **Spremembe MRS 28 'Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige'** – Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2015–2017)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),
- **Spremembe sklicevanj na konceptualni okvir v MSRP** (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje).

Skupina Sava Turizem predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb, obstoječih v obdobju začetne uporabe, ne bo imela pomembnega vpliva na njene računovodske izkaze.

Obračunavanje varovanja pred tveganjem v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU ni sprejela, ostaja še naprej neregulirano.

5.3.3 Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve skupine in razčlenitve je potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je skupina določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine.

Opredmetena osnovna sredstva

Poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev iz poslovnih združitvev je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v preišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (*arm's length transaction*). Tržna vrednost naprav, opreme in inventarja temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost odnosov s strankami, pridobljenih v poslovni združitvi, se določi na podlagi posebne metode (oz. multi-period excess earnings method), obravnavano sredstvo pa se ovrednoti po odštetju poštenega donosa vseh sredstev, ki so del ustvarjanja denarnih tokov.

Poštena vrednost preostalih neopredmetenih sredstev temelji na metodi diskontiranih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz uporabe in morebitne prodaje sredstev.

Naložbene nepremičnine

Poštena vrednost temelji na tržni vrednosti, ki je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v preišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (*arm's length transaction*).

Če ni mogoče določiti trenutnih cen na aktivnem trgu, se vrednost naložbene nepremičnine oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

Kjer je primerno, je pri vrednotenju treba upoštevati tudi tip najemnikov, ki so trenutno nastanjeni v naložbeni nepremičnini oziroma so nosilci obveznosti po najemni pogodbi, ali pa bi v primeru oddaje v najem te nepremičnine najverjetneje postali njeni najemniki, in splošno sliko njihove kreditne sposobnosti, nadalje razporeditev obveznosti za vzdrževanje in zavarovanje nepremičnine med skupino in najemnikom ter preostalo življenjsko dobo naložbene nepremičnine. Ko se ob pregledu ali obnovi najemne pogodbe pričakuje, da bo prišlo do naknadnih povečanj najemnine zaradi vrnitve v prvotno stanje, šteje, da so bila vsa obvestila in po potrebi tudi povratna obvestila posredovana v veljavni obliki in pravočasno.

Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženega v dokončanje posla in prodajo zalog.

Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnega sredstva po poštenu vrednosti prek poslovnega izida, ki kotirajo na borzi, je enaka objavljenemu enotnemu tečaju teh delnic na dan bilance stanja. Poštena vrednost delnic in deležev, ki ne kotirajo, se oceni z eno od metod preverjanja po MSRP 13.

Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev, razen nedokončanih gradbenih del, katerih zapadlost je daljša od enega leta, se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti bodočih izplačil glavnice in obresti, diskontirani po tržni obrestni meri na datum poročanja. Pri finančnih najemih se tržna obrestna mera določi s primerjavo s podobnimi najemnimi pogodbami.

Sestavitev izkaza denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen z upoštevanjem podatkov iz izkaza poslovnega izida za obdobje januar–december 2018 (za preteklo obdobje januar–december 2017), podatkov iz bilance stanja na dan 31. 12. 2018 in 31. 12. 2017 (za preteklo obdobje 31. 12. 2017 in 31. 12. 2016) ter drugih potrebnih podatkov. V izkazu denarnih tokov so izključene pomembnejše vrednosti, ki niso povezane s prejemki in izdatki.

5.3.4 Obvladovanje finančnih tveganj

V nadaljevanju pojasnjujemo, kako je Skupina Sava Turizem izpostavljena različnim vrstam finančnih tveganj in kakšni so njeni cilji, politika in procesi za merjenje in obvladovanje te izpostavljenosti.

Večinski lastnik družbe Sava Turizem d.d. je Sava, d.d., za katero se je postopek prisilne poravnave končal z izdajo Sklepa o potrditvi prisilne poravnave z dne 26. 10. 2016, ki je postal pravnomočen dne 12. 11. 2016. S tem dnem je postala prisilna poravnava pravnomočno potrjena in od tega dne začnejo teči roki za poravnavo obveznosti skladno s sklepom o potrditvi prisilne poravnave.

5.3.4.1 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka, vključena v pogodbo o finančnem instrumentu, ne bo izpolnila obveznosti in bo družbi povzročila finančno izgubo. Kreditno tveganje je neposredno povezano s komercialnim tveganjem in pomeni nevarnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev poplačane s časovnim zamikom ali pa sploh ne.

Izpostavljenost tej vrsti tveganja se poveča v zaostrenih gospodarskih razmerah. Posebno pozornost posvečamo spremljanju plačilne sposobnosti kupcev in si pri zmanjševanju izpostavljenosti temu tveganju pomagamo z bonitetnim sistemom ocene kupcev, sprotim spremljanjem bonitete kupcev in dobaviteljev, poslovanjem na podlagi predplačil, nadzorom slabih plačnikov, sprotno izterjavo, vlaganjem izvršb, uporabo inštrumentov zavarovanja, kompenzacijami ter izterjavo prek specializirane agencije za izterjavo dolga tujih kupcev.

5.3.4.2 Plačilnosposobnostno tveganje

Plačilnosposobnostno tveganje je tveganje, da bo podjetje naletelo na težave pri zbiranju finančnih sredstev za izpolnitev finančnih obveznosti. V Skupini Sava Turizem sta vzpostavljeni enotna finančna politika in centralizirana kreditna politika.

Finančna zadolženost skupine na dan 31. 12. 2018 znaša 24,6 % bilančne vsote in je v primerjavi s povprečjem panoge nizka. Skupina razpolaga s sredstvi, ki za trikrat presegajo posojila. Vse navedeno zagotavlja primerno osnovo za zavarovanje dolgoročnih posojil in njihovo normalno odplačevanje.

Skupina Sava Turizem je zaradi zagotovitve virov ustrezne ročnosti, ugodnejših cenovnih pogojev ter zagotovitve dodatnih virov za intenzivnejšo investicijsko dejavnost pristopila k refinanciranju obstoječih posojil in pričela prenovo strateško pomembnih produktov/objektov na največjih destinacijah.

Maja 2017 je bilo izvedeno refinanciranje obstoječih posojil. Odplačilo glavnice novo najetega kredita je dogovorjeno po naslednji dinamiki: v prvih štirih letih se odplačuje po 6 %, v petem letu 7 %, v šestem 7,5 %, v sedmem 9 %, v osmem 10 %, v devetem, desetem in enajstem letu 10,5 %, v dvanajstem letu pa 11 % odobrenega zneska kredita. Glavnice se odplačujejo mesečno od julija do decembra, obresti pa se odplačujejo mesečno. Z doseženim dogovorom je izvedena uskladitev ročnostne strukture bilance stanja, kar omogoča uresničitev začrtanih ciljev družbe in prispeva k izboljšanju kazalnikov likvidnosti in plačilne sposobnosti družbe. Stopnja dolgoročnosti financiranja znaša 89,0 %, stopnja pokritosti dolgoročnih naložb z dolgoročnimi viri pa je 94,9-odstotna, kar pomeni, da so dolgoročne naložbe družbe skoraj v celoti financirane z dolgoročnimi viri.

5.3.4.3 Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnega instrumenta nihala zaradi spremembe tržnih obrestnih mer. Na ravni poslovne skupine Sava je opredeljen enoten nastop vseh družb pri bankah. V kreditni pogodbi, sklenjeni z bankami v maju 2017, je dogovorjena obrestna mera šestmesečni EURIBOR + 2,5-odstotna marža. Obrestna mera EURIBOR je v letu 2018 dosegala negativne vrednosti, v letu 2019 se ne pričakuje bistvena rast. Obrestno tveganje posredno zmanjšujemo s stalnim izboljševanjem upravljanja obratnih sredstev in posledično z zmanjševanjem potrebe po dodatnih virih oziroma z zniževanjem zadolženosti. Družba v preteklem letu ni imela sklenjenih instrumentov za zaščito obrestnega tveganja.

5.3.4.4 Valutno tveganje

Valutno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnih instrumentov nihala zaradi spremembe tečajev tujih valut. Skupina Sava Turizem posluje na evrskem območju, zaradi česar je izpostavljenost valutnemu tveganju nizka.

5.3.4.5 Garancije in poroštva

Družbe Skupine Sava Turizem na dan 31. 12. 2018, kot je opredeljeno v poglavju 5.3.5.31 Pogojne obveznosti.

5.3.4.6 Upravljanje kapitala

Sava Turizem d.d. nima programa podeljevanja delniških opcij zaposlenim. Regulatorni organi nimajo nikakršnih kapitalskih zahtev do matične družbe ali do odvisnih družb Skupine Sava Turizem.

Tabela 10: Razmerje med obveznostmi in prilagojenim kapitalom za Skupino Sava Turizem je naslednje:

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
1. Skupni dolgovi	67.466	69.777	73.552
2. Zmanjšanje za denar in denarne ustreznike	3.954	5.642	8.387
3. Neto obveznosti (1.-2.)	63.512	64.135	65.165
4. Skupni kapital	106.408	101.014	96.966
5. Zmanjšanje / povečanje za zneske, nabrane v kapitalu v zvezi z elementi varovanja denarnega toka pred tveganjem	0	0	0
6. Prilagojeni znesek kapitala (4.+5.)	106.408	101.014	96.966
7. Kazalnik razmerja med dolgovi in prilagojenim kapitalom na dan 31.12. (3./6.)	0,60	0,63	0,67

v 000 EUR

5.3.5 Razkritja k računovodskim izkazom Skupine Sava Turizem, sestavljenimi v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

5.3.5.1 Nepremičnine, naprave in oprema

Tabela 11: Preglednica gibanja nepremičnin, naprav in opreme za leto 2018

v 000 EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Sredstva v pripravi	Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 01.01.2018	19.135	247.171	43.790	5.023	752	14	315.885
Nabava	0	1.937	1.379	598	8.595	16	12.525
Zmanjšanje avansa	0	0	0	0	0	-4	-4
Aktiviranja	0	7.807	891	35	-8.733	0	0
Zmanjšanje zaradi odprodaje	0	0	-113	0	0	0	-113
Odpisi	0	-306	-1.276	-341	0	0	-1.923
Oslabitev	0	-750	-48	-5	0	0	-804
Stanje 31.12.2018	19.135	255.860	44.622	5.309	613	26	325.566
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 01.01.2018	0	-120.388	-37.036	-3.384	0	0	-160.808
Zmanjšanje zaradi odprodaje	0	0	113	0	0	0	113
Odpisi	0	249	1.237	315	0	0	1.801
Oslabitev	0	325	25	2	0	0	352
Amortizacija	0	-5.203	-1.433	-552	0	0	-7.189
Stanje 31.12.2018	0	-125.018	-37.093	-3.619	0	0	-165.730
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 01.01.2018	19.135	126.783	6.754	1.639	752	14	155.077
Stanje 31.12.2018	19.135	130.842	7.529	1.690	613	26	159.836

Oprema s knjigovodsko vrednostjo 124 tisoč EUR je v finančnem najemu. Stanje obveznosti iz finančnega najema znaša 96 tisoč EUR.

Konec leta 2018 je družba Sava Turizem d.d. slabila vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, ki so na destinaciji Terme Banovci, v skupni višini 452 tisoč EUR.

Za omenjeno destinacijo je cenitev za namene računovodskega poročanja na dan 31. 12. 2018 pripravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin. Ocenjena tržna vrednost destinacije Terme Banovci 4.575 tisoč EUR. Več informacij o izvedeni slabitvi je podanih v točki 6.2.4.2.

Tabela 12: Preglednica gibanja nepremičnin, naprav in opreme za leto 2017

v 000 EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Sredstva v pripravi	Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 01.01.2017	18.971	239.394	42.986	4.612	980	0	306.942
Nabava	221	1.072	1.219	843	9.873	0	13.229
Povečanje avansov	0	0	0	0	0	14	14
Aktiviranja	0	8.461	1.563	77	-10.101	0	0
Zmanjšanje zaradi odprodaje	-57	-184	-420	-4	0	0	-664
Odpisi	0	0	-1.461	-490	0	0	-1.951
Oslabitev	0	-1.573	-98	-15	0	0	-1.685
Stanje 31.12.2017	19.135	247.171	43.790	5.023	752	14	315.885
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 01.01.2017	0	-116.370	-37.182	-3.467	0	0	-157.019
Zmanjšanje zaradi odprodaje	0	100	350	3	0	0	453
Odpisi	0	0	1.442	480	0	0	1.922
Oslabitev	0	779	52	7	0	0	837
Amortizacija	0	-4.898	-1.698	-407	0	0	-7.002
Stanje 31.12.2017	0	-120.388	-37.036	-3.384	0	0	-160.808
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 01.01.2017	18.971	123.025	5.804	1.144	980	0	149.923
Stanje 31.12.2017	19.135	126.783	6.754	1.639	752	14	155.077

Oprema s knjigovodsko vrednostjo 181 tisoč EUR je bila v finančnem najemu. Stanje obveznosti iz finančnega najema je znašalo 139 tisoč EUR.

Tabela 13: Preglednica vrednosti hipotek na dan 31. 12. 2018

v 000 EUR

	Knjigovodska vrednost premoženja, ki je obremenjeno s hipotekami	Vrednost hipoteke na nepremičninah
Sava Turizem d.d.	109.870	42.696
Skupaj	109.870	42.696

Tabela 14: Preglednica vrednosti hipotek na dan 31. 12. 2017

v 000 EUR

	Knjigovodska vrednost premoženja, ki je obremenjeno s hipotekami	Vrednost hipoteke na nepremičninah
Sava Turizem d.d.	105.860	46.474
Skupaj	105.860	46.474

5.3.5.2 Neopredmetena sredstva

Tabela 15: Preglednica gibanja neopredmetenih sredstev za leti 2018 in 2017

v 000 EUR

NABAVNA VREDNOST	31.12.2018	31.12.2017
Stanje 01.01.	2.112	1.883
Povečanja, nakupi	113	229
Odpisi	-9	-1
Stanje konec obdobja	2.216	2.112
POPRAVEK VREDNOSTI		
Stanje 01.01.	-1.270	-1.172
Amortizacija	-102	-98
Stanje konec obdobja	-1.372	-1.270
NEODPISANA VREDNOST		
Stanje 01.01.	842	711
Stanje konec obdobja	845	842

Amortizacija neopredmetenih sredstev je v izkazu poslovnega izida zajeta med amortizacijo.

5.3.5.3 Naložbene nepremičnine

Tabela 16: Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin za leto 2018

v 000 EUR

NABAVNA VREDNOST	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
Stanje 01.01.2018	0	4.062	4.062
Stanje 31.12.2018	0	4.062	4.062
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2018	0	-2.456	-2.456
Amortizacija	0	-79	-79
Stanje 31.12.2018	0	-2.535	-2.535
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2018	0	1.606	1.606
Stanje 31.12.2018	0	1.527	1.527

Pri naložbenih nepremičninah, danih v najem, je bilo v letu 2018 ustvarjenih 93 tisoč EUR prihodkov in 208 tisoč EUR stroškov. V predhodnem letu 114 tisoč EUR prihodkov in 215 tisoč EUR stroškov.

Tabela 17: Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin za leto 2017

v 000 EUR

NABAVNA VREDNOST	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
Stanje 01.01.2017	0	4.332	4.332
Odpisi	0	0	0
Oslabitev	0	-270	-270
Stanje 31.12.2017	0	4.062	4.062
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2017	0	-2.542	-2.542
Odpisi	0	0	0
Povečanje popravka vrednosti	0	170	170
Amortizacija	0	-85	-85
Stanje 31.12.2017	0	-2.456	-2.456
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2017	0	1.790	1.790
Stanje 31.12.2017	0	1.606	1.606

Konec leta 2017 je družba Sava Turizem d.d. slabila vrednost najpomembnejše naložbene nepremičnine, tj. Hotela Jeruzalem (Stela) v Ljutomeru, v skupni višini 100 tisoč EUR.

Za naložbeno nepremičnino, tj. Hotela Jeruzalem (Stela) v Ljutomeru, je cenitev za namene računovodskega poročanja na dan 31. 12. 2017 pripravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin. Ocenjena nadomestljiva vrednost Hotela Jeruzalem (Stela) znaša 941 tisoč EUR.

5.3.5.4 Naložbe v pridružena podjetja

Med naložbami v pridružena podjetja je na dan 31. 12. 2018 evidentirana vrednost 30-odstotnega deleža v družbi BLS Sinergije d.o.o. v višini 4 tisoč EUR. Sprememb v primerjavi s preteklim obdobjem ni bilo.

5.3.5.5 Dolgoročni vrednostni papirji po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

Vrednostni papirji po pošteni vrednosti prek poslovnega izida so na dan 31. 12. 2018 vrednoteni po pošteni vrednosti, vrednost dolgoročnih vrednostnih papirjev je 132 tisoč EUR in je v primerjavi s preteklim letom višja za 6 tisoč EUR.

Tabela 18: Preglednica vrst dolgoročnih vrednostnih papirjev

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Delnice družb, ki kotirajo	132	126	101
Skupaj	132	126	101

Tabela 19: Preglednica gibanja dolgoročnih vrednostnih papirjev

v 000 EUR

	2018	2017
Stanje 1.1.	126	101
Sprememba na pošteno vrednost	6	23
Oslabitve	0	2
Stanje konec obdobja	132	126

5.3.5.6 Dolgoročna posojila in dolgoročne poslovne terjatve

Dolgoročno posojilo v višini 2.722 tisoč evrov, je bilo konec leta 2018 preneseno med kratkoročna posojila.

Tabela 20: Preglednica stanja dolgoročnih posojil in terjatev

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017	01.01.2017
Dana dolgoročna posojila	0	2.722	2.848
Druge dolgoročne poslovne terjatve	26	18	18
SKUPAJ	26	2.740	2.866

Tabela 21: Preglednica zapadlosti dolgoročnih posojil in terjatev

	31.12.2018		31.12.2017	
	od 1 do 5 let	nad 5 let	od 1 do 5 let	nad 5 let
Dana dolgoročna posojila	0	0	2.722	0
Druge dolgoročne poslovne terjatve	26	0	18	0
SKUPAJ	26	0	2.740	0

Tabela 22: Preglednica gibanja dolgoročnih posojil in terjatev

v 000 EUR

	2018	2017
Stanje 01.01.	2.740	2.740
Novo oblikovana posojila	8	0
Prenos	-2.722	0
Stanje konec obdobja	26	2.740

5.3.5.7 Odložene terjatve/obveznosti za davek

Tabela 23: Preglednica razmejenih terjatev/obveznosti za davek

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Obveznosti - prevrednotenje vrednostnih papirjev na pošteno vrednost	0	-1	3
Terjatve - rezervacije po aktuarskem izračunu	104	101	104
SKUPAJ	104	99	107

Tabela 24: Preglednica gibanja razmejenih terjatev/obveznosti za davek

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Stanje 1.1.	99	107
Spremembe obveznosti za odložene davke - preko izkaza poslovnega izida	6	-13
Sprememba terjatev za rezervacije za odpravnine	6	-13
Spremembe obveznosti za odložene davke - v drugem vseobsegajočem donosu	0	5
Sprememba obveznosti od prevrednotenja vrednostnih papirjev na pošteno vrednost	0	-5
Druge spremembe pri obveznostih	0	10
Stanje konec obdobja	104	99

Odložene terjatve za davek iz naslova davčne izgube niso obračunane. Višina neobračunanih odloženih terjatev za davek iz naslova davčnih izgub družb Skupine Sava Turizem z uporabo 19-odstotne davčne stopnje na dan 31. 12. 2018 znaša 3.518 tisoč EUR, na dan 31. 12. 2017 je znašala 4.220 tisoč EUR.

5.3.5.8 Sredstva za prodajo

Sredstva za prodajo v višini 64 tisoč EUR se v celoti nanašajo na finančno naložbo v delnice Gorenjske banke d.d. Sprememb v primerjavi z enakim preteklim obdobjem ni bilo.

Knjigovodska vrednost ene delnice Gorenjske banke d.d. znaša 122,87 EUR.

Sava Turizem d.d. je dne, 11. 3. 2019 sprejela prevzemno ponudbo AIK Banke za prodajo 518 delnic GBKR.

5.3.5.9 Zaloge

Tabela 25: Preglednica vrst zalog

v 000 EUR

	Bruto vrednost 31.12.2018	Odpisi v letu 2018	Neto vrednost 31.12.2018	Neto vrednost 31.12.2017	Neto vrednost 1.1.2017
Material	556	0	556	569	599
Trgovsko blago	75	0	75	83	62
Skupaj	631	0	631	651	662

5.3.5.10 Kratkoročne poslovne in druge terjatve

Tabela 26: Preglednica vrst kratkoročnih poslovnih in drugih terjatev

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Terjatve do kupcev	2.293	2.407	2.443
Prehodno nezaračunane terjatve	744	722	868
Dani predujmi	0	0	37
Terjatve za DDV in druge davke	817	662	359
Ostale terjatve	176	48	197
Skupaj	4.030	3.840	3.903

5.3.5.11 Kratkoročno dana posojila

Tabela 27: Preglednica kratkoročno danih posojil

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Kratkoročno dana posojila	2.722	99	2.000
Skupaj	2.722	99	2.000

v 000 EUR

Kratkoročno posojilo do Save, d.d. v višini 2.722 tisoč evrov, ki je bilo konec leta 2018 prerazporejeno iz dolgoročnih posojil med kratkoročna posojila zaradi zapadlosti skladno s sklepom o prisilni poravnavi.

5.3.5.12 Denar in denarni ustrezniki

Tabela 28: Preglednica denar in denarni ustrezniki

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Denarna sredstva v blagajni in na računih	3.954	5.642	8.387
Skupaj	3.954	5.642	8.387

v 000 EUR

Denarna sredstva v višini 3.954 tisoč EUR so sredstva na poslovnih računih in v blagajni.

5.3.5.13 Lastniški kapital in rezerve

Kapital Skupine Sava Turizem

Vrednost kapitala Skupine Sava Turizem na dan 31. 12. 2018 znaša 106.408 tisoč EUR, na dan 31. 12. 2017 je znašala 101.014 tisoč EUR. V primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta je višji za 5.392 tisoč EUR.

Osnovni kapital

Osnovni kapital družbe Sava Turizem d.d. in Skupine Sava Turizem znaša 39.685 tisoč EUR na dan 31. 12. 2018. Družba Sava Turizem d.d. nima lastnih delnic.

Tabela 29: Preglednica sestave rezerv

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Druge kapitalne rezerve	52.326	52.326	52.326
Zakonske rezerve	964	644	377
Rezerve	53.290	52.969	52.702

v 000 EUR

Tabela 30: Preglednica sestave rezerv za pošteno vrednost

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
- postavk, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	284	254	386
- od vrednostnih papirjev razpoložljivih za prodajo	0	68	11
Rezerve na pošteno vrednost	284	322	397

v 000 EUR

Tabela 31: Preglednica gibanja zadržanega čistega dobička, ki pripada lastnikom obvladujočega podjetja

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Preneseni dobiček preteklih let	8.075	4.149	4.739
Čisti izd poslovanja leta	6.492	5.353	277
Izplačilo dividend	-1.210	-1.191	0
Razporeditev na zakonske rezerve	-321	-267	-196
Druge spremembe*	84	-39	-672
Zadržani čisti dobiček	13.119	8.005	4.149

* Sava Turizem d.d. – popravek davka od dohodka pravnih oseb iz leta 2013 prenesen v dobičke preteklih let.

Učinek uporabe MSRP 9 na otvoritvene konsolidirane računovodske izkaze na dan 01. 01. 2018 pri rezervah, nastalih zaradi vrednotenja finančnih naložb po pošteni vrednosti na dan 31. 12. 2017, je evidentiran v zadržanem preteklem poslovnem izidu. Iz naslova prerazvrstitev finančnih sredstev razpoložljivih za prodajo (končno stanje 31. 12. 2017, v skladu z MRS 39), na finančna sredstva po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (začetno stanje 01. 01. 2018, v skladu z MSRP 9) je povečanje preteklega poslovnega izida v višini 68 tisoč EUR.

Izplačilo dobička je mogoče le v okviru, ugotovljenem v skladu s slovensko zakonodajo. Ta predpisuje, da matična družba deli bilančni dobiček, ki se ugotovi na podlagi posamičnih računovodskih izkazov, sestavljenih v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi. Bilančni dobiček družbe Sava Turizem d.d. je nižji od zadržanega dobička Skupine Sava Turizem.

v 000 EUR

	2018	2017
Zadržani dobiček poslovnega leta za Skupino Sava Turizem po MRSP, kot jih je sprejela EU	13.119	8.005
Bilančni dobiček družbe Sava Turizem d.d., za poslovno leto po SRS	12.874	7.910
Razlika, ki je ni mogoče razdeliti	244	95

Delež, kapital in dobiček lastnikov neobvladujočih deležev

Kapital lastnikov neobvladujočih deležev se na dan 31. 12. 2018 glede na konec predhodnega leta ni pomembno spremenil.

Tabela 32: Preglednica družb z neobvladujočimi deleži

	Neobvladujoči delež		Kapital, ki prirada neobvladujočemu deležu		Dobiček, ki prirada neobvladujočemu deležu	
	31.12. 2018	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2017
Sava Zdravstvo d.o.o.	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Cardial d.o.o.	15,00%	15,00%	27	31	-4	1
Zavod SEIC	7,50%	7,50%	4	2	2	0
Terme Lendava d.o.o.	0,00%	0,00%	0	0	0	0

5.3.5.14 Dolgoročne rezervacije

Tabela 33: Preglednica gibanja dolgoročnih rezervacij za leto 2018

v 000 EUR

	Stanje 01.01.2018	Oblikovanje	Odprava	Poraba	Stanje 31.12.2018
Rezervacije za odpravnine in podobne obveznosti	1.406	303	-250	-55	1.404
Rezervacije za tožbe in druge zahtevke	72	0	0	0	72
Drugo	40	0	0	0	40
SKUPAJ	1.518	303	-250	-55	1.516

Vračunane dolgoročne obveznosti do delavcev predstavljajo obveznosti za odpravnine ob odhodu v pokoj in za jubilejne nagrade. V družbi Sava Turizem d.d. je bil izdelan aktuarski obračun ob upoštevanju naslednjih predpostavk: odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so upoštevane v skladu z določili v kolektivnih in individualnih pogodbah, predvidena je 2,5-odstotna letna rast plač v podjetju ter zneskov odpravnin in jubilejnih nagrad, upoštevana je fluktuacija zaposlenih, izbrana diskontna obrestna mera pa znaša 2,25 % letno in predstavlja skoraj dveletno povprečje obrestnih mer za dolgoročne obveznice Republike Slovenije.

Rezervacije za tožbe in druge zahtevke so oblikovane na podlagi posveta z odvetniki, ki so izdelali ocene izida vloženih tožb in drugih zahtevkov.

Tabela 34: Preglednica gibanja dolgoročnih rezervacij za leto 2017

v 000 EUR

	Stanje 01.01.2017	Oblikovanje	Odprava	Poraba	Stanje 31.12.2017
Rezervacije za odpravnine in podobne obveznosti	1.332	224	-100	-50	1.406
Rezervacije za tožbe in druge zahtevke	72	0	0	0	72
Drugo	40	0	0	0	40
SKUPAJ	1.444	224	-100	-50	1.518

5.3.5.15 Razmejene državne podpore

Tabela 35: Preglednica gibanja razmejenih državnih podpor za leto 2018

v 000 EUR

	Stanje 01.01.2018	Povečanja	Odprava	Poraba	Stanje 31.12.2018
Sredstva evropskih in drugih skladov	7.678	0	0	-362	7.316
SKUPAJ	7.678	0	0	-362	7.316

Prejeta sredstva evropskih in državnih strukturnih skladov so v družbah dejavnosti Turizem uporabljena za prenovo Hotela Radin in Hotela Terapija v Radencih, za izgradnjo Grand Hotela Primus na Ptuju, za izgradnjo apartmajskega naselja v Termah Lendava, za izgradnjo Hotela Livada Prestige, za prenovo zdravstvenega objekta Thermalium v Moravcih, za prenovo Hotela Savica na Bledu ter za nakup programa za zdravstvo in obnovo CO₂ kopeli v Radencih.

Tabela 36: Preglednica gibanja razmejenih državnih podpor za leto 2017

v 000 EUR

	Stanje 01.01.2017	Povečanja	Odprava	Poraba	Stanje 31.12.2017
Sredstva evropskih in drugih skladov	8.075	68	0	-465	7.678
SKUPAJ	8.075	68	0	-465	7.678

5.3.5.16 Prejeta dolgoročna posojila in kratkoročne finančne obveznosti

To pojasnilo podaja informacije o pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti družbe obrestnemu tveganju je podanih v točki 5.3.5.29 – Finančni instrumenti.

Tabela 37: Preglednica finančnih obveznosti Skupine Sava Turizem

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
DOLGOROČNA POSOJILA			
Posojila pri bankah v državi	37.679	41.073	35.450
Posojila pri bankah skupaj	37.679	41.073	35.450
Posojila pri drugih	1.318	1.717	2.853
Skupaj dolgoročna posojila	38.997	42.790	38.303
KRA TKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI			
Kratkoročni del dolgoročnih posojil bank	3.394	3.394	3.361
Kratkoročna posojila domačih bank	0	0	9.575
Kratkoročna posojila pri bankah skupaj	3.394	3.394	12.936
Kratkoročna posojila drugih	401	430	510
Skupaj kratkoročne finančne obveznosti	3.794	3.823	13.446
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti skupaj	42.791	46.613	51.748

Tabela 38: Posojilni pogoji

31.12.2018	Obrestna mera (v % p.a.)	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
Posojila in druge finančne obveznosti	3M EURIBOR + 0,35 3M EURIBOR + 0,50 3M EURIBOR + 3,00 3M EURIBOR + 3,75 6M EURIBOR + 2,50	2019 - 2028	hipoteke na nepremičninah, menice, bančna garancija.

Tabela 39: Preglednica zapadlosti dolgoročnih posojil

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
med 1 in 2 letoma	8.107	7.585	34.730
med 2 in 5 leti	15.483	14.003	3.026
nad 5 let	15.407	21.202	547
Skupaj	38.997	42.790	38.303

Tabela 40: Preglednica delitve posojil glede na fiksno in variabilno obrestno mero

v 000 EUR

	Fiksna obrestna mera	Variabilna obrestna mera	Skupaj
dolgoročna posojila	0	38.997	38.997
kratkoročna posojila	0	3.794	3.794
Skupaj	0	42.791	42.791

Zavarovanje posojil

Prejeta posojila družb Skupine Sava Turizem so v pretežni meri zavarovana s hipotekami na nepremičninah družb skupine. Razkritje o zavarovanju prejetih posojil Skupine Sava Turizem z vpisom hipotek na nepremičnine je podano v točki 5.3.5.31.

5.3.5.17 Dolgoročne poslovne obveznosti

Obveznost do Save, d.d. zapade v letu 2019 in je bila prenesena med kratkoročne obveznosti.

5.3.5.18 Kratkoročne poslovne obveznosti

Obveznosti za obresti od prejetih posojil so vključene med druge poslovne obveznosti.

Tabela 41: Preglednica kratkoročnih poslovnih obveznosti

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Obveznosti do dobaviteljev	7.082	5.973	5.102
Obveznosti za prejete avanse	1.220	830	660
Obveznost iz naslova davka od dohodka pravnih oseb	197	47	157
DDV in drugi davki	788	569	1.105
Obveznosti do zaposlenih	1.756	1.642	1.574
Druge poslovne obveznosti	147	144	197
Skupaj	11.190	9.205	8.797

v 000 EUR

5.3.5.19 Kratkoročne rezervacije

Kratkoročne rezervacije v višini 4.652 tisoč EUR na dan 31. 12. 2018 v višini 4.306 tisoč EUR predstavljajo kratkoročno vračunane stroške oz. odhodke v višini 598 tisoč EUR, odložene prihodke za lojalnostni program v višini 719 tisoč EUR, obračunane stroške dela v skupni višini 2.264 tisoč EUR za neizkoriščen dopust, neplačane opravljene ure, rezervacije in izplačilo nagrad v letu 2019 za dosežke v letu 2018, kratkoročno nezaračunane prihodke v višini 1.045 tisoč EUR, kratkoročno razmejene prihodke iz naslova vnaprej plačanih pavšalov in stojnin v letu 2018 za leto 2019 v višini 7 tisoč EUR, nekoriščeni boni drugih ponudnikov v višini 5 tisoč EUR, unovčenja garancij v višini 14 tisoč EUR.

5.3.5.20 Prihodki iz pogodb s kupci

Tabela 42: Preglednica prihodkov iz pogodb s kupci

	2018	2017
Prihodki od najemnin	885	916
Prihodki od prodaje storitev	74.761	71.673
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	802	812
Skupaj	76.448	73.400

v 000 EUR

Podatki o prodajnih prihodkih po regijah

Vsi prodajni prihodki so bili doseženi v Sloveniji.

5.3.5.21 Drugi poslovni prihodki

Tabela 43: Preglednica drugih poslovnih prihodkov

	2018	2017
Odprava neporabljenih rezervacij	250	100
Prihodki od državnih podpor in spodbud	727	644
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	19	414
Dobički od prodaje naložbenih nepremičnin	0	0
Ostali poslovni prihodki	289	279
Skupaj	1.284	1.437

v 000 EUR

5.3.5.22 Stroški po funkcionalnih skupinah ter stroški blaga, materiala in storitev po vrstah stroškov

Tabela 44: Preglednica stroškov po funkcionalnih skupinah

	2018	2017
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in storitev	48.639	49.933
Stroški prodavanja	6.809	4.784
Stroški splošnih dejavnosti	14.076	12.612
SKUPAJ	69.524	67.329

v 000 EUR

Tabela 45: Preglednica stroškov blaga, materiala in storitev po vrstah stroškov

	2018	2017
Nabavna vrednost prodanega blaga	261	246
Stroški materiala	14.383	13.736
Stroški transportnih storitev	521	505
Stroški storitev vzdrževanja	1.648	1.403
Stroški najemnin	571	642
Nadomestila stroškov delavcev	200	164
Stroški plačilnega prometa, bančnih storitev in zavarovalnih premij	826	927
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	2.348	1.614
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	1.847	1.929
Stroški drugih storitev	13.145	12.404
SKUPAJ	35.750	33.570

v 000 EUR

Stroški drugih storitev so stroški čiščenja prostorov, najema prostorov, prodajne provizije, študentskega dela, komunalnih storitev, stroški pranja, stroški glasbe, stroški prireditev, idr.

5.3.5.23 Stroški dela

Tabela 46: Preglednica stroškov dela

	2018	2017
Plače in nadomestila zaposlenim	17.193	16.059
Stroški socialnih zavarovanj	2.779	2.601
Drugi stroški dela	3.919	4.590
Skupaj	23.891	23.251

v 000 EUR

Drugi stroški dela vsebujejo izplačan regres zaposlenim ter izplačana druga nadomestila v skladu s kolektivno pogodbo (prehrana in prevoz na delo).

V letu 2018 je bilo povprečno zaposlenih 811 sodelavcev iz ur, v predhodnem letu pa 808 sodelavcev.

5.3.5.24 Odpisi vrednosti

Tabela 47: Preglednica odpisov vrednosti

	v 000 EUR	
	2018	2017
Nepremičnine, naprave in oprema - oslabitev	452	848
Nepremičnine, naprave in oprema - odpisi	122	29
Nepremičnine, naprave in oprema - izguba pri prodaji	2	53
Neopredmetena osnovna sredstva - odpisi	9	1
Naložbene nepremičnine - oslabitev	0	100
Terjatve	73	66
Skupaj	658	1.096

V letu 2018 je bila v Skupini Sava Turizem preko izkaza poslovnega izida izvedena oslabitev terjatev v višini 73 tisoč EUR, slabitev nepremičnin, naprav in opreme v višini 452 tisoč EUR. Podrobnejše razkritje o slabitvi nepremičnin, naprav in opreme je podano v točki 6.2.4.2.

5.3.5.25 Drugi odhodki poslovanja

Tabela 48: Preglednica drugih odhodkov poslovanja

	v 000 EUR	
	2018	2017
Oblikovanje dolgoročnih rezervacij	303	224
Drugi poslovni odhodki	1.554	2.004
Skupaj	1.857	2.228

Drugi poslovni odhodki se v pretežni meri nanašajo na nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, nadomestila za pridobivanje raznih dovoljenj ter plačila vodnih prispevkov in koncesij za vodo.

Tabela 49: Drugi podatki o stroških

	v 000 EUR	
	2018	2017
Stroški raziskav in razvoja	0	0
Neposredni poslovni stroški naložbenih nepremičnin	208	215
- tisti, ki prinašajo najemnine	208	215
- tisti, ki ne prinašajo prihodkov	0	0

5.3.5.26 Neto prihodki/odhodki financiranja

Tabela 50: Preglednica sestave finančnih prihodkov in finančnih odhodkov

	v 000 EUR	
	2018	2017
Prihodki od dividend in deležev v dobičku	17	11
Prihodki od obresti	26	27
Drugo	1	11
Finančni prihodki	44	49
Odhodki za obresti	-1.119	-1.556
Drugo	-68	-159
Finančni odhodki	-1.186	-1.716
Neto prihodki / odhodki	-1.142	-1.667

5.3.5.27 Neto odhodki od pridruženih podjetij

V letih 2018 in 2017 ni bilo finančnih prihodkov in odhodkov s pridruženimi podjetji.

5.3.5.28 Davek od dobička

Tabela 51: Preglednica davka od dobička, pripoznanega v izkazu poslovnega izida

v 000 EUR

	2018	2017
Odmerjeni davek tekočega leta		
- za tekoče leto	-583	-473
Skupaj	-583	-473
Odloženi davek		
- novonastale in umaknjene začasne razlike	6	-13
Skupaj	6	-13
Davek v breme izkaza poslovnega izida	-576	-486

Tabela 52: Preglednica primerjave med dejansko in izračunano davčno stopnjo

v 000 EUR

	stopnja	2018	stopnja	2017
Dobiček pred davki v skladu z MSRP		7.058		5.821
Davek od dobička z uporabo uradne stopnje	19,0%	1.341	19,0%	1.106
Odhodki, ki niso davčno priznani	2,2%	154	2,9%	171
Neobdavčeni prihodki	-1,2%	-83	-0,6%	-35
Davčne olajšave, ki niso priznane v izkazu poslovnega izida	-1,9%	-134	-2,4%	-141
Vpliv družb, ki so poslovale z izgubo ter vpliv izgub v konsolidaciji	-9,9%	-702	-10,5%	-614
Efektivna davčna stopnja	8,2%	576	8,4%	486

5.3.5.29 Finančni instrumenti

Valutno tveganje

Skupina Sava Turizem posluje na evrskem območju. Valutno tveganje je nizko.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnega instrumenta nihala zaradi spremembe tržnih obrestnih mer. V kreditni pogodbi, sklenjeni z bankami v letu 2017, je dogovorjena obrestna mera šestmesečni EURIBOR + 2,5-odstotna marža. Obrestna mera EURIBOR je v letu 2018 dosegala negativne vrednosti, v letu 2019 se še ne pričakuje bistvene rasti. Obrestno tveganje posredno zmanjšujemo s stalnim izboljševanjem upravljanja obratnih sredstev in posledično z zmanjševanjem potrebe po dodatnih virih oziroma z zniževanjem zadolženosti. Družba v preteklem letu ni imela sklenjenih instrumentov za zaščito obrestnega tveganja.

Plačilnosposobnostno tveganje

Družbe Skupine Sava Turizem redno poravnava dogovorjene finančne in druge poslovne obveznosti ter iščejo možnosti za izboljšanje operativnega poslovanja in s tem možnosti za krepitev denarnega toka.

Tabela 53: Preglednica vrednosti, povezanih s plačilnosposobnostnim tveganjem

v 000 EUR

31.12.2018	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	53.982	-53.979	-11.349	-3.617	-3.779	-11.486	-23.748
Zavarovana bančna posojila (brez pridruženih podj.)	41.073	-41.073	0	-3.394	-3.394	-10.746	-23.539
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	11.190	-11.187	-11.187	0	0	0	0
Druge finančne obveznosti	1.719	-1.719	-162	-223	-385	-740	-209
Izvedene finančne obveznosti	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	53.982	-53.979	-11.349	-3.617	-3.779	-11.486	-23.748

v 000 EUR

31.12.2017	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	55.908	-55.908	-9.496	-3.624	-3.795	-11.148	-27.844
Zavarovana bančna posojila (brez pridruženih podj.)	44.466	-44.466	0	-3.394	-3.394	-10.181	-27.498
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	9.295	-9.294	-9.294	0	0	0	0
Druge finančne obveznosti	2.146	-2.147	-202	-230	-401	-967	-346
Izvedene finančne obveznosti	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	55.908	-55.908	-9.496	-3.624	-3.795	-11.148	-27.844

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje znižujemo z enotno politiko spremljanja kreditne sposobnosti naših kupcev in preostalih poslovnih partnerjev. Vzpostavljen imamo bonitetni sistem ocene kupcev, s katerim nadziramo slabe plačnike in sprotno izvajamo pobote. Ukrepi za zniževanje izpostavljenosti kreditnemu tveganju se večinoma nanašajo na poglobljene lastne bonitetne ocene in prejeta zavarovanja, poslovanje na podlagi predplačil, nadzorom in spremljanjem slabih plačnikov, sprotno izterjavo, vlaganjem izvršb ter kompenzacijami.

Tabela 54: Preglednica terjatev do kupcev po geografskih regijah

v 000 EUR

	Knjigovodska vrednost	
	31.12.2018	31.12.2017
Slovenija	1.842	1.889
Ostale države EU	346	461
Ostalo	104	59
SKUPAJ	2.292	2.408

Tabela 55: Preglednica stanja in gibanja popravka vrednosti terjatev do kupcev

v 000 EUR

	2018	2017
Začetno stanje	480	543
Povečanje popravka vrednosti	73	66
Zmanjšanje popravka vrednosti	-178	-126
Končno stanje	376	483

Tabela 56: Starostna struktura terjatev do kupcev

v 000 EUR

	31.12.2018			31.12.2017		
	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve
Nezapadle	2.104	0	2.104	2.019	0	2.019
Zapadle 0 - 30 dni	209	23	186	330	0	330
Zapadle 31 - 120 dni	74	72	2	157	99	58
Zapadle več kot 120 dni	283	283	0	383	383	0
SKUPAJ	2.669	378	2.292	2.890	482	2.408

Analiza občutljivosti na finančna tveganja

Analiza občutljivosti za spremembo obrestnih mer

Finančne obveznosti Skupine Sava Turizem znašajo na dan 31. 12. 2018 42.791 tisoč EUR in predstavljajo 24,6 % bilančne vsote skupine. Obrestne mere po katerih imamo v Skupini Sava Turizem najete kredite in lize, so naslednje: 3M EURIBOR + 0,35 %, 3M EURIBOR + 0,50 %, 3M EURIBOR + 3,00 %, 3M EURIBOR + 3,75 % in 6M EURIBOR + 2,5 %.

Obrestna mera EURIBOR je v letu 2018 dosegla negativne vrednosti, za leto 2019 pa se ne pričakuje bistvenjših sprememb. Družbe Skupine Sava Turizem nimajo sklenjenih instrumentov za zaščito obrestnega tveganja.

Analiza občutljivosti na povečanje zadolženosti

Poslovna skupina Sava Turizem je imela konec leta 2018 42.791 tisoč EUR kratkoročnih in dolgoročnih obveznosti iz naslova najetih posojil. Stopnja zadolženosti skupine je glede na panogo nizka. Kreditni potencial za dodatno zadolževanje ocenjujemo v višini do 25 % stanja obstoječih posojil.

Analiza občutljivosti na spremembo vrednosti tujih valut

Poslovna skupina Sava Turizem ima večji del poslovanja vezanega na domačo valuto, zaradi česar je izpostavljenost spremembam vrednosti tujih valut minimalna.

5.3.5.30 Poštene vrednosti finančnih inštrumentov

Tabela 57: Preglednica poštenih vrednosti finančnih inštrumentov

v 000 EUR

	31.12.2018		31.12.2017		1.1.2017	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	132	132	126	126	101	101
Sredstva za prodajo	64	64	64	64	64	64
Kratkoročne terjatve	4.030	4.030	3.840	3.840	3.904	3.904
Dana posojila	2.722	2.722	99	99	2.000	2.000
Denar in denarni ustrezniki	3.954	3.954	5.642	5.642	8.387	8.387
Dolgoročna posojila z variabilno obrestno mero	-38.997	-38.997	-42.790	-42.790	-38.303	-38.303
Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	-458	-458	-458	-458
Kratkoročna posojila	-3.794	-3.794	-3.823	-3.823	-13.446	-13.446
Kratkoročne poslovne obveznosti	-11.190	-11.190	-9.205	-9.205	-8.797	-8.797

Hierarhija poštene vrednosti

Finančne instrumente, vrednotene po pošteni vrednosti, uvrščamo po hierarhiji v tri ravni:

- raven 1: sredstva ali obveznosti po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja;
- raven 2: sredstva ali obveznosti, ki se ne uvrščajo v raven 1, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi tržnih podatkov;
- raven 3: sredstva ali obveznosti, katerih vrednost ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Tabela 58: Preglednica razvrstitve finančnih instrumentov glede na izračun njihove poštene vrednosti

v 000 EUR

	2018				2017			
	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	132	132	0	0	126	126	0	0
Skupaj	132	132	0	0	126	126	0	0

v 000 EUR

	2017				2016			
	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	126	126	0	0	101	101	0	0
Skupaj	126	126	0	0	101	101	0	0

5.3.5.31 Pogojne obveznosti

Tabela 59: Preglednica pogojne obveznosti na dan 31. 12. 2018

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Hipoteke	109.870	105.860
Dana jamstva	723	958
Možne obveznosti po tožbah	4.675	4.675
Ostalo - zastava sredstev	249	291
SKUPAJ	115.518	111.784

Hipoteke

Vrednost hipotek v višini 109.870 tisoč EUR predstavlja knjigovodsko vrednost nepremičnin, danih za zavarovanje kreditov, kateri na dan 31. 12. 2018 znašajo skupno 42.696 tisoč EUR.

Dana jamstva

V danih jamstvih je zajeto prejeto poročstvo družbe Sava Turizem d.d. v višini 723 tisoč za najeti kredit pri Slovenskem regionalnem razvojnem skladu.

Preostalo – zastava sredstev

Med preostalimi možnimi obveznostmi v postavki preostalo – zastava sredstev vodimo preostale potencialne obveznosti v skupni višini 249 tisoč EUR.

Pojasnila v povezavi s stanjem denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Sava Turizem d.d.

a) Zahteva za denacionalizacijo – Höhn - Šarič

Zdravilišče Radenci d.o.o. je bilo ena izmed strank v postopku denacionalizacije upravičencev Höhn - Šarič. Vlagatelji denacionalizacijskega zahtevka so v postopku med drugim zahtevali vrnitev dela nepremičnin zdraviliškega kompleksa. Postopek je bil v letu 2015 pravnomočno zaključen. Na podlagi predloga za izdajo začasne odredbe so bile nepremičnine, ki so predmet postopka, izločene iz lastninskega preoblikovanja podjetja do zaključka postopka denacionalizacije in jih družba Sava Turizem d.d. vodi zunajbilančno do zaključka postopka. Denacionalizacijska zadeva je bila pravnomočno zaključena, nato pa je bila s strani denacionalizacijskih upravičencev vložena ustavna pritožba, na podlagi katere je ustavno sodišče v letu 2017 razveljavilo izdane pravnomočne odločbe in zadevo vrnilo v ponovni postopek.

Sedaj v tej zadevi tečeta dva postopka in sicer:

- denacionalizacijski postopek opr.št. 321-195/1993

V navedeni zadevi je Upravno sodišče Republike Slovenije s sodbo opr.št. II U 577/2017 z dne 07. 02. 2018 ugodilo tožbi denacionalizacijskih upravičencev in odpravilo odločbo z dne 29. 01. 2013, s katero je bila zavrnjena njihova zahteva za denacionalizacijo nepremičnin parc. št. 124, pripisane pri vl. št. 18 k.o. Kapelski Vrh, ki je bila odvzeta Vilmi Šarič do celote, in parc. št. 165, pripisane pri vl. št. 302 k.o. Radenci, ki je bila odvzeta Vilmi Šarič v solastninskem deležu do 1/2.

V ponovnem postopku je Upravna enota dne 08. 06. 2018 izdala obvestilo zavezancu, v katerem povzema dosedanje pravno in dejansko stanje v tem postopku. Upravičenci zahtevajo odškodnino za nepremičnine, za katere obstajajo ovire za vračilo v naravi. Upravni organ navaja skupno višino odškodnine 272.659,50 DEM.

Upravna enota je izdala Poročilo o ugotovljenem pravnem in dejanskem stanju z dne 31. 08. 2018 in nato Delno odločbo o denacionalizaciji z dne 01. 10. 2018. Po Delni odločbi je zavezanec za vračilo Slovenski državni holding in sicer mora izročiti obveznice v skupni višini 139.408,50 EUR, ker obstajajo ovire za vračilo v naravi.

- denacionalizacijski postopek opr.št. 301-35/1993 (339-33/2009)

Upravno sodišče RS je s sodbo opr.št. II U 573/2017 z dne 07. 02. 2018 ugodilo tožbi denacionalizacijskih upravičencev in odpravilo odločbo Upravne enote Gornja Radgona z dne 27. 06. 2012, s katero je bil denacionalizacijski zahtevek upravičencev zavrjen, ter zadevo vrnilo v ponovni postopek.

V tem postopku upravičenci zahtevajo denacionalizacijo podržavljenega podjetja Kuranstalt Sauberbrun Radein Aktiengesellschaft, ki bi naj bil v deležu 48% last Wilhelmine Hoehn Šarič, drugi solastnik oz. delničar pa je bil dr. Ante Šarič v deležu 48%, vendar zahteva za njegov delež ni bila predmet obravnavane odločbe o denacionalizaciji.

V ponovnem postopku upravni organ o zadevi še ni odločil.

b) Zahteva za denacionalizacijo – Wiesler in Purre - Wiesler

Predlagatelj sta dne 23. 12. 2010 pri Okrajnem sodišču v Novem mestu vložila predlog za vrnitev zaplenjenega premoženja v skladu s 145. členom ZIKS in zemljiškoknjižni predlog za zaznambo spora pri nepremičninah, ki so predmet tega postopka, zoper 11 nasprotnih udeležencev, med njimi tudi zoper Zdravilišče Radenci d.o.o.; sodišče je spor zaznamovalo s sklepom z dne 22. 2. 2011.

Okrajno sodišče v Novem mestu je s sklepom z dne 25. 3. 2013 vrnitev zaplenjenega premoženja zavrnilo; to odločbo je potrdilo tudi Višje sodišče v Ljubljani s sklepom opr. št. II Cp 215/2014 z dne 19. 3. 2014. Vrhovno sodišče RS pa je ugodilo reviziji predlagateljev in s sklepom opr. št. II Ips 250/2014 z dne 28. 5. 2015 razveljavilo sklepa sodišč druge in prve stopnje ter zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo odločanje.

V ponovnem postopku je sodišče dne 10. 5. 2016 izdalo sklep, s katerim je ponovno določilo vrednost spornega predmeta na 34.200.000,00 EUR in predlog za vrnitev zaplenjenega premoženja ponovno zavrnilo; vsaki stranki je naložilo svoje stroške postopka.

Zoper izdano odločbo sta predlagatelja vložila pritožbo v delu, ki se nanaša na zavrnitev predloga za vrnitev zaplenjenega premoženja, ki sta jo dopolnila dne 28. 9. 2016. V postopku smo za družbo Sava Turizem d.d. vložili odgovor na pritožbo dne 20. 10. 2016, s katerim smo pritožbi predlagateljev v celoti nasprotovali.

Višje sodišče je dne 19. 7. 2017 izdalo sklep opr. št. II Cp 3024/2016, s katerim je pritožbi predlagateljev in 8. nasprotne udeleženke zavrnilo ter potrdilo sklep sodišča prve stopnje.

Predlagatelj sta dne 23. 8. 2017 zoper izdano sodno odločbo vložila revizijo.

Vrhovno sodišče RS je s sklepom opr.št. II Ips 289/2017 z dne 15. 03. 2018 revizijo predlagateljev zavrnilo.

Predlagatelj sta zoper izdano odločitev vložila ustavno pritožbo, ki je še v fazi preizkusa.

c) Zahteva za denacionalizacijo – Čeh

V teku je postopek pred Upravno enoto Radovljica, v katerem Ana Jelka Čeh zahteva vračilo zemljišč na območju k. o. Želeče, Sava Turizem d.d. pa je v postopku stranka z interesom. Upravno sodišče je s sodbo opr. št. I U 1049/2014-19 z dne 23. 9. 2015 odpravilo odločbo UE Radovljica in zadevo vrnilo istemu organu v ponovni postopek. UE Radovljica ponovljeni postopek vodi pod opr. št. D 321-39/1991, v katerem je bila dne 14. 12. 2017 izdana odločba št. D-321-39/1991-97, s katero je bil zahtev upravičenke Ane Jelke Čeh za vračilo zemljišč v naravi zavrjen.

Odločba je dokončna, saj je drugostopenjski organ zavrnil pritožbo (Odločba Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 490-3/2017/5, z dne 1. 3. 2017), vendar še ne pravnomočna, saj je bil sprožen upravni spor. Postopek se pred Upravnim sodiščem RS vodi pod opr. št. I U

623/2017. V njem je bila tožeča stranka, pravni naslednik denacionalizacijske upravičenke, neuspešna s predlogom za izdajo začasne odredbe, saj ga je sodišče pravnomočno zavrnilo.

Sodbe Upravnega sodišča še nismo prejeli.

5.3.5.32 Povezane stranke

Povezane stranke vključujejo odvisne in pridružene družbe, člane nadzornih svetov, uprav matične družbe in odvisnih družb v skupini ter njihovih ožjih družinskih članov.

a) *Odnosi z odvisnimi družbami*

Poslovni odnosi med družbami Skupine Sava Turizem se v pretežni meri nanašajo na medsebojno opravljene storitve – na najemnine za nepremičnine in opremo ter na storitve strokovnih služb – in na medsebojno finančno poslovanje.

Posli med povezanimi strankami se opravljajo po istih pogojih, kot veljajo v običajnem preišljenem poslovanju.

b) *Odnosi s fizičnimi osebami*

Lastništvo delnice SHBR na dan 31. 12. 2018

Člani uprave, nadzornega sveta in njihovi ožji družinski člani nimajo v lasti delnic SHBR.

Tabela 60: Znesek bruto prejemkov v letu 2018

	v 000 EUR	
	2018	2017
Člani uprave in poslovodstev družb poslovne skupine	433	390
Drugi zaposleni po individualnih pogodbah v družbah poslovne skupine	5.805	5.469
Člani nadzornih svetov družb poslovne skupine	128	82

Terjatve družb poslovne skupine do povezanih oseb

Družbe Skupine Sava Turizem na dan 31. 12. 2018 nimajo terjatev do povezanih fizičnih oseb.

Obveznosti družb poslovne skupine do povezanih oseb

Družbe Skupine Sava Turizem na dan 31. 12. 2018 izkazujejo obveznosti do povezanih oseb le iz naslova redne mesečne plače za december 2018, ki je bila izplačana v januarju 2019. Znesek ne odstopa od običajnih medletnih mesečnih izplačil.

Razkritja prejemkov uprave družbe Sava Turizem d.d. so navedena v točki 6.2.4.38. računovodskega dela letnega poročila Save Turizma d.d.

5.3.5.33 Razkritje poslov z revizorji

Tabela 61: Razkritje poslov z revizorji

	v 000 EUR	
	2018	2017
Stroški revizije letnega poročila	55	41
Stroški drugih storitev revidiranja	3	2
SKUPAJ	58	43

5.3.5.34 Statusne spremembe v skupini

Leto 2018

Dne, 25. 09. 2018 je bila ustanovljena družba Terme Lendava d.o.o., ki je odvisna družba v 100-odstotni lasti družbe Sava Turizem d.d.

Dne 2. 10. 2018 Sava Turizem d.d. in hčerinska družba Terme Lendava d.o.o. podpišeta pogodbo o delitvi (izčlenitvi) in prevzemu destinacije Terme Lendava.

Dne 06. 03. 2019 je bil izveden vpis izčlenitve s prevzemom na osnovi Pogodbe o delitvi (izčlenitvi) in prevzemu, ki sta jo sklenili družba Sava Turizem d.d. kot prenosna družba, in družba Terme Lendava d.o.o. kot prevzemna družba, po stanju na dan obračunske delitve t.i. bilančni presečni datum 31. 05. 2018. Izčlenitev je bila izvedena po knjigovodskih vrednostih sredstev in obveznosti družbe Sava Turizem d.d.

Leto 2017

Družbo Sava TMC, d.o.o., ki je bila odvisna družba v 100-odstotni lasti družbe Sava Turizem d.d. od 30. 10. 2013, je bila izbrisana iz sodnega registra zaradi pripojitve k prevzemni družbi Sava Turizem d.d. po pogodbi o poenostavljeni pripojitvi z dne 25. 4. 2017 in dodatku k pogodbi o poenostavljeni pripojitvi z dne 30. 5. 2017. Pripojitev družbe Sava TMC, d.o.o. je bila izvedena na presečni bilančni na datum 31. 12. 2016.

5.3.5.35 Pojasnilo v povezavi s stanjem denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Sava Turizem d.d.

Pojasnilo v zvezi s stanjem denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Sava Turizem d.d. je podano v točki 5.3.5.31 Pogojne obveznosti.

5.3.5.36 Dogodki po dnevu izkaza finančnega položaja

Januar 2019:

Izvedba skupščine družbe Sava Turizem d.d., dne 29. 01. 2019, kjer je bila potrjena izčlenitev destinacije Terme Lendava na hčerinsko družbo Terme Lendava d.o.o.

Februar 2019:

Potrditev osnutka dogovora o prodaji Term Banovci s strani Nadzornega sveta družbe na seji dne 6. 2. 2019 in podpis dogovora o prodaji Term Banovci s kupcem dne 19. 2. 2019.

Prejem kupnine za delnice Gorenjske banke d.d., ki so bile s strani Save, d.d. zastavljene v korist Save Turizem d.d., v višini 2.061.862,00 EUR in s tem poplačilo zavarovanih terjatev do Save d.d. v isti višini.

Marec 2019

Sava Turizem d.d. sprejme prevzemno ponudbo AIK Banke za prodajo 518 delnic GBKR.

5.4 Izjava uprave za Skupino Sava Turizem

Uprava potrjuje konsolidirane računovodske izkaze Skupine Sava Turizem za leto, končano na dan 31. decembra 2018.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi konsolidiranih računovodskih izkazov uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da konsolidirano poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja skupine in izidov njenega poslovanja za leto 2017.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družb v okviru skupine ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je sprejela Evropska unija.

Borut Simonič
član uprave

Ljubljana, 31. 3. 2019

Renata Balažič
predsednica uprave

5.5 Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Sava Turizem

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 900
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe Sava Turizem d.d.

Mnenje

Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze družbe Sava Turizem d.d. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju "skupina"), ki vključujejo konsolidiran izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2018, konsolidiran izkaz poslovnega izida, konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidiran izkaz gibanja kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč povzetek bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo konsolidirani finančni položaj skupine na dan 31. decembra 2018 ter njen konsolidiran poslovni izid in konsolidirane denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju "MSRP").

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od skupine in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Poudarjanje zadeve

Pogojne obveznosti

Kot je navedeno v pojasnilu 5.3.5.31 Pogojne obveznosti, so proti obvladujoči družbi Sava Turizem d.d. sproženi različni zahtevki za denacionalizacijo. Ker ni možno zanesljivo oceniti prihodnjih obveznosti niti napovedati verjetnosti poravnave obveznosti, niso izpolnjeni pogoji za pripoznavanje rezervacij. Pričakuje se dolgotrajni proces reševanja zahtevkov, ki lahko pomembno vplivajo na prihodnje poslovanje skupine. Naše mnenje v zvezi s tem ni prilagojeno.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi konsolidiranimi računovodskimi izkazi;

Deloitte revizija d.o.o. (Deloitte Slovenija) je članica Deloitte mreže svetovnih članic, ki so neodvisne pravne osebe, ustanovljene v skladu z zakonodajo Združenega kraljevstva Velike Britanije in Severne Irske in zvezni ali državnih entitet, limited liability company, ohranjajo ločeno odgovornost za svoje dejavnosti. Deloitte revizija d.o.o. (Deloitte Slovenija) je članica Deloitte mreže svetovnih članic, ki so neodvisne pravne osebe. Podrobnejše pravne informacije o delovanju Deloitte mreže lahko najdete na spletni strani <http://www.deloitte.com/si>.

Villem Pöhlmann je odgovarjal za Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod nadzornim nadzorstvom Deloitte Slovenija) in za Deloitte Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija spada med različne družbe za strokovne storitve v Skupnosti, ki niso delovno revizorske družbe, poslovnega in pravnega svetovanja ter svetovanja na področju davčnega in drugih zadev, vključno s 100-letnimi in drugih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri sodnem registerju v Ljubljani - Matična številka: 154750510, SI-2017/150250389 - Poslovni register: 2017-14-30-1148

© 2018 Deloitte Slovenija

- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja skupine in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornost posloводства, revizijske komisije in nadzornega sveta za konsolidirane računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava posloводство skupino likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Nadzorni svet in revizijska komisija sta odgovorna za nadzor nad pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so konsolidirani računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

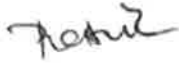
- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvirajo iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol skupine.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v konsolidiranih računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.
- Pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v povezavi s finančnimi informacijami in poslovnimi dejavnostmi družb v skupini, da bi lahko izrazili mnenje o konsolidiranih

računovodskih izkazih. Odgovorni smo za vodenje, nadziranje in izvajanje revizije skupine. Revizijsko mnenje je izključno naša odgovornost.

Nadzorni svet in revizijsko komisijo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščenka revizorka

Ljubljana, 8.4.2019

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

6 Računovodski izkazi s pojasnili za družbo Sava Turizem d.d. v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi

6.1 Računovodski izkazi za družbo Sava Turizem d.d. na dan 31. 12. 2018

Tabela 62: Revidirana bilanca stanja na dan 31. 12. 2018
- po Slovenskih računovodskih standardih 2016

v 000 EUR

Besedilo	Pojasnila	31.12.2018	31.12.2017
SREDSTVA			
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		161.213	160.271
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	6.2.4.1.	600	597
1. Dolgoročne premoženjske pravice		577	565
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		23	32
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	6.2.4.2.	151.433	154.741
1. Zemljišča in zgradbe		142.197	145.919
a) Zemljišča		17.617	19.135
b) Zgradbe		124.580	126.783
2. Proizvajalne naprave in stroji		7.250	6.754
3. Druge naprave in oprema		1.347	1.306
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		640	762
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		613	752
b) Predurjni za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		26	10
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	6.2.4.3.	1.527	1.606
2. Dane v najem drugim družbam		1.527	1.606
IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	6.2.4.4.	7.525	3.209
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		7.525	487
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		7.390	358
c) Druge delnice in deleži		136	130
2. Dolgoročna posojila		0	2.722
a) Dolgoročna posojila družbam v skupini		0	2.722
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	6.2.4.5.	26	18
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		26	18
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK	6.2.4.6., 6.2.4.33.	101	99
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		10.233	9.433
I. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	6.2.4.7.	64	64
II. ZALOGE	6.2.4.8.	584	651
1. Material		516	569
3. Proizvodi in trgovsko blago		68	83
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	6.2.4.9.	2.722	99
2. Kratkoročna posojila		2.722	99
a) Kratkoročna posojila družbam v skupini		2.722	0
b) Kratkoročna posojila drugim		0	99
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	6.2.4.10.	3.075	3.042
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		42	28
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		2.217	2.303
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		817	711
V. DENARNA SREDSTVA	6.2.4.11.	3.787	5.577
1. Denarna sredstva v blagajni in na računih		3.787	5.577
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	6.2.4.12.	730	710
SREDSTVA SKUPAJ		172.176	170.415

v 000 EUR			
Besedilo	Pojasnila	31.12.2018	31.12.2017
OBVEZNOSTI			
A: KAPITAL	6.2.4.13.	106.206	100.886
I. VPOKLICANI KAPITAL		39.685	39.685
1. Osnovni kapital		39.685	39.685
II. KAPITALSKE REZERVE		52.326	52.326
III. REZERVE IZ DOBIČKA		964	644
1. Zakonske rezerve		964	644
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE		0	0
V. REZERVE, NASTALE ZARADI VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI		357	322
- iz naslova kratkoročnih finančnih naložb (po MSRP za prodajo razpoložljiva sredstva-nekratkoročni vrednostni papirji)		73	68
- Aktuarski dobički ali izgube		284	254
VI. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID		6.784	2.843
VII. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA		6.090	5.068
B: REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	6.2.4.14.	7.666	9.195
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		1.404	1.406
2. Druge rezervacije		6.126	7.631
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		136	159
C: DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	6.2.4.15.	38.947	43.154
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		38.947	42.696
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		37.679	41.073
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti		1.267	1.623
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI		0	458
1. Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		0	458
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK		0	0
Č: KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	6.2.4.16.	14.927	12.875
I. OBVEZNOSTI, VKLJUČENE V SKUPINE ZA ODTUJITEV		0	0
II. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		3.749	3.779
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		3.394	3.394
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti		355	385
III. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI		11.178	9.097
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		660	68
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		6.498	5.840
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predumov		1.182	827
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		2.838	2.361
D: KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	6.2.4.17	4.430	4.304
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		172.176	170.415

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je treba brati skupaj.

Tabela 63: Revidiran izkaz poslovnega izida za obdobje januar–december 2018

- po Slovenskih računovodskih standardih 2016

v 000 EUR

Besedilo	Pojasnila	2018	2017
1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	6.2.4.19.	72.126	72.177
a) Prihodki, doseženi na domačem trgu		72.126	72.177
Do podjetij v skupini		57	69
Do drugih		72.068	72.108
2. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE		0	0
3. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE		0	0
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	6.2.4.20.	1.114	1.407
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	6.2.4.22.	-33.399	-32.818
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		-13.915	-13.920
b) Stroški storitev		-19.485	-18.898
6. STROŠKI DELA	6.2.4.23.	-22.279	-22.873
a) Stroški plač		-16.011	-15.777
b) Stroški socialnih zavarovanj		-2.588	-2.556
- Stroški socialnih zavarovanj		-1.168	-1.157
- Stroški pokojninskih zavarovanj		-1.421	-1.399
c) Drugi stroški dela		-3.679	-4.540
7. ODPISI VREDNOSTI	6.2.4.24.	-7.699	-8.204
a) Amortizacija		-7.056	-7.108
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstev		-571	-1.029
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		-73	-66
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	6.2.4.25.	-1.698	-2.159
9. DOBIČEK IZ POSLOVANJA		8.165	7.530
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	6.2.4.26.	11	11
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		11	11
11. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	6.2.4.27.	26	27
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		26	26
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		0	1
12. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	6.2.4.28.	1	11
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		1	11
13. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	6.2.4.29.	0	-126
14. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	6.2.4.30.	-1.180	-1.583
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		-1.117	-1.553
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		-63	-30
15. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	6.2.4.31.	-2	-3
a) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini		-2	-3
16. DRUGI PRIHODKI		50	23
17. DRUGI ODHODKI		-87	-69
18. DAVEK IZ DOBIČKA	6.2.4.32.	-579	-473
19. ODLOŽENI DAVKI	6.2.4.6, 6.2.4.33.	6	-13
20. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		6.411	5.334

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je treba brati skupaj.

Tabela 64: Izkaz vseobsegajočega donosa za obdobje januar–december 2018

- Z izkazanim odloženim davkom

	v 000 EUR	
	2018	2017
Čisti dobiček poslovnega obdobja	6.411	5.334
Drugi vseobsegajoči donos:		
<i>Postavke, ki bodo lahko pozneje razvrščene v poslovni izid</i>		
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	6	25
- odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-1	-5
<i>Postavke, ki ne bodo razvrščene v poslovni izid</i>		
- aktuarski dobički / izgube v pokojninski shemi z zagotovljenimi prejemki	34	-106
- odloženi davek	-3	10
Drugi vseobsegajoči donos, zmanjšan za odloženi davek v poslovnem obdobju	35	-76
Skupaj vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju	6.446	5.258

Tabela 65: Revidiran izkaz denarnih tokov za obdobje januar–december 2018 po različici II (posredna metoda)

	v 000 EUR	
	2018	2017
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a) Čisti poslovni izid	6.411	5.334
Poslovni izid pred obdavčitvijo	6.983	5.821
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-572	-486
b) Prilagoditve za	8.751	9.378
Amortizacijo (+)	7.056	7.108
Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezani s postavkami investiranja in financiranja (-)	-19	-256
Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezani s postavkami investiranja in financiranja (+)	571	853
Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (-)	-37	-38
Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti (+)	1.180	1.709
c) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	424	1.286
Začetne manj končne poslovne terjatve	-41	717
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-20	151
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	-2	8
Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0
Začetne manj končne zaloge	67	10
Končni manj začetni poslovni dolgovi	1.824	-571
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	-1.403	975
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	-1	-5
č) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (a + b + c)	15.586	15.998
B. Denarni tokovi pri investiranju		
a) Prejemki pri investiranju	156	4.612
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na investiranje	37	41
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	0	0
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	20	571
Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	0	0
Prejemki od odtujitve finančnih naložb	99	4.000
b) Izdatki pri investiranju	-11.273	-15.349
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-113	-229
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-4.128	-13.021
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	0	0
Izdatki za pridobitev finančnih naložb	-7.032	-2.099
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju (a + b)	-11.116	-10.737
C. Denarni tokovi pri financiranju		
a) Prejemki pri financiranju	0	47.560
Prejemki od vplačanega kapitala	0	0
Prejemki od povečanja finančnih obveznosti	0	47.560
	0	0
b) Izdatki pri financiranju	-6.260	-55.428
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-1.271	-1.497
Izdatki za vračila kapitala	0	0
Izdatki za odplačila finančnih obveznosti	-3.779	-52.737
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	-1.210	-1.195
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (a + b)	-6.260	-7.868
Č. Končno stanje denarnih sredstev		
a) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)	-1.790	-2.606
b) Začetno stanje denarnih sredstev	5.577	8.183

Tabela 66: Izkaz gibanja kapitala za družbo Sava Turizem d.d. za obdobje od 31. 12. 2017 do 31. 12. 2018

v 000 EUR

	Vpoklicani	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni	Preneseni čisti poslovni izid		Čisti poslovni izid poslovnega leta		Skupaj kapital
	I	II	III	V	VI		VII		
	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni	Preneseni čisti dobiček	Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	Čista izguba poslovnega leta	
	II/1	II	III/1	V	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VIII
A.1. STANJE 31. DECEMBRA 2017	30.689	52.328	644	322	7.910	0	0	0	100.889
a) Preračuni za nazaj	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b) Prilagoditve za nazaj	0	0	0	0	84	0	0	0	84
A.2. ZAČETNO STANJE 1. JANUARJA 2018	30.689	52.328	644	322	7.994	0	0	0	100.979
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	-1.210	0	0	0	-1.210
B.2. Čistini vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	35	0	0	6.411	0	6.446
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	6.411	0	6.411
e) Odoženi davki od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	6	0	0	0	0	6
f) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	-1	0	0	0	0	-1
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	321	0	0	0	-321	0	0
C. KONČNO STANJE 31. DECEMBRA 2018	30.689	52.328	964	357	8.784	0	8.090	0	109.208

Tabela 67: Izkaz gibanja kapitala za družbo Sava Turizem d.d. za obdobje od 31. 12. 2016 do 31. 12. 2017

v 000 EUR

	Vpoklicani	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni	Preneseni čisti poslovni izid		Čisti poslovni izid poslovnega leta		Skupaj kapital
	I	II	III	V	VI		VII		
	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni	Preneseni čisti dobiček	Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	Čista izguba poslovnega leta	
	II/1	II	III/1	V	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VIII
A.1. STANJE 31. DECEMBRA 2016	28.653	53.126	177	297	6.494	0	0	0	88.270
a) Prilagoditve za nazaj	0	0	0	0	-2.460	0	0	0	-2.460
A.2. ZAČETNO STANJE 1. JANUARJA 2017	28.653	53.126	177	297	4.034	0	0	0	84.253
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	-1.191	0	0	0	-1.191
a) Zapolnilo dividenzo	0	0	0	0	-1.191	0	0	0	-1.191
B.2. Čistini vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	76	0	0	5.334	0	5.258
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	5.334	0	5.334
c) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	25	0	0	0	0	25
e) Odoženi davki od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	-5	0	0	0	0	-5
f) Druge spremembe v vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	-96	0	0	0	0	-96
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	267	0	0	0	-267	0	0
a) Razporeditev čistega dobička poročevalskega obdobja na očiščeni bilančni kapital po klesanju vrednosti in realizaciji	0	0	267	0	0	0	-267	0	0
c) Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. KONČNO STANJE 31. DECEMBRA 2017	28.653	53.126	444	321	7.843	0	5.067	0	109.208

Tabela 68: Izračun bilančnega dobička za družbo Sava Turizem d.d. na dan 31. 12. 2018

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	6.411	5.334
Prenesen dobiček na dan 01.01.	7.910	6.494
Prenesena izguba na dan 01.01.	0	-2.596
Zmanjšanje zaradi izplačila dividend / deležev	-1.210	-1.191
Povečanje (dodatno oblikovanje) rezerv iz dobička	-321	-267
Druge spremembe	84	136
Bilančni dobiček konec obračunskega obdobja	12.874	7.910

Bilančni dobiček za leto 2018:

- čisti poslovni izid obračunskega obdobja 2018 v višini 6.411 tisoč EUR;
- zmanjšan za oblikovanje zakonskih rezerv v višini v višini 321 tisoč EUR, kar predstavlja 5 % čistega poslovnega izida obračunskega obdobja leta 2018;
- preneseni dobiček v višini 7.910 tisoč EUR;
- zmanjšan za izplačilo dividend v višini 1.210 tisoč EUR;
- povečan za popravek davka od dohodka pravnih oseb iz leta 2013 v višini 53 tisoč EUR;
- povečan za preneseni dobiček iz preteklih let iz naslova aktuarskega izračuna v višini 31 tisoč EUR.

Bilančni dobiček na dan 31. 12. 2018, po oblikovanju zakonskih rezerv v višini 321 tisoč EUR, znaša 12.874.354,58 EUR. Predlog delitve bilančnega dobička je naslednji:

- Za izplačilo dividend v skupni višini 2.059.646,26 EUR oziroma v višini 0,0519 EUR bruto na delnico
- Razlika v višini 10.814.708,32 EUR ostane nerazporejena za delitev v prihodnjih letih

Navedeni sklep se izvede pod pogojem, da banke upnice Sava Turizem d.d. izdajo soglasje za zgoraj navedeno delitev najkasneje do 31. 8. 2019.

V nasprotnem primeru se bilančni dobiček uporabi kot sledi:

- Za izplačilo dividend v skupni višini 1.277.853,75 EUR oziroma v višini 0,0322 EUR bruto na delnico
- Razlika v višini 11.596.500,83 EUR ostane nerazporejena za delitev v prihodnjih letih.

6.2 Pojasnila k računovodskim izkazom za družbo Sava Turizem d.d.

6.2.1 Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

6.2.1.1 Poročajoča družba

Družba Sava Turizem d.d., Dunajska cesta 152, Ljubljana, je odvisna družba v poslovni skupini Sava in je v 99,91-odstotnem lastništvu obvladujoče družbe Sava, d.d.

Računovodski izkazi za družbo Sava Turizem d.d. so pripravljene za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018 in ob predpostavki delujočega podjetja.

Družba Sava Turizem d.d. je 100-odstotna lastnica družbe Sava Zdravstvo d.o.o. s sedežem na naslovu Dunajska cesta 152, Ljubljana, 100-odstotna lastnica družbe Terme Lendava d.o.o. s sedežem na naslovu Tomšičeva ulica 2A, Lendava, 85-odstotna lastnica družbe Cardial d.o.o. s sedežem na naslovu Zaloška cesta 69, Ljubljana (družba Cardial d.o.o. izkazuje 15-odstotni lastni delež), ter 50-odstotna lastnica Srednjeevropskega izobraževalnega centra (SEIC) s sedežem na naslovu Kranjčeva ulica 12, Moravske Toplice. Družba Sava Turizem d.d. je 30-odstotna lastnica pridružene družbe BLS SINERGIJE d.o.o.

Dne 06. 03. 2019 je bil izveden vpis izčlenitve s prevzemom na osnovi Pogodbe o delitvi (izčlenitvi) in prevzemu, ki sta jo dne 02. 10. 2018 v obliki notarskega zapisa, sklenili družba Sava Turizem d.d. kot prenosna družba, in družba Terme Lendava d.o.o. kot prevzemna družba, po stanju na dan obračunske delitve t.i. bilančni presečni datum 31. 05. 2018. Izčlenitev je bila izvedena po knjigovodskih vrednostih sredstev in obveznosti družbe Sava Turizem d.d. Primerjalni podatki predhodnega obdobja niso prilagojeni.

Družba sestavlja skupinske računovodske izkaze.

Letno poročilo družbe Sava Turizem d.d. in konsolidirano letno poročilo Skupine Sava Turizem je na voljo na sedežu družbe na Dunajski cesti 152 v Ljubljani in je objavljeno na AJPES-u.

Konsolidirano letno poročilo poslovne skupine Sava je dostopno na sedežu družbe Sava, d.d., Dunajska cesta 152, Ljubljana, na spletni strani <http://www.sava.si/> ter objavljeno na AJPES-u.

Informacije o lastniški sestavi družbe Sava, d.d. so dostopne na spletni strani <http://www.sava.si/odnosi-z-delnicekarji/lastniska-struktura>.

6.2.1.2 Izjava

Računovodski izkazi so pripravljani v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi 2016, ki jih je sprejel Slovenski inštitut za revizijo in so stopili v veljavo s 1. januarjem 2016. Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila 31. 3. 2019.

6.2.1.3 Funkcijska valuta

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, ki so od 1. 1. 2007 funkcijska valuta družbe. Vse računovodske informacije v tem poročilu, ki so predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo manjše razlike.

6.2.1.4 Spremembe računovodskih usmeritev

Sprememb računovodskih usmeritev v letu 2018 ni bilo.

6.2.1.5 Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla.

Denarna sredstva in obveznosti, izraženi v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, in odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po referenčnem tečaju ECB na koncu obdobja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti, ki so izmerjeni po izvorni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po referenčnem tečaju ECB na dan, ko je bila poštena vrednost določena. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

6.2.2 Pomembnejše računovodske usmeritve

a) Neopredmetena sredstva

Razvrščanje neopredmetenih sredstev

Neopredmetena sredstva so razpoznavna denarna sredstva, ki praviloma fizično ne obstajajo. Zajemajo dolgoročno odložene stroške razvijanja, naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine in druge pravice ter v dobro ime prevzete organizacije (podjema).

Neopredmetena sredstva se razvrščajo na neopredmetena sredstva s končnimi dobami uporabnosti in na neopredmetena sredstva z nedoločenimi dobami koristnosti.

Dobro ime, pripoznano v poslovni kombinaciji, je sredstvo, ki predstavlja prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz drugih sredstev, pridobljenih pri prevzemu druge organizacije, ki niso posamično opredeljiva in ločeno pripoznana.

Dani predujmi za neopredmetena sredstva, ki so v bilanci stanja izkazani v povezavi z neopredmetenimi sredstvi, se v računovodskih razvidih izkazujejo kot terjatve.

Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj neopredmetenih sredstev

Neopredmeteno sredstvo, razen dobrega imena, izpolnjuje sodilo razpoznavnosti, če je ločljivo in če izhaja iz pogodbenih ali drugih pravil, ne glede na to, ali so te pravice prenosljive ali ločljive od organizacije ali od drugih pravic in obveznosti.

Neopredmeteno sredstvo se pripozna v računovodskih razvidih, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njimi (na osnovi ocene utemeljenih in podprtih predpostavk), in če je mogoče njegovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

Organizacija ima med neopredmetenimi sredstvi izkazane dolgoročne premoženjske pravice, ki predstavljajo kupljeno programsko IT-opremo, ki ima opredeljeno dobo koristnosti.

Začetno merjenje in amortiziranje neopredmetenih sredstev

Neopredmeteno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo uvozne in nevračljive nakupne dajatve, nakupna cena po odštetju popustov, vsi neposredno pripisljivi stroški pripravljanja sredstva za nameravano uporabo ter tudi stroški izposojanja do nastanka neopredmetenega sredstva, če to nastaja dlje kot eno leto.

Neopredmeteno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko je neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti na razpolago za uporabo. Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in se v obračunskem obdobju pripozna kot strošek. Amortizacijske stopnje znašajo od 5 % do 10 % in se v primerjavi s preteklim letom niso spremenile.

Prevrednotovanje neopredmetenih sredstev

Prevrednotovanje je sprememba knjigovodske vrednosti zaradi oslabitve. Knjigovodsko vrednost je treba zmanjšati, če presega njihovo nadomestljivo vrednost.

b) Opredmetena osnovna sredstva

Razvrščanje opredmetenih osnovnih sredstev

Opredmeteno osnovno sredstvo je sredstvo, ki ga ima organizacija v lasti ali finančnem najemu ali ga na drug način obvladuje ter ga uporablja pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev oziroma dajanju v najem ali za pisarniške namene in ga bo po pričakovanjih uporabljala v te namene v več kot enem obračunskem obdobju.

Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj opredmetenih osnovnih sredstev

Opredmeteno osnovno sredstvo se pripozna, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njim, in če je mogoče njegovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti. Pripoznanje se odpravi ob odtujitvi ali če od njegove uporabe ni več pričakovati prihodnjih gospodarskih koristi.

Začetno merjenje in amortiziranje opredmetenih osnovnih sredstev

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve ter ocena stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve. Nabavno vrednost povečujejo tudi stroški izposojanja v zvezi z njegovo pridobitvijo do usposobitve za uporabo.

Opredmetena osnovna sredstva se po pripoznanju merijo po modelu nabavne vrednosti. Izkazana so po knjigovodski vrednosti, ki predstavlja nabavno vrednost, zmanjšano za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Stroški, ki nastajajo po začetni pripoznavi sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če se prihodnje koristi pri njem povečujejo v primerjavi s prvotno ocenjenimi.

Popravila ali vzdrževanje so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Pripoznajo se kot poslovni odhodki.

Opredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca, potem ko je razpoložljivo za uporabo. Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti sredstev in se v obračunskem obdobju pripozna kot strošek.

Amortizacijske stopnje znašajo med 1,4 % in 25,0 % in se v primerjavi s preteklim letom niso spremenile. Opredmetena osnovna sredstva nimajo ocenjene preostale vrednosti.

	31. 12. 2018 – v %	31. 12. 2017 – v %
Gradbeni objekti, deli zgradb	od 1,4 do 10,0	od 1,4 do 10,0
Proizvodna oprema	od 10,0 do 20,0	od 10,0 do 20,0
Računalniška oprema	25,0	25,0
Preostala oprema	od 10,0 do 25,0	od 10,0 do 25,0

Prevrednotovanje opredmetenih osnovnih sredstev

Prevrednotovanje je sprememba knjigovodske vrednosti zaradi oslabitve. Opredmeteno osnovno sredstvo se prevrednoti zaradi oslabitve, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo

vrednost, kar družba preverja najmanj enkrat letno. Izguba zaradi oslabitve opredmetenega osnovnega sredstva, ki se meri po modelu nabavne vrednosti, se pripozna v izkazu poslovnega izida.

c) Naložbene nepremičnine

Razvrščanje naložbenih nepremičnin

Naložbena nepremičnina je nepremičnina, posedovana, da bi prinašala najemnino in/ali povečevala vrednost dolgoročne naložbe. Naložbene nepremičnine so zemljišča, posedovana za povečevanje vrednosti v bližnji prihodnosti ali za katera organizacija ni določila prihodnje uporabe, ter zgradbe v lasti, ki so posedovane za oddajo v najem.

Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj naložbenih nepremičnin

Naložbena nepremičnina se pripozna, če je verjetno, da bodo pritekale prihodnje gospodarske koristi, povezane z njo, in če je mogoče njeno nabavno vrednost zanesljivo izmeriti. Pripoznanje se odpravi ob odtujitvi ali če se za stalno umakne iz uporabe in iz odtujitve ni mogoče pričakovati nikakršnih prihodnjih gospodarskih koristi.

Začetno računovodsko merjenje in amortiziranje naložbenih nepremičnin

Naložbena nepremičnina se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njena nakupna cena in stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Takšni stroški vključujejo zasluge za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine, stroške izposojanja in druge stroške posla. Stroški izposojanja se všttevajo v nabavno vrednost do njene usposobitve za uporabo, če ta nastaja dlje kot eno leto.

Naložbene nepremičnine se po pripoznanju merijo po modelu nabavne vrednosti. Izkazane so po knjigovodski vrednosti, ki predstavlja nabavno vrednost, zmanjšano za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Stroški, ki nastajajo po začetni pripoznavi sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če se prihodnje koristi pri njem povečujejo v primerjavi s prvotno ocenjenimi.

Popravila ali vzdrževanje so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Pripoznajo se kot poslovni odhodki.

Naložbena nepremičnina se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca, potem ko je razpoložljiva za uporabo. Zemljišča se ne amortizirajo. Amortizacija zgradb se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti in se v obračunskem obdobju pripozna kot strošek. Amortizacijske stopnje znašajo med 1,4 % in 25,0 % in se v primerjavi s preteklim letom niso spremenile.

Naložbene nepremičnine nimajo ocenjene preostale vrednosti.

Prevrednotovanje naložbenih nepremičnin

Prevrednotovanje je sprememba knjigovodske vrednosti zaradi oslabitve. Naložbena nepremičnina se prevrednoti zaradi oslabitve, če njena knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost, kar družba preverja najmanj enkrat letno. Izguba zaradi oslabitve naložbene nepremičnine, ki se meri po modelu nabavne vrednosti, se pripozna v izkazu poslovnega izida.

Za potrebe razkrivanja se ugotavlja poštena vrednost naložbenih nepremičnin.

d) Finančne naložbe

Razvrščanje finančnih naložb

Finančne naložbe so finančna sredstva, ki jih ima organizacija naložbenica, da bi z donosi, ki izhajajo iz njih, povečevala svoje finančne prihodke. Finančne naložbe v kapital drugih organizacij so naložbe v kapitalske instrumente. Finančne naložbe v posojila so naložbe v dolgove drugih organizacij ali drugih izdajateljev. Finančne naložbe so tudi naložbe v izpeljane finančne instrumente.

Sava Turizem d.d. ima finančne naložbe v kapital in finančne naložbe v posojila razčlenjene na tiste, ki se nanašajo na odvisne organizacije v skupini, na tiste, ki se nanašajo na pridružene družbe, ter na druge, ki pa so razvrščene kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj finančnih naložb

Finančne naložbe so finančna sredstva, ki se v bilanci stanja izkazujejo kot dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe. Dolgoročne finančne naložbe v kapital so tiste, ki jih namerava organizacija naložbenica imeti v posesti, daljšem od leta dni, in ne v posesti za trgovanje. Dolgoročne finančne naložbe v posojila so tiste, ki v plačilu zapadejo v več kot enem letu po dnevu bilance stanja.

Finančna naložba se pripozna, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi z njo in če je mogoče njeno nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

Pri obračunavanju običajnega nakupa ali prodaje za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se le-to pripozna oziroma odpravi z upoštevanjem datuma trgovanja.

Pripoznanje finančne naložbe se odpravi, če se ne obvladujejo več nanjo vezane pogodbene pravice.

Začetno računovodsko merjenje finančnih naložb

Finančno naložbo mora organizacija ob začetnem pripoznanju izmeriti po pošteni vrednosti. Začetni vrednosti je treba prišteti še stroške posla, ki izhajajo neposredno iz nakupa.

Finančna naložba v kapital, lastniški vrednostni papirji drugih podjetij ali dolžniški vrednostni papirji drugih podjetij ter dana posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki je enaka plačanemu znesku denarja ali njegovih ustreznikov.

Prevrednotovanje finančnih naložb

Prevrednotenje finančnih naložb je sprememba njihove knjigovodske vrednosti, kamor se ne štejejo pogodbene pripis obresti in druge spremembe glavnice naložbe. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje na njihovo pošteno vrednost, prevrednotenje zaradi njihove oslabitve ali prevrednotenje zaradi odprave njihove oslabitve.

Po začetnem pripoznanju je finančna sredstva treba izmeriti po pošteni vrednosti brez odšteta stroškov posla, ki se utegnejo pojaviti ob prodaji. Finančne naložbe v posojila se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti. Finančne naložbe v kapitalske instrumente, katerih cena je objavljena na delujočem trgu, se izmerijo z uporabo le-te na dan bilance stanja. Finančne naložbe v kapitalske instrumente, za katere ni objavljena cena na delujočem trgu in katerih poštena vrednosti ni mogoče zanesljivo ugotoviti, se izmerijo po nabavni vrednosti, njihova poštena vrednost pa se ugotavlja s preverjanjem znakov morebitnih oslabitev. Finančne naložbe v odvisne organizacije se merijo in obračunavajo po nabavni vrednosti.

Zadnje prevrednotenje za prodajo razpoložljivih finančnih naložb, ki niso uvrščene na delujoči trg vrednostnih papirjev, ter finančnih naložb v kapital odvisnih organizacij je bilo izvedeno 31. 12. 2018,

zadnje prevrednotenje kotirajočih finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, pa ravno tako 31. 12. 2018.

Finančna naložba je oslABLJENA, kar povzroči izgube samo, če obstajajo objektivni dokazi o oslABLITVI zaradi dogodka po začetnem pripoznavanju. Preizkus oslABLITVE finančne naložbe se opravi posamično za vsako naložbo ali skupino naložb.

Dokazani dobiček ali dokazana izguba pri finančnem sredstvu, razpoložljivem za prodajo, se pripozna neposredno v kapitalu kot povečanje ali zmanjšanje rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti. Izguba kot posledica prevrednotenja zaradi oslABLITEV, ki niso mogle biti poravnane z rezervami, se pripozna kot izguba v poslovnem izidu. Le-ta se ne more razveljaviti.

Če je bilo zmanjšanje poštene vrednosti finančne naložbe, ki je razpoložljiva za prodajo, pripoznano neposredno kot negativni presežek iz prevrednotenja in obstajajo nepristranski dokazi, da je to sredstvo dolgoročno oslABLJENO, se oslABLITEV pripozna v izkazu poslovnega izida kot finančni odhodek. Obresti, izračunane po metodi efektivnih obresti, se pripoznajo v poslovnem izidu. Dividende za kapitalski instrument se pripoznajo v poslovnem izidu, ko organizacija pridobi pravico do plačila.

e) Zaloge

Razvrščanje zalog

Zaloge so praviloma sredstva v opredmeteni obliki, ki bodo porabljena pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev oziroma pri proizvodnji za prodajo ali prodana v okviru rednega poslovanja.

Zaloga materiala zajema količine v skladišču, dodelavi in predelavi, pa tudi na poti od dobavitelja, če jih je kupec že prevzel oziroma prevzel tveganja in koristi v zvezi z njimi.

Dani predujmi, ki se v bilanci stanja izkazujejo v povezavi z zalogami, se knjigovodsko izkazujejo kot terjatve.

Količine v zalogi je treba ločevati od poškodovanih ali neuporabnih stvari v zalogi.

Družba Sava Turizem d.d. ima v pretežni meri na zalogi material, ki je potreben za izvajanje poslovne dejavnosti storitev.

Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj zalog

Stvar v zalogi se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja pripozna, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njo, in je mogoče njeno nabavno oziroma stroškovno vrednost zanesljivo izmeriti. Pripozna se, ko se ob upoštevanju prevzema na podlagi ustreznih knjigovodskih listin začne obvladovati.

Pripoznanje stvari v zalogi se odpravi, ko je porabljena, prodana ali kako drugače preneha obstajati, kar potrjujejo ustrezne listine.

Organizacija mora posebej voditi evidence zalog, ki so bile predmet lastne uporabe.

Začetno računovodsko merjenje zalog

Količinska enota zaloge materiala in trgovskega blaga se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevratljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave, med njimi tudi davek na dodano vrednost, ki se ne povrne. Nakupna cena se zmanjša za dobljene popuste.

Če se cene na novo nabavljenih količinskih enot v obračunskem obdobju razlikujejo, se v organizaciji pri porabi uporablja metoda tehtanih povprečnih cen.

Prevrednotovanje zalog

Prevrednotenje zalog je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Opravi se lahko na koncu leta ali med njim. Zaloge se vrednotijo po izvirni vrednosti ali po čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju.

Vrednosti normalnih zalog materiala, ki naj bi jih porabili pri opravljanju storitev, ni treba zmanjšati pod raven izvirne vrednosti, če je mogoče pričakovati, da bo prodajna vrednost storitev, v katere bodo vstopile, enaka ali izvirni vrednosti ali večja od nje. Zmanjšanje vrednosti zalog obremenjuje poslovne odhodke.

Interni kriteriji v zvezi z zalogami

Popisi zalog se v organizaciji izvajajo mesečno, vsi presežki ali primanjkljaji se evidentirajo v okviru porabe. Za primanjkljaje trgovskega blaga organizacija bremeni odgovorne osebe.

Zaloge materiala se zaradi oslabitve prevrednotujejo, če njihova knjigovodska vrednost presega čisto iztržljivo vrednost oziroma če so brez gibanja 180 dni. V tem primeru se izvede 100-odstotni popravek vrednosti.

Zaloge trgovskega blaga se zaradi oslabitve prevrednotujejo, če njihova knjigovodska vrednost presega čisto iztržljivo vrednost oziroma če so brez gibanja 1 leto dni. V tem primeru se izvede 100-odstotni popravek vrednosti.

Za oblikovanje popravka vrednosti zalog, ki so brez gibanja, računovodska služba sama oblikuje popravek vrednosti.

f) Terjatve

Razvrščanje terjatev

Terjatve so na premoženjskopравnih in drugih razmerjih zasnovane pravice zahtevati od določene osebe plačilo dolga ali v primeru danih predplačil stvari oziroma opravljenja storitve. Kot poslovne terjatve se štejejo tudi tiste, ki so povezane s finančnimi prihodki, ki izhajajo iz finančnih naložb. Dani predujmi se v bilanci stanja izkazujejo znotraj gospodarske kategorije, na katero se nanašajo.

Terjatve so razčlenjene na tiste, ki se nanašajo na organizacije v skupini, na pridružene organizacije in na druge.

Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj terjatev

Terjatev se pripozna kot sredstvo, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njo, če je mogoče njeno izvirno vrednost zanesljivo izmeriti in ko se začnejo obvladovati nanjo vezane pogodbene pravice. Terjatev se odpravi, če se pogodbene pravice do koristi izrabijo, ugasnejo ali če se odstopijo.

Začetno računovodsko merjenje terjatev

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Prvotne terjatve se lahko pozneje povečajo ali pa ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Obresti od terjatev so finančni prihodki.

Prevrednotovanje terjatev

Prevrednotenje terjatev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje terjatev zaradi njihove oslabitve oziroma odprave oslabitve, to je zmanjšanja oziroma morda kasneje povečanja na udenarljivo vrednost.

Terjatve se merijo po odplačni vrednosti. Če obstojijo nepristranski dokazi, da je prišlo do izgube, leta bremeni poslovne odhodke v zvezi s terjatvami. Popravki terjatev iz obresti in dividend bremenijo prevrednotovalne finančne odhodke.

Terjatve, za katere se po začetnem pripoznanju domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo poravnane v celotnem znesku, se razkrijejo kot dvomljive, če se zaradi njih začne sodni postopek, pa kot sporne terjatve.

Interni kriteriji v zvezi s terjatvami

Popravki vrednosti terjatev se v družbi oblikujejo na naslednji način:

- 100-odstotni popravek za vse tožene terjatve in terjatve, prijavljene v stečajnem postopku in v postopku prisilne poravnave,
- 100-odstotni popravek za terjatve, ki so po najboljši strokovni presoji posloводства utemeljeno dvomljive in je utemeljeno dvomljiv tudi izid morebitne tožbe zaradi insolventnosti kupca.

g) Denarna sredstva

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni, denar na poti in denar na transakcijskih računih. Denar na poti je denar, ki se prenaša iz blagajne na ustrezen račun pri banki in se istega dne še ne vpiše kot dobroimetje pri njej. Depoziti na odpoklic so zajeti v okviru kratkoročnih finančnih naložb.

h) Kapital

Celotni kapital organizacije je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če organizacija preneha delovati. Pri tem se velikost kapitala popravi glede na tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja. Kapital je opredeljen z zneski, ki so jih vložili lastniki, in tistimi, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice ter dvigi.

Celotni kapital sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, revalorizacijske rezerve, rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, preneseni čisti dobiček ali čista izguba iz prejšnjih let ter prehodno še nerazdeljeni čisti dobiček ali še neporavnana čista izguba poslovnega obdobja.

i) Rezervacije

Razvrščanje rezervacij

Rezervacije se oblikujejo za sedanje obveze, ki izhajajo iz obvezujočih preteklih dogodkov in se bodo po predvidevanjih poravnale v obdobju, ki ni z gotovostjo določeno, ter katerih zneske za njihovo poravnavo je mogoče zanesljivo oceniti. Obravnavajo se kot dolgovi v širšem pomenu.

Namen rezervacij je v obliki vnaprej vračunanih stroškov zbrati zneske, ki bodo v prihodnosti omogočili pokritje takrat nastalih stroškov. Med takšne rezervacije spadajo rezervacije za reorganizacijo, za pričakovane izgube iz kočljivih pogodb ter za jubilejne nagrade in za odpravnine ob upokojitvi.

Pogojne obveznosti se ne obravnavajo kot rezervacije.

Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj rezervacij

Rezervacije se pripoznavaajo, če zaradi preteklega dogodka obstaja pravna ali posredna sedanja obveza, če je bolj mogoče kot ne, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi, in če je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti.

Pripoznanje rezervacij se odpravi, kadar so že izrabljene nastale možnosti, zaradi katerih so bile rezervacije oblikovane, ali pa ni več potrebe po njih.

Rezervacije se lahko uporabljajo samo za istovrstne postavke, za katere so bile prvotno pripoznane, v utemeljenih primerih pa tudi za enakovrstne postavke.

Družba Sava Turizem d.d. je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlenim ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Začetno računovodsko merjenje rezervacij

Rezervacija je enaka vrednosti izdatkov, ki so po pričakovanju potrebni za poravnavo obveze. Če je učinek časovne vrednosti denarja pomemben, morajo biti pričakovani izdatki ustrezno diskontirani na sedanjo vrednost.

Knjigovodska vrednost rezervacij je enaka njihovi izvorni vrednosti, zmanjšani za porabljene zneske, dokler se ne pojavi potreba po njihovem povečanju ali zmanjšanju.

Prevrednotovanje in merjenje sprememb rezervacij

Rezervacije se ne prevrednotujejo. Na koncu obdobja se zaradi sprememb ocen rezervacije popravijo tako, da je njihova vrednost enaka vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveze. Aktuarski dobički in izgube se ne pripoznavaajo v poslovnem izidu, ampak neposredno v kapitalu v okviru rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti.

j) Dolgovi

Razvrščanje dolgov

Dolgovi so pripoznane obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki jih je treba vrniti oziroma poravnati, zlasti v denarju. Kot posebna vrsta dolgov se obravnavajo odložene obveznosti za davek.

Dolgovi so lahko finančni ali poslovni ter dolgoročni ali kratkoročni. Dolgovi se razčlenjujejo na tiste do organizacij v skupini in na tiste do drugih. Dolgovi se razčlenjujejo tudi na tiste, pri katerih se kot financerji pojavljajo banke ter druge pravne in fizične osebe.

Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj dolgov

Dolg se pripozna kot obveznost, če je verjetno, da se bodo zaradi njegove poravnave zmanjšali dejavniki, ki omogočajo gospodarske koristi, in če je znesek za njegovo poravnavo mogoče zanesljivo izmeriti. Dolg se pripozna ob upoštevanju datuma, določenega v pogodbi ali drugem pravnem aktu. Pripoznanja dolgov se odpravijo, če je obveznost izpolnjena, razveljavljena ali zastarana.

Začetno računovodsko merjenje dolgov

Dolgovi se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku. Dolgovi se povečujejo za pripisane obresti ali zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave, če o tem obstaja sporazum z upnikom.

Dolgovi se praviloma merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti, če pa med efektivno in dejansko obrestno mero ni pomembne razlike, se lahko merijo po izvorni vrednosti, zmanjšani za odplačila.

Sava Turizem d.d. pri merjenju dolgov upošteva usmeritev, da se dogovorjena obrestna mera bistveno ne razlikuje od efektivne obrestne mere, če razlika ni večja od ene odstotne točke.

Prevrednotovanje dolgov

Prevrednotovanje nastane v primeru dolga, izraženega v tuji valuti. Pri preračunu v domačo valuto nastanejo tečajne razlike, ki se evidentirajo kot finančni prihodki ali finančni odhodki.

k) Časovne razmejitev

Razvrščanje časovnih razmejitev

Časovne razmejitev so lahko aktivne in pasivne ter dolgoročne in kratkoročne. Aktivne časovne razmejitev zajemajo odložene odhodke ter nezaračunane prihodke. Pasivne časovne razmejitev zajemajo vnaprej vračunane odhodke in odložene prihodke. Pogojne terjatve ali pogojne obveznosti se ne obravnavajo kot časovne razmejitev.

Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj časovnih razmejitev

Časovne razmejitev se pripoznavajo, če je verjetno, da so bodo v prihodnosti zaradi nje povečale/znižale gospodarske koristi in če je mogoče njihovo vrednost zanesljivo izmeriti.

Pripoznanja se odpravijo, kadar so že izrabljene nastale možnosti ali pa ni več potrebe po časovnih razmejitvah.

Časovne razmejitev se lahko uporabijo samo za postavke, za katere so bile prvotno pripoznane.

Začetno računovodsko merjenje časovnih razmejitev

Realnost postavk aktivnih časovnih razmejitev mora biti na dan bilance stanja utemeljena, postavke pasivnih časovnih razmejitev pa ne smejo skrivati rezerv. Njihovo spravljanje v realne okvire popravi dotedanje odhodke in prihodke, v zvezi s katerimi so se prvotno pojavile.

Prevrednotovanje časovnih razmejitev

Časovne razmejitev se ne prevrednotujejo. Ob sestavljanju računovodskih izkazov se preverita realnost in upravičenost njihovega oblikovanja.

l) Prihodki

Razvrščanje prihodkov

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanja sredstev ali zmanjšanja dolgov. Preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Prihodki se razčlenjujejo na poslovne prihodke, finančne prihodke in druge prihodke. Poslovni prihodki in finančni prihodki se razčlenjujejo na tiste, ki se nanašajo na odvisne organizacije v skupini, na pridružene organizacije ter druge. Poslovni prihodki in finančni prihodki se štejejo kot redni prihodki.

Poslovne prihodke sestavljajo prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki. Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla. Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema. Prevrednotovalni poslovni prihodki nastanejo ob odtujitvi neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin kot pozitivna razlika med prodajno in knjigovodsko vrednostjo.

Finančni prihodki so prihodki iz investiranja. Sestavljajo jih obračunane obresti in deleži v dobičku drugih ter prihodki od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev.

Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke ter preostali prihodki in se pojavljajo v dejansko nastalih zneskih.

Pripoznavanje prihodkov

Prihodki se izkazujejo, če je znesek prihodkov mogoče zanesljivo oceniti, če obstaja verjetnost pritekanja gospodarskih koristi, če je stroške, ki bodo nastali v zvezi s poslom, možno zanesljivo izmeriti in ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

Začetno računovodsko merjenje prihodkov

Prihodki od opravljenih storitev, razen od opravljenih storitev, ki vodijo do finančnih prihodkov, se merijo po prodajnih cenah glede na stopnjo njihove dokončnosti. Prihodki, ki se pojavljajo neenakomerno, se ne pripoznavajo vnaprej.

Prihodki od obresti se pripoznavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačni del glavnice in veljavno obrestno mero.

Prihodki od dividend se pripoznajo v obdobju, ko je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

m) Odhodki

Razvrščanje odhodkov

Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev ali povečanja dolgov. Preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Odhodki se razvrščajo na poslovne odhodke, finančne odhodke in druge odhodke. Poslovni odhodki in finančni odhodki se štejejo kot redni odhodki.

Poslovne odhodke sestavljajo stroški blaga, materiala in storitev, stroški dela, odpisi vrednosti ter drugi poslovni odhodki. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo ob prevrednotenju opredmetenih, neopredmetenih in obratnih sredstev ter naložbenih nepremičnin na nižjo vrednost

ter tudi ob odtujitvi neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin kot negativna razlika med prodajno in knjigovodsko vrednostjo.

Finančni odhodki so odhodki iz financiranja in odhodki iz investiranja. Prve sestavljajo predvsem obresti, drugi pa imajo predvsem naravo prevrednotovalnih finančnih odhodkov.

Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke ter preostali odhodki in se pojavljajo v dejansko nastalih zneskih.

Pripoznavanje odhodkov

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti. Odhodki se ob njihovem nastanku torej pripoznajo hkrati s pripoznavanjem zmanjšanja sredstev oziroma povečanja dolgov.

Začetno računovodsko merjenje odhodkov

Odhodki od obresti se pripoznavajo v znesku, ki je obračunan v istem obračunskem obdobju, razen če so zajeti med opredmetenimi osnovnimi sredstvi. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pripoznavajo, ko je opravljeno ustrezno prevrednotenje.

n) Davek od dobička in odloženi davek

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu, in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, ki jo bo po pričakovanjih treba plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Družba Sava Turizem d.d. ima pripoznane odložene terjatve za davek iz naslova rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade ter iz naslova oslabitve vrednostnih papirjev.

o) Čisti dobiček/izguba na delnico

Delniški kapital je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice, zato organizacija prikazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem obdobju.

Prilagojeni čisti dobiček/izguba na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku/izgubi na delnico, ker organizacija nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic. Do dneva poročanja ni prišlo do spremembe števila izdanih delnic.

p) Sestavitev bilance stanja

Bilanca stanja je sestavljena po SRS 20, uporabljeno je osnovno razčlenjevanje postavk v bilanci stanja za zunanje poslovno poročanje.

q) Sestavitev izkaza poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je sestavljen po SRS 21, uporabljeno je osnovno razčlenjevanje postavk v izkazu poslovnega izida za zunanje poslovno poročanje – različica I.

r) Sestavitev izkaza denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po SRS 22, uporabljeno je razčlenjevanje postavk za zunanje poslovno poročanje – različica II. Pripravljen je z upoštevanjem podatkov iz izkaza poslovnega izida za obdobje januar–december 2018 (za preteklo obdobje januar–december 2017), podatkov iz bilance stanja na dan 31. 12. 2018 (za preteklo obdobje 31. 12. 2017) ter drugih potrebnih podatkov. V izkazu denarnih tokov so izključene pomembnejše vrednosti, ki niso povezane s prejemki in izdatki.

6.2.3 Obvladovanje finančnih tveganj

V nadaljevanju pojasnjujemo, kako je družba izpostavljena različnim vrstam finančnih tveganj in kakšni so njeni cilji, politika in procesi za merjenje in obvladovanje te izpostavljenosti.

6.2.3.1 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka, vključena v pogodbo o finančnem instrumentu, ne bo izpolnila obveznosti in bo družbi povzročila finančno izgubo. Kreditno tveganje je neposredno povezano s komercialnim tveganjem in pomeni nevarnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev poplačane s časovnim zamikom ali pa sploh ne bodo poplačane.

Izpostavljenost tej vrsti tveganja se poveča v zaostrenih gospodarskih razmerah. Posebno pozornost posvečamo spremljanju plačilne sposobnosti kupcev in si pri zmanjševanju izpostavljenosti temu tveganju pomagamo z bonitetnim sistemom ocene kupcev, s sprotnim spremljanjem bonitete kupcev in dobaviteljev, poslovanjem na podlagi predplačil, nadzorom slabih plačnikov, sprotno izterjavo, vlaganjem izvršb, uporabo inštrumentov zavarovanja, kompenzacijami ter izterjavo prek specializirane agencije za izterjavo dolga tujih kupcev .

6.2.3.2 Plačilnosposobnostno tveganje

Plačilnosposobnostno tveganje je tveganje, da bo podjetje naletelo na težave pri zbiranju finančnih sredstev za izpolnitev finančnih obveznosti. V Skupini Sava Turizem sta vzpostavljeni enotna finančna politika in centralizirana kreditna politika.

Skupina Sava Turizem je zaradi zagotovitve virov ustrezne ročnosti, ugodnejših cenovnih pogojev ter zagotovitve dodatnih virov za intenzivnejšo investicijsko dejavnost pristopila k refinanciranju obstoječih posojil in pričela nadgradnjo strateško pomembnih produktov na največjih destinacijah.

Finančna zadolženost družbe na dan 31. 12. 2018 znaša 24,8 % bilančne vsote in je v primerjavi s povprečjem panoge nizka. Družba razpolaga s sredstvi, ki za trikrat presegajo posojila. Vse navedeno zagotavlja primerno osnovo za zavarovanje dolgoročnih posojil in njihovo normalno odplačevanje.

Maja 2017 je bilo izvedeno refinanciranje obstoječih posojil. Odplačilo glavnice novo najetega kredita je dogovorjeno po naslednji dinamiki: v prvih štirih letih se odplačuje po 6 %, v petem letu 7 %, v šestem 7,5 %, v sedmem 9 %, v osmem 10 %, v devetem, desetem in enajstem letu 10,5 %, v dvanajstem letu pa 11 %. Glavnice se odplačujejo mesečno od julija do decembra, obresti pa se odplačujejo mesečno. Z doseženim dogovorom je izvedena uskladitev ročnostne strukture bilance stanja, kar omogoča uresničitev začrtanih ciljev družbe in prispeva k izboljšanju kazalnikov likvidnosti in plačilne sposobnosti družbe. Stopnja dolgoročnosti financiranja znaša 89,0 %, stopnja pokritosti dolgoročnih naložb z dolgoročnimi viri pa je 94,9-odstotna, kar pomeni, da so dolgoročne naložbe družbe skoraj v celoti financirane z dolgoročnimi viri.

6.2.3.3 Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnega instrumenta nihala zaradi spremembe tržnih obrestnih mer. Na ravni poslovne skupine Sava je opredeljen enoten nastop vseh družb pri bankah. V kreditni pogodbi, sklenjeni z bankami v maju 2017, je dogovorjena obrestna mera šestmesečni EURIBOR + 2,5-odstotna marža. Obrestna mera EURIBOR je v letu 2018 dosegala negativne vrednosti, v letu 2019 se ne pričakuje bistvena rast. Obrestno tveganje posredno zmanjšujemo s stalnim izboljševanjem upravljanja obratnih sredstev in posledično z zmanjševanjem potrebe po dodatnih virih oziroma z zniževanjem zadolženosti. Družba v preteklem letu ni imela sklenjenih instrumentov za zaščito obrestnega tveganja.

6.2.3.4 Valutno tveganje

Valutno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnih instrumentov nihala zaradi spremembe tečajev tujih valut. Družba posluje pretežno v evrskem območju, zaradi česar je izpostavljenost valutnemu tveganju nizka.

6.2.4 Pojasnila posameznih postavk računovodskih izkazov

6.2.4.1 Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev

Tabela 69: Preglednica gibanja neopredmetenih dolgoročnih sredstev za obdobje januar–december 2018
- po Slovenskih računovodskih standardih 2016

NABAVNA VREDNOST	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	Premoženjske pravice		Dobro ime prevzetega podjetja	Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev	SKUPAJ
		Naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine in druge pravice	Predjmi za neopredmetena dolgoročna sredstva			
Stanje 01.01.2018	0	1.668	0	0	140	1.808
Povečanja, nakupi	0	113	0	0	0	113
Izčlenitev	0	-14	0	0	-5	-20
Odpisi	0	0	0	0	-9	-9
Stanje 31.12.2018	0	1.767	0	0	126	1.893
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 01.01.2018	0	-1.102	0	0	-108	-1.210
Izčlenitev	0	14	0	0	5	20
Amortizacija	0	-101	0	0	0	-101
Stanje 31.12.2018	0	-1.189	0	0	-102	-1.292
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 01.01.2018	0	565	0	0	32	597
Stanje 31.12.2018	0	577	0	0	24	600

v 000 EUR

Leta 2018 se je za 113 tisoč EUR povečala vrednosti neopredmetenih sredstev. Amortizacija je bila obračunana v višini 101 tisoč EUR. Nove nabave v letu 2018 predstavljajo nadgradnje obstoječih računalniških programov.

Neopredmetena sredstva niso zastavljena.

6.2.4.2 Opredmetena osnovna sredstva

Tabela 70: Preglednica gibanja opredmetenih osnovnih sredstev za obdobje januar–december 2018
- po Slovenskih računovodskih standardih 2016

NABAVNA VREDNOST	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprave	Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	Predjmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	SKUPAJ
Nabava, povečanja	0	1.805	1.346	551	8.595	16	12.313
Izčlenitev	-1.519	-14.936	-2.571	-129	0	0	-19.254
Aktiviranje	0	7.807	891	35	-8.733	0	0
Zmanjšanje	0	0	-113	0	0	0	-113
Odpisi	0	-270	-1.171	-285	0	0	-1.727
Stabilov	0	-750	-48	-5	0	0	-804
Stanje 31.12.2018	17.617	240.828	42.023	4.140	613	26	305.246
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 01.01.2018	0	-120.388	-37.036	-2.667	0	0	-160.092
Izčlenitev	0	8.038	2.377	54	0	0	11.069
Zmanjšanje	0	0	113	0	0	0	113
Odpisi	0	224	1.134	260	0	0	1.618
Stabilov	0	325	25	2	0	0	352
Amortizacija	0	-5.046	-1.387	-442	0	0	-6.875
Stanje 31.12.2018	0	-116.248	-34.773	-2.793	0	0	-153.814
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 01.01.2018	19.135	126.783	6.754	1.306	752	10	154.740
Stanje 31.12.2018	17.617	124.580	7.250	1.346	613	26	151.433

v 000 EUR

Leta 2018 se je vrednost opredmetenih sredstev iz naslova novih nabav povečala za 12.313 tisoč EUR. Amortizacija je bila obračunana v višini 6.875 tisoč EUR. Povečanje osnovnih sredstev je posledica investicij, predvsem v drugo fazo obnove hotela Rikli na Bledu, prenovi infrastrukture in sanitarij v Campingu Bled, izvedbe druge faze prenove bungalov naselja Prekmurska vas Ajda, prenove kopaljšča v hotelu Ajda, ureditve prostorov fizioterapije na Ptujju in druge faza klimatizacije hotela

Primus, izvedbe rekonstrukcije filtrskega postrojenja na objektih Terme 3000 - Moravske toplice in Terme Banovci, prenove stropa Pitne dvorane v Radencih.

Zemljišče ter zgradbe so zastavljeni v skupni vrednosti 42.696 tisoč EUR. Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin na dan 31. 12. 2018 znaša 102.161 tisoč EUR.

Konec leta 2018 smo slabili vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, ki so na destinaciji Terme Banovci, v skupni višini 452 tisoč EUR.

Za destinacijo Terme Banovci je cenitev za namene računovodskega poročanja na dan 31. 12. 2018 pripravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin. Ocenjena tržna vrednost destinacije Banovci je 4.575 tisoč EUR. Pri ocenjevanju vrednosti osnovnih sredstev za destinacijo Terme Banovci je bil uporabljen na donosu zasnovan način. Pri oceni destinacije Terme Banovci je bila uporabljena metoda kapitalizacije stanovitnega dobička.

Tabela 71: Prikaz učinkov oslabitev osnovnih sredstev v letu 2018

Destinacija Terme Banovci		v 000 EUR	
	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
Pred slabitvijo	8.075	-3.049	5.026
Po slabitvi	7.272	-2.697	4.575
Razlika	804	-352	452

6.2.4.3 Naložbene nepremičnine

Tabela 72: Preglednica gibanje in stanje naložbenih nepremičnin za obdobje januar–december 2018 - po Slovenskih računovodskih standardih 2016

v 000 EUR			
NABAVNA VREDNOST	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
Stanje 01.01.2018	0	4.062	4.062
Stanje 31.12.2018	0	4.062	4.062
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2018	0	-2.456	-2.456
Amortizacija	0	-79	-79
Stanje 31.12.2018	0	-2.535	-2.535
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2018	0	1.606	1.606
Stanje 31.12.2018	0	1.527	1.527

Leta 2018 se vrednost naložbenih nepremičnin ni povečala. Amortizacija je bila obračunana v višini 79 tisoč EUR. V letu 2017 je družba ustvarila 93 tisoč EUR prihodkov in imela skupne stroške v višini 208 tisoč EUR, povezane z naložbenimi nepremičninami.

6.2.4.4 Dolgoročne finančne naložbe

Tabela 73: Preglednica gibanja dolgoročnih finančnih naložb za obdobje januar–december 2018

v 000 EUR

Besedilo	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil				Dolgoročna posojila		SKUPAJ DFN
	Delnice in deleži družb v skupini	Delnice in deleži v pridruženih družbah	Druge delnice in deleži	Skupaj DFN, razen posojil	Dolgoročna posojila družbam v skupini	Skupaj dolgoročna posojila	
KOSMATA VREDNOST							
Stanje 01.01.2018	358	4	149	511	3.271	3.271	3.782
Nabava, povečanje	8	0	0	8	0	0	8
Izčlenitev s prevzemom	7.025	0	0	7.025	0	0	7.025
Prenosi	0	0	0	0	-3.271	-3.271	-3.271
Pre vrednotovanje	0	0	-17	-17	0	0	-17
Stanje 31.12.2018	7.391	4	132	7.527	0	0	7.527
POPRAVK VREDNOSTI							
Stanje 01.01.2018	-1	0	-23	-24	-549	-550	-574
Prenosi	0	0	0	0	549	550	550
Pre vrednotovanje	0	0	23	23	0	0	23
Stanje 31.12.2018	-1	0	0	-1	0	0	-1
ČISTA VREDNOST							
Stanje 01.01.2018	358	4	126	487	2.722	2.722	3.209
Stanje 31.12.2018	7.390	4	132	7.525	0	0	7.525

Spremembe dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih posojil so posledica:

- delnice in deleži družb v skupini: dne 25. 09. 2018 je bila ustanovljena družba Terme Lendava d.o.o., ki je v 100% lasti družbe Sava Turizem d.d. z osnovnim kapitalom v višini 7.500,00 EUR. Z dnem vpisa v sodni register dne 06. 03. 2019 je bila na dan obračunske delitve t.i. bilančni presečni datum 31. 05. 2018 izvedena izčlenitev s prevzemom destinacije Treme Lendava iz družbe Sava Turizem d.d. na hčerinsko družbo Terme Lendava d.o.o. Naložba znaša 7.025 tisoč EUR.
- druge delnice in deleži: izvedeno je bilo prevrednotenje delnic Zavarovalnice Triglav na novo pošteno vrednost v višini 132 tisoč EUR.
- dolgoročna posojila: konec leta 2018 je bilo dolgoročno posojilo v višini 2.722 tisoč EUR zaradi zapadlosti v 2019 prerazporejeno med kratkoročna posojila.

6.2.4.5 Dolgoročne poslovne terjatve

Tabela 74: Preglednica gibanja dolgoročnih poslovnih terjatev

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Stanje 1.1.	18	18
Novo oblikovane terjatve	8	0
Prenos na tekočo zapadlost	0	0
Odplačila terjatev	0	0
Končno stanje	26	18

V letu 2018 je bila dodatno vplačana varščina v višini 8 tisoč EUR. Dolgoročna poslovna terjatev predstavlja vplačano varščino za najem poslovnih prostorov.

6.2.4.6 Odložene terjatve za davek

Tabela 75: Preglednica gibanja odloženih terjatev za davek

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Stanje 1.1.	99	107
Zmanjšanje terjatev od prevrednotenja vrednostnih papirjev na pošteno vrednost - v drugem vseobsegajočem donosu	-1	-5
Zmanjšanje terjatev za rezervacije za odpravnine - preko izkaza poslovnega izida	6	-13
Dokončna odprava terjatev - preko izkaza poslovnega izida	-3	10
Končno stanje	101	99

Odložene terjatve za davek po stanju 31. 12. 2018 se nanašajo na dolgoročne rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade na podlagi aktuarskega izračuna v višini 104 tisoč EUR, opravljenega na dan 31. 12. 2018, ter na zmanjšanje terjatve za odloženi davek od prevrednotenja vrednostnih papirjev v višini 2 tisoč EUR.

Družba nima oblikovanih terjatev za odloženi davek iz naslova davčnih izgub in popravka terjatev.

6.2.4.7 Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo

Med sredstva za prodajo je razporejenih 518 delnic Gorenjske banke po nabavni vrednosti 64 tisoč EUR. Knjigovodska vrednost ene delnice Gorenjske banke d.d. znaša 122,87 EUR. Sprememb v primerjavi z enakim preteklim obdobjem ni bilo.

6.2.4.8 Zaloge

Tabela 76: Preglednica zalog

	v 000 EUR	
	Bruto vrednost 31.12.2018	Neto vrednost 31.12.2017
Material	516	569
Trgovsko blago	68	83
Skupaj	584	651

Popisi zalog se izvajajo mesečno, vsi presežki in primanjkljaji se evidentirajo v okviru porabe. Za primanjkljaje trgovskega blaga so bremenjene osebe, zaposlene na obratih. Odpisov zalog zaradi spremembe kakovosti ali spremembe njihove vrednosti v letu 2018 ni bilo.

6.2.4.9 Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročno posojilo do Save, d.d. v višini 2.722 tisoč evrov, ki je bilo konec leta 2018 prerazporejeno iz dolgoročnih posojil med kratkoročna posojila zaradi zapadlosti skladno s sklepom o prisilni poravnavi.

6.2.4.10 Kratkoročne poslovne terjatve

Tabela 77: Preglednica kratkoročnih poslovnih terjatev po zapadlosti

	31.12.2018		v 000 EUR	
	SKUPAJ	Dospelo	Nedospelo	
IV) Kratkoročne poslovne terjatve	3.075	183	2.892	
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	42	0	42	
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2.217	183	2.034	
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	817	0	817	

Terjatve do kupcev niso zavarovane, razen terjatev za najemnine, ki so zavarovane s prejetimi varščinami in manjši znesek terjatev, ki je zavarovan z depozitom.

Družba Sava Turizem d.d. ne izkazuje terjatev do uprave in notranjih lastnikov.

Tabela 78: Preglednica kratkoročnih poslovnih terjatev kupcev po dnevih zapadlosti

v 000 EUR

	31.12.2018			31.12.2017		
	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve
Nezapadle	2.034	0	2.034	1.948	0	1.948
Zapadle 0 - 30 dni	206	23	183	297	0	297
Zapadle 31 - 120 dni	72	72	0	157	99	58
Zapadle več kot 120 dni	281	281	0	381	381	0
SKUPAJ	2.593	376	2.217	2.783	480	2.303

Poslovne terjatve do drugih so predvsem terjatve za DDV v višini 494 tisoč EUR, terjatve do zavarovalnice v višini 178 tisoč EUR, terjatve za avanse v višini 57 tisoč EUR, terjatve iz nadomestil plač v višini 73 tisoč EUR ter druge manjše terjatve v višini 15 tisoč EUR.

Tabela 79: Stanje popravka vrednosti terjatev do kupcev

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Stanje 1.1.	480	541
Povečanje popravka vrednosti	73	66
Zmanjšanje popravka vrednosti	-178	-126
Stanje na koncu obdobja	376	480

6.2.4.11 Denarna sredstva

Tabela 80: Preglednica denarnih sredstev

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Denar v blagajnah	37	33
Denar na poti	149	304
Denarna sredstva na transakcijskih računih	3.602	5.240
Skupaj denarna sredstva	3.787	5.577

6.2.4.12 Kratkoročne aktivne časovne razmejitev

Tabela 81: Preglednica kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev

v 000 EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Kratkoročno odloženi stroški	231	168
Kratkoročno nezaračunani prihodki od storitve	406	485
DDV od prejetih predujmov	93	57
Skupaj kratkoročne aktivne časovne razmejitev	730	710

6.2.4.13 Kapital

Osnovni kapital na dan 31. 12. 2018 znaša 39.684.899 EUR in je razdeljen na 39.684.899 delnic, ki so kosovne, navadne in prosto prenosljive.

Tabela 82: Kapitalske rezerve

	v 000 EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Druge kapitalske rezerve	52.326	52.326
Skupaj KAPITALSKE REZERVE	52.326	52.326

Kapitalske rezerve znašajo 52.326 tisoč EUR in so nastale na osnovi prenosa splošnega popravka kapitala, ki je nastal ob revalorizaciji.

Zakonske rezerve znašajo 964 tisoč EUR in so bile v letu 2018 povečane za oblikovane rezerve v višini 5 % čistega dobička poslovnega leta, kar znaša 321 tisoč EUR.

Sprememba prenesenega čistega poslovnega izida je posledica popravka obračuna davka iz dohodka pravnih oseb v obračunu iz leta 2013 v višini 53 tisoč in povečanja za preneseni dobiček iz preteklih let iz naslova aktuarskega izračunana dan 31. 05. 2018 in 31. 12. 2018 v višini 31 tisoč EUR.

Družba Sava Turizem d.d. v letu 2018 ni imela lastnih deležev.

6.2.4.14 Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev

Tabela 83: Preglednica gibanja rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev

	v 000 EUR			
	Rezervacije za odpravnine in podobne obveznosti	Druge rezervacije	Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	Skupaj
Stanje 01.01.2018	1.406	7.631	159	9.195
Novo oblikovane rezervacije	303	0	0	303
Odprava rezervacij	-250	-1.505	-23	-1.778
Poraba rezervacij	-55	0	0	-55
Stanje 31.12.2018	1.404	6.126	136	7.666

Vrednost rezervacij in dolgoročnih časovnih razmejitev na dan 31. 12. 2018 znaša 7.666 tisoč EUR. Znesek vključuje rezervacije za odpravnine ter jubilejne nagrade v višini 1.404 tisoč EUR. Aktuarski izračun je bil izdelan ob upoštevanju naslednjih predpostavk: odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so upoštewane v skladu z določili v kolektivnih in individualnih pogodbah, predvidena je 2,5-odstotna letna rast plač v podjetju ter zneskov odpravnin in jubilejnih nagrad, upoštevana je fluktuacija zaposlenih, izbrana diskontna obrestna mera pa znaša 2,25 % letno in predstavlja skoraj dvoletno povprečje obrestnih mer na dolgoročne obveznice Republike Slovenije.

Stanje drugih dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev predstavljajo odloženi prihodki iz naslova pridobljenih finančnih sredstev iz evropskih in državnih strukturnih skladov ter drugih družb za sofinanciranje prenove Hotela Radin in Hotela Terapija v Radencih, za izgradnjo Grand Hotela Primus na Ptuj, izgradnjo Hotela Livada Prestige, prenovo zdravstvenega objekta Thermalium v Moravcih, prenovo Hotela Savica na Bledu, nakup programa za zdravstvo ter obnovo CO₂ kopeli v skupni višini 6.014 tisoč EUR, rezervacije za denacionalizacijske zahtevke v višini 40 tisoč EUR ter rezervacije za morebitne tožbe v višini 72 tisoč EUR. Odprava rezervacij v višini 1.505 tisoč EUR vključuje znesek rezervacij izločenih z izčlenitvijo v višini 1.182 tisoč EUR in odprave rezervacij v višini 323 tisoč EUR.

6.2.4.15 Dolgoročne obveznosti

Tabela 84: Preglednica gibanja dolgoročnih finančnih obveznosti

	v 000 EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Stanje 1.1.	42.696	38.235
Najem novih posojil v letu	0	47.560
Odplačila posojil v letu	0	-35.222
Prenos na kratkoročni del konec obdobja	-3.749	-7.878
Končno stanje	38.947	42.696

Družba ima na dan 31. 12. 2018 za 37.679 tisoč EUR dolgoročnih kreditov do bank, ki so bili najeti za nakup in obnovo opredmetenih osnovnih sredstev z obrestno mero Euribor + 2,5 % letno ter dolgoročnih kreditov do Slovenskega regionalno razvojnega sklada Republike Slovenije v višini 1.267 tisoč EUR z obrestno mero od Euribor + 0,35 % do Euribor + 0,5 % letno. Dolgoročni krediti so bili najeti za nakup in obnovo opredmetenih osnovnih sredstev.

Vrednost kreditov z zapadlostjo od 1 do 2 leti znaša 8.064 tisoč EUR, od 2 do 5 let 15.476 tisoč EUR ter nad 5 let 15.407 tisoč EUR. Krediti so najeti pri bankah in skladu in so zavarovani s hipotekami na nepremičninah družbe oziroma z bančnimi poroštvi.

Med dolgoročnimi finančnimi obveznostmi so zajeti dolgoročni deli kreditov bank in skladov. Med kratkoročne finančne obveznosti je prenesen kratkoročni del finančnih obveznosti v višini 3.749 tisoč EUR.

6.2.4.16 Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne finančne obveznosti so obveznosti do bank v višini 3.394 tisoč EUR, obveznosti do Slovenskega regionalno razvojnega sklada Republike Slovenije v višini 355 tisoč EUR.

Obveznosti do bank ter Slovenskega regionalno razvojnega sklada Republike Slovenije so zavarovane s hipotekami na nepremičninah in z bančno garancijo.

Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini na dan 31. 12. 2018 znašajo 660 tisoč EUR.

Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev znašajo 6.498 tisoč EUR. Družba za zavarovanje poslovnih obveznosti nima izdanih instrumentov zavarovanja.

Druge kratkoročne poslovne obveznosti v višini 2.838 tisoč EUR so: obveznosti do zaposlenih v višini 1.720 tisoč EUR, obveznosti za DDV v višini 210 tisoč EUR, obveznosti do države iz naslova drugih davkov in prispevkov v višini 764 tisoč EUR, obveznosti za obresti v višini 90 tisoč EUR ter druge kratkoročne obveznosti v višini 54 tisoč EUR.

Na dan 31. 12. 2018 ima družba obveznosti za prejete predujme v višini 1.182 tisoč EUR, in to predvsem iz naslova dogodkov – vnaprej plačanih aranžmajev kupcev.

6.2.4.17 Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve na dan 31. 12. 2018 znašajo 4.430 tisoč EUR. Predstavljajo kratkoročno vračunane stroške oz. odhodke v višini 595 tisoč EUR, vkalkulirane rezervacije za kapljice v višini 719 tisoč EUR, obračunane stroške dela v skupni višini 2.251 tisoč EUR za neizkoriščen dopust, neplačane opravljene ure, rezervacije in izplačilo nagrad v letu 2019 za dosežke v letu 2018, kratkoročno nezaračunane prihodke od prodaje darilnih bonov v višini 844 tisoč EUR, kratkoročno razmejene prihodke iz naslova vnaprej plačanih pavšalov in stojnin v letu 2018 za leto 2019 v višini 7 tisoč EUR, unovčenja garancij v višini 14 tisoč EUR.

6.2.4.18 Ocenjevanje poštenih vrednosti

Tabela 85: Poštene vrednosti finančnih instrumentov

	31.12.2018		31.12.2017	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Vrednostni papirji, na razpolago za prodajo	132	132	126	126
Dolgoročne terjatve	26	26	18	18
Kratkoročne terjatve	3.075	3.075	3.469	3.469
Dana posojila	2.722	2.722	99	99
Denar in denarni ustrezniki	3.787	3.787	5.577	5.577
Dolgoročna posojila	38.947	38.947	42.696	42.696
Kratkoročna posojila	3.749	3.749	3.394	3.394
Kratkoročne poslovne obveznosti	11.178	11.178	9.037	9.037

Vrednostni papirji Gorenjske banke d.d. so obravnavani kot del drugih delnic in deležev, ki so na razpolago za prodajo in so vrednoteni po nabavni vrednosti, ki je 122,87 EUR na delnico.

Poštene vrednosti finančnih sredstev in obveznosti ne odstopajo od njihovih knjigovodskih vrednosti.

6.2.4.19 Čisti prihodki od prodaje

Tabela 86: Čisti prihodki od prodaje

	v 000 EUR	
	2018	2017
Čisti prihodki od prodaje storitev	70.864	70.849
Čisti prihodki od najemnin	871	916
Čisti prihodki od prodaje trgovskega blaga	391	413
Skupaj čisti prihodki od prodaje	72.126	72.177

Vsi prihodki od prodaje so doseženi na domačem trgu.

6.2.4.20 Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)

Tabela 87: Drugi poslovni prihodki

	v 000 EUR	
	2018	2017
Poraba in odprava rezervacij za odpravnine, jub.nagrade, presežne ure in dopuste	250	100
Črpanje odloženih prihodkov iz sredstev pridobljenih iz EU	516	523
Poraba vzpodbud iz naslova invalidov	98	122
Dobički od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev	19	414
Odprava vračunanega popravka terjatev	72	111
Ostali poslovni prihodki	159	138
Skupaj drugi poslovni prihodki	1.114	1.407

6.2.4.21 Stroški po funkcionalnih skupinah

Tabela 88: Stroški po funkcionalnih skupinah

	v 000 EUR	
	2018	2017
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	51.262	49.933
Stroški prodajanja	5.147	4.784
Stroški splošnih dejavnosti	8.666	11.337
SKUPAJ	65.075	66.054

Proizvajalni stroški prodanih proizvodov zajemajo stroške na stroškovnih mestih hotelov, restavracij, kuhinj, kampov, kopališč in golf igrišča. Stroški prodajanja zajemajo stroške na stroškovnih mestih službe za marketing in prodajo. Stroški splošnih dejavnosti pa zajemajo stroške na stroškovnih mestih posloводства, tajništva, kadrovske službe, pravne službe, nabave, investicij in vzdrževanja, informatike, kakovosti, financ in računovodstva, kontrolinga in tudi stroške na ostalih splošnih stroškovnih mestih.

6.2.4.22 Stroški blaga, materiala in storitev

Tabela 89: Preglednica stroškov blaga, materiala in storitev po vrstah stroškov

	v 000 EUR	
	2018	2017
Nabavna vrednost prodanega blaga	247	246
Stroški materiala	13.668	13.674
Stroški transportnih storitev	495	505
Stroški storitev vzdrževanja	1.559	1.381
Stroški najemnin	458	544
Nadomestila stroškov delavcev	175	161
Stroški plačilnega prometa, bančnih storitev in zavarovalnih premij	766	908
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	2.183	1.595
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	1.737	1.913
Stroški drugih storitev	12.110	11.892
SKUPAJ	33.399	32.818

Stroški drugih storitev so stroški čiščenja prostorov, najema prostorov, prodajne provizije, študentskega dela, komunalnih storitev, stroški pranja, stroški glasbe, stroški prireditev, idr.

6.2.4.23 Stroški dela

Tabela 90: Preglednica stroškov dela

	v 000 EUR	
	2018	2017
Bruto plače	17.432	15.777
Stroški socialnih zavarovanj zaposlenih	1.168	2.556
Drugi stroški dela	3.679	4.540
Skupaj stroški dela	22.279	22.873

Povprečno število zaposlenih v letu 2018 na podlagi opravljenih delovnih ur je bilo 738,13.

6.2.4.24 Odpis vrednosti

Leta 2018 je bila obračunana amortizacija v višini 7.056 tisoč EUR, od tega 101 tisoč EUR za neopredmetena sredstva, 6.433 tisoč EUR za opredmetena osnovna sredstva, 443 tisoč EUR za drobni inventar ter 79 tisoč EUR za naložbene nepremičnine.

Prevrednotovalni poslovni odhodki za opredmetena in neopredmetena osnovna znašajo 571 tisoč EUR. Popravki dvomljivih in spornih terjatev do kupcev ter popravek drugih terjatev znašajo 73 tisoč EUR.

6.2.4.25 Drugi poslovni odhodki

Drugi poslovni odhodki v letu 2018 znašajo 1.698 tisoč EUR, od tega so največji strošek prispevek za mestno stavbno zemljišče 485 tisoč EUR, vodni prispevek in koncesija za vodo v višini 752 tisoč EUR, upravne in sodne takse v višini 22 tisoč EUR, štipendije in nagrade dijakom in študentom v višini 207 tisoč EUR ter drugi poslovni odhodki v višini 232 tisoč EUR.

6.2.4.26 Finančni prihodki iz deležev

V finančnih prihodkih iz deležev so izkazani prihodki iz dividend od delnic Zavarovalnice Triglav d.d. v višini 11 tisoč EUR.

6.2.4.27 Finančni prihodki iz danih posojil

V finančnih prihodkih iz danih posojil so izkazane obresti iz danih kreditov podjetjem v skupini v višini 26 tisoč EUR.

6.2.4.28 Finančni prihodki iz poslovnih terjatev

Finančne prihodke iz poslovnih terjatev predstavljajo obresti do kupcev v višini 1 tisoč EUR.

6.2.4.29 Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb

V letu 2018 je bila slabljen naložba v Sava Zdravstvo d.o.o. za višino 0,183 tisoč EUR.

6.2.4.30 Finančni odhodki iz finančnih obveznosti

Finančne odhodke iz finančnih obveznosti predstavljajo obresti za najete kratkoročne in dolgoročne kredite pri bankah v višini 1.117 tisoč EUR in obresti iz naslova drugih finančnih obveznosti v višini 63 tisoč EUR, ki predstavljajo pripisane obresti na podlagi aktuarskega izračuna.

6.2.4.31 Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti

Finančne odhodke iz poslovnih obveznosti predstavljajo obresti do obvladujoče družbe v skupini v višini 2 tisoč EUR.

6.2.4.32 Davek od dobička

Tabela 91: Davek od dobička

	v 000 EUR			
	2018	2018	2017	2017
	Stopnja	Znesek	Stopnja	Znesek
Dobiček pred davki		6.983		5.821
Davek od dobička z uporabo uradne stopnje	19%	1.327	19%	1.106
Vpliv davčnih stopenj v drugih državah		0		0
Zneski, ki negativno vplivajo na davčno osnovo		755		898
- znesek iz naslova zmanjšanja odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov		734		889
- morebitno ostali zneski, ki vplivajo na povečanje davčne osnove		21		9
Učinek povečane davčne stopnje na posebne dobičke		0		0
Zneski, ki pozitivno vplivajo na davčno osnovo		289		255
- znesek iz naslova zmanjšanja prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov		161		188
- znesek iz naslova povečanja odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov		45		26
- morebitni ostali zneski, ki vplivajo na zmanjšanje osnove (npr. Znesek dohodkov za katere je že bil odlegnjen davek)		83		41
Sprememba davčne osnove pri prehodu na nov način računovodenja pri spremembah računovodskih usmeritev		0		0
Davčne olajšave				
- uporabljene, ki vplivajo na zmanjšanje davčne obveznosti		679		741
Davčna izguba				
- uporabljena, ki vpliva na zmanjšanje davčne obveznosti		3.725		3.232
- nastala v tekočem letu - preostala za koriščenje v naslednjih letih		0		0
Prilagoditev za pretekla leta		0		0
ODMERJENI DAVEK TEKOČEGA LETA	8,3%	579	8,1%	473
Povečanje/zmanjšanje odloženega davka		-6		13
DAVEK V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA	8,2%	572	8,4%	486

Družba ima na dan 31. 12. 2018 neizkoriščeno davčno izgubo v višini 18.425 tisoč EUR, ki jo bo mogoče izkoristiti v prihodnjih letih.

6.2.4.33 Preglednica terjatev in obveznosti za odložene davke

Tabela 92: Preglednica terjatev za odložene davke

	v 000 EUR		
31.12.2018	Terjatve	Obveznosti	Neto
Finančne naložbe	-3	0	-3
Rezervacije	104	0	104
SKUPAJ	101	0	101

	v 000 EUR		
31.12.2017	Terjatve	Obveznosti	Neto
Finančne naložbe	-1	0	-1
Rezervacije	101	0	101
SKUPAJ	99	0	99

Družba nima obveznosti za odložene davke.

6.2.4.34 Pogojne obveznosti

Tabela 93: Preglednica pogojnih in drugih obveznosti

	v 000 EUR	
	2018	2017
Hipoteke	102.161	105.860
Dana jamstva	723	958
Možne obveznosti po tožbah- denacionalizacija	4.675	4.675
Zastava vrednostnih papirjev	0	0
Ostalo zastava sredstev	249	292
SKUPAJ	107.808	111.786

Hipoteke

Vrednost hipotek v višini 102.161 tisoč EUR predstavlja knjigovodska vrednost nepremičnin, danih za zavarovanje kreditov, ki na dan 31. 12. 2018 znašajo skupno 42.696 tisoč EUR.

Dana jamstva

V danih jamstvih je prejeto poroštvo Save Turizem d.d. v višini 723 tisoč EUR na najeti kredit pri Slovenskem regionalnem razvojnem skladu.

Preostalo – zastava sredstev

Med preostalimi možnimi obveznostmi v postavki preostalo – zastava sredstev so preostale potencialne obveznosti v skupni višini 249 tisoč EUR.

Pojasnila v povezavi s stanjem denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Sava Turizem d.d.

a) Zahteva za denacionalizacijo – Höhn - Šarič

Zdravilišče Radenci d.o.o. je bilo ena izmed strank v postopku denacionalizacije upravičencev Höhn - Šarič. Vlagatelji denacionalizacijskega zahtevka so v postopku med drugim zahtevali vrnitev dela

nepremičnin zdraviliškega kompleksa. Postopek je bil v letu 2015 pravnomočno zaključen. Na podlagi predloga za izdajo začasne odredbe so bile nepremičnine, ki so predmet postopka, izločene iz lastninskega preoblikovanja podjetja do zaključka postopka denacionalizacije in jih družba Sava Turizem d.d. vodi zunajbilančno do zaključka postopka. Denacionalizacijska zadeva je bila pravnomočno zaključena, nato pa je bila s strani denacionalizacijskih upravičencev vložena ustavna pritožba, na podlagi katere je ustavno sodišče v letu 2017 razveljavilo izdane pravnomočne odločbe in zadevo vrnilo v ponovni postopek.

Sedaj v tej zadevi tečeta dva postopka in sicer:

- denacionalizacijski postopek opr.št. 321-195/1993

V navedeni zadevi je Upravno sodišče Republike Slovenije s sodbo opr.št. II U 577/2017 z dne 07. 02. 2018 ugodilo tožbi denacionalizacijskih upravičencev in odpravilo odločbo z dne 29. 01. 2013, s katero je bila zavrnjena njihova zahteva za denacionalizacijo nepremičnin parc. št. 124, pripisane pri vl. št. 18 k.o. Kapelski Vrh, ki je bila odvzeta Vilmi Šarič do celote, in parc. št. 165, pripisane pri vl. št. 302 k.o. Radenci, ki je bila odvzeta Vilmi Šarič v solastninskem deležu do 1/2.

V ponovnem postopku je Upravna enota dne 08. 06. 2018 izdala obvestilo zavezancu, v katerem povzema dosedanje pravno in dejansko stanje v tem postopku. Upravičenci zahtevajo odškodnino za nepremičnine, za katere obstajajo ovire za vračilo v naravi. Upravni organ navaja skupno višino odškodnine 272.659,50 DEM.

Upravna enota je izdala Poročilo o ugotovljenem pravnem in dejanskem stanju z dne 31. 08. 2018 in nato Delno odločbo o denacionalizaciji z dne 01. 10. 2018. Po Delni odločbi je zavezanec za vračilo Slovenski državni holding in sicer mora izročiti obveznice v skupni višini 139.408,50 EUR, ker obstajajo ovire za vračilo v naravi.

- denacionalizacijski postopek opr.št. 301-35/1993 (339-33/2009)

Upravno sodišče RS je s sodbo opr.št. II U 573/2017 z dne 07. 02. 2018 ugodilo tožbi denacionalizacijskih upravičencev in odpravilo odločbo Upravne enote Gornja Radgona z dne 27. 06. 2012, s katero je bil denacionalizacijski zahtevek upravičencev zavrjen, ter zadevo vrnilo v ponovni postopek.

V tem postopku upravičenci zahtevajo denacionalizacijo podržavljenega podjetja Kuranstalt Sauberbrun Radein Aktiengesellschaft, ki bi naj bil v deležu 48% last Wilhelmine Hoehn Šarič, drugi solastnik oz. delničar pa je bil dr. Ante Šarič v deležu 48%, vendar zahteva za njegov delež ni bila predmet obravnavane odločbe o denacionalizaciji.

V ponovnem postopku upravni organ o zadevi še ni odločil.

b) Zahteva za denacionalizacijo – Wiesler in Purre - Wiesler

Predlagatelj sta dne 23. 12. 2010 pri Okrajnem sodišču v Novem mestu vložila predlog za vrnitev zaplenjenega premoženja v skladu s 145. členom ZIKS in zemljiškoknjižni predlog za zaznambo spora pri nepremičninah, ki so predmet tega postopka, zoper 11 nasprotnih udeležencev, med njimi tudi zoper Zdravilišče Radenci d.o.o.; sodišče je spor zaznamovalo s sklepom z dne 22. 2. 2011.

Okrajno sodišče v Novem mestu je s sklepom z dne 25. 3. 2013 vrnitev zaplenjenega premoženja zavrnilo; to odločbo je potrdilo tudi Višje sodišče v Ljubljani s sklepom opr. št. II Cp 215/2014 z dne 19. 3. 2014. Vrhovno sodišče RS pa je ugodilo reviziji predlagateljev in s sklepom opr. št. II Ips 250/2014 z dne 28. 5. 2015 razveljavilo sklepa sodišč druge in prve stopnje ter zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo odločanje.

V ponovnem postopku je sodišče dne 10. 5. 2016 izdalo sklep, s katerim je ponovno določilo vrednost spornega predmeta na 34.200.000,00 EUR in predlog za vrnitev zaplenjenega premoženja ponovno zavrnilo; vsaki stranki je naložilo svoje stroške postopka.

Zoper izdano odločbo sta predlagatelja vložila pritožbo v delu, ki se nanaša na zavrnitev predloga za vrnitev zaplenjenega premoženja, ki sta jo dopolnila dne 28. 9. 2016. V postopku smo za družbo Sava Turizem d.d. vložili odgovor na pritožbo dne 20. 10. 2016, s katerim smo pritožbi predlagateljev v celoti nasprotovali.

Višje sodišče je dne 19. 7. 2017 izdalo sklep opr. št. II Cp 3024/2016, s katerim je pritožbi predlagateljev in 8. nasprotne udeleženke zavrnilo ter potrdilo sklep sodišča prve stopnje.

Predlagatelj sta dne 23. 8. 2017 zoper izdano sodno odločbo vložila revizijo.

Vrhovno sodišče RS je s sklepom opr.št. II Ips 289/2017 z dne 15. 03. 2018 revizijo predlagateljev zavrnilo.

Predlagatelj sta zoper izdano odločitev vložila ustavno pritožbo, ki je še v fazi preizkusa.

c) Zahteva za denacionalizacijo – Čeh

V teku je postopek pred Upravno enoto Radovljica, v katerem Ana Jelka Čeh zahteva vračilo zemljišč na območju k. o. Želeče, Sava Turizem d.d. pa je v postopku stranka z interesom. Upravno sodišče je s sodbo opr. št. I U 1049/2014-19 z dne 23. 9. 2015 odpravilo odločbo UE Radovljica in zadevo vrnilo istemu organu v ponovni postopek. UE Radovljica ponovljeni postopek vodi pod opr. št. D 321-39/1991, v katerem je bila dne 14. 12. 2017 izdana odločba št. D-321-39/1991-97, s katero je bil zahtev upravičenke Ane Jelke Čeh za vračilo zemljišč v naravi zavrjen.

Odločba je dokončna, saj je drugostopenjski organ zavrnil pritožbo (Odločba Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 490-3/2017/5, z dne 1. 3. 2017), vendar še ne pravnomočna, saj je bil sprožen upravni spor. Postopek se pred Upravnim sodiščem RS vodi pod opr. št. I U 623/2017. V njem je bila tožeča stranka, pravni naslednik denacionalizacijske upravičenke, neuspešna s predlogom za izdajo začasne odredbe, saj ga je sodišče pravnomočno zavrnilo.

Sodbe Upravnega sodišča še nismo prejeli.

6.2.4.35 Vpliv dogodkov na računovodske izkaze po dnevu bilance stanja

Januar 2019:

Izvedba skupščine družbe Sava Turizem d.d., dne 29. 01. 2019, kjer je bila potrjena izčlenitev destinacije Terme Lendava na hčerinsko družbo Terme Lendava d.o.o.

Februar 2019:

Potrditev osnutka dogovora o prodaji Term Banovci s strani Nadzornega sveta družbe na seji dne 6. 2. 2019 in podpis dogovora o prodaji s kupcem dne 19. 2. 2019.

Prejem kupnine za delnice Gorenjske banke d.d., ki so bile s strani Save d.d. zastavljene v korist Save Turizem d.d., v višini 2.061.862,00 EUR in s tem poplačilo zavarovanih terjatev do Save d.d. v isti višini.

Marec 2019

Sava Turizem d.d. sprejme prevzemno ponudbo AIK Banke za prodajo 518 delnic GBKR.

Dne 6. 3. 2019 je v sodni register vpisana izčlenitev s prevzemom Term Lendava s presečnim datumom 31. 5. 2018. Posledično so prikazani izkazi družbe Sava Turizem d.d. brez izčlenjenega premoženja.

6.2.4.36 Preračun kapitala s stopnjo rasti cen življenjskih potrebščin

Tabela 94: Preračun kapitala s stopnjo rasti cen življenjskih potrebščin

v 000 EUR

	Znesek osnovnega kapitala	% rasti	Izračunan učinek	Poslovni izid, zmanjšan za učinek izračuna
KAPITAL.....preračun po rasti cen življenjskih potrebščin	39.685	1,40%	556	5.855

6.2.4.37 Povezane stranke

Sava, družba za upravljanje in financiranje, d.d., Dunajska cesta 152, Ljubljana, je nadrejena/obvladujoča družba in ima na dan 31. 12. 2018 99,91-odstotni lastniški delež v družbi Sava Turizem d.d. Predstavniki kapitala v nadzornem svetu družbe Sava Turizem d.d. so:

- Klemen Boštjančič, predsednik nadzornega sveta
- Aleš Škoberne, namestnik predsednika nadzornega sveta
- Matej Narat, član nadzornega sveta
- Tina Pelcar Burgar, članica nadzornega sveta

Družba Sava Turizem d.d. je od 24. 4. 2013 100-odstotna lastnica družbe Sava Zdravstvo d.o.o., od 25. 09. 2018 100-odstotna lastnica družbe Terme Lendava d.o.o., od 14. 2. 2014 je 85-odstotna lastnica družbe Cardial d.o.o., od 23. 1. 2015 je 30-odstotna lastnica družbe BLS Sinergije d.o.o. in od 1. 8.

2016 50-odstotna lastnica Srednjeevropskega izobraževalnega Centra (SEIC), Moravske Toplice. Ustanovili sta ga družbi Sava Turizem d.d. in Cardial d.o.o.

Družbe Sava Zdravstvo d.o.o., Terme Lendava d.o.o., Zavod SEIC in Cardial d.o.o. so odvisne družbe Sava Turizem d.d. Družba BLS Sinergije d.o.o. pa je pridružena družba.

Družba Sava Zdravstvo d.o.o. v letu 2018 ni poslovala.

Z dnem vpisa v sodni register, dne 06. 03. 2019, je bila na bilančni presečni datum 31. 05. 2018 izvedena izčlenitev s prevzemom destinacije Terme Lendava iz družbe Sava Turizem d.d. na hčerinsko družbo Terme Lendava d.o.o.

V tem poročilu prikazujemo posle s povezanimi družbami, ne pa tudi poslov s pridruženo družbo.

Poročilo se nanaša na posle, ki jih je družba v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2018 sklenila z obvladujočo družbo, ter na posle, ki jih je družba v istem obdobju sklenila s povezanimi družbami.

Opis pravnih poslov, ki jih je družba v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2018 sklenila z obvladujočo družbo Sava, d.d.

Pravni posli z obvladujočo družbo v predmetnem obdobju so:

- storitve uporabe blagovne znamke, IT-storitve skupaj s telefonskimi storitvami in mobilno telefonijo,
- finančni prihodki iz naslova dolgoročnega posojila,
- finančni odhodki iz naslova poslovnih obveznosti,
- notranjerevizijske storitve (sestrska družba Sava NRS).

Iz naslova poenostavljene pripojitve družbe Sava TMC, d.o.o. k družbi Sava Turizem d.d. ima družba Sava Turizem d.d. kratkoročno poslovno obveznost do Sava, d.d. v višini 458 tisoč EUR, ki bo konec leta 2019 medsebojno pobotana.

Posli in razmerja družbe Sava Turizem d.d. z obvladujočo družbo Sava, d.d. na podlagi pogodb, sklenjenih v preteklih letih, ki se pojavljajo v izkazu stanja družbe:

- dano dolgoročno posojilo, ki je konec leta 2018 preneseno med kratkoročna posojila.

Posojilo je zavarovano z 6.919 delnicami Gorenjske banke d.d., Kranj. Na podlagi potrjene prisilne poravnave ga je Sava, d.d. obvezana poravnati do 30. 11. 2019.

Opis pravnih poslov, ki jih je družba v obdobju od 1. 6. do 31. 12. 2018 sklenila z odvisno družbo Terme Lendava d.o.o.

Poslovni odnos se nanaša na obveznost iz naslova izčlenitve na dan 31. 12. 2018.

Opis pravnih poslov, ki jih je družba v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2018 sklenila z odvisno družbo CARDIAL d.o.o.

Poslovni odnosi se nanašajo na izvajanje zdravstvenih storitev, storitev svetovanja in oglaševanja ter obračun uporabe blagovne znamke Sava.

Opis pravnih poslov, ki jih je družba v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2018 sklenila z zavodom SEIC, Moravske Toplice

Poslovni odnosi se nanašajo na storitve najema poslovnih prostorov, storitve kontrolinga, IT-storitve ter stroškov telefonije in plačilo letnega prispevka ustanovitelja.

Tabela 95: Preglednica vrednosti poslov v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2018 z obvladujočo družbo ter povezanimi družbami:

v 000 EUR

Družba	Prihodki od prodaje	Stroški iz poslovanja	Finančni prihodki iz danih posojil	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini
TERME LENDAVAL d.o.o., Lendava				
CARDIAL d.o.o., Ljubljana	9	12		
SAVA NRS, d.o.o., Kranj	1	36		
SAVA d.d., Ljubljana	35	587	26	2
SEIC	12	64		
Skupaj	57	698	26	2

Pojasnilo:

- prihodki od prodaje: prihodki družbe, zaračunani odvisni oziroma obvladujoči družbi;
- stroški iz poslovanja: stroški družbe, ki se nanašajo na odvisno oziroma obvladujočo družbo;
- finančni prihodki: finančni prihodki družbe, ustvarjeni s finančnimi in poslovnimi transakcijami z obvladujočo družbo;
- finančni odhodki: finančni odhodki družbe, ki se nanašajo na obvladujočo družbo;

Tabela 96: Preglednica stanja terjatev in obveznosti na dan 31. 12. 2018 do obvladujoče družbe in povezanih družb

v 000 EUR

Družba	Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	Kratkoročna posojila družbam v skupini	Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini
TERME LENDAVAL d.o.o., Lendava	92		
CARDIAL d.o.o., Ljubljana	10		11
SAVA NRS, d.o.o., Kranj			18
SAVA d.d., Ljubljana	544	2.722	11
SEIC	13		2
Skupaj	660	2.722	42

Pojasnilo:

- kratkoročne poslovne obveznosti: obveznosti iz naslova izčlenitve, redne poslovne obveznosti in poslovne obveznosti do obvladujoče družbe;
- kratkoročna posojila: posojila družbe, dana obvladujoči družbi, in regresna terjatev do obvladujoče družbe;
- kratkoročne poslovne terjatve: poslovne terjatve družbe do odvisne oziroma obvladujoče družbe.

6.2.4.38 Podatki o skupinah oseb

Znesek bruto prejemkov v letu 2018

	v 000 EUR	
	2018	2017
Člani uprave	433	390
Drugi zaposleni po individualnih pogodbah	5.477	5.378
Člani nadzornega sveta družbe	128	82

Skupni bruto prejemki uprave so leta 2018 znašali 433 tisoč EUR. Navedeni znesek je sestavljen iz bruto prejemkov od plač, povračil stroškov, regresa in bonitet.

Bruto prejemki zaposlenih po individualni pogodbi – brez članov uprave – so leta 2018 znašali 5.477 tisoč EUR. Prejemki so sestavljeni iz bruto prejemkov od plač ter drugih prejemkov (regresa in rednih odpravnin).

Prejemki članov nadzornega sveta so leta 2018 znašali 128 tisoč EUR bruto. Znesek sestavljajo sejnine, plačila za opravljanje funkcije, določene s sklepom skupščine.

6.2.5 Razkritje poslov z izbranim revizorjem

Strošek revizije računovodskih izkazov družbe za leto 2018 po pogodbi z družbo Deloitte Revizija d.o.o. znaša 55 tisoč EUR, strošek drugih nerevizijskih storitev pa je 3 tisoč EUR in se nanaša na druge strokovne storitve.

6.3 Izjava uprave za družbo Sava Turizem d.d.

Uprava družbe potrjuje računovodske izkaze družbe Sava Turizem d.d. za leto, končano na dan 31. 12. 2018.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno upoštevane ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da letno poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2018.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega nadzora, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi.

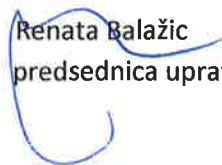
Na osnovi 545. in 546. člena Zakona o gospodarskih družbah je uprava družbe podala poročilo o razmerjih z obvladujočo družbo in drugimi odvisnimi družbami v Skupini Sava Turizem, v katerem je ugotovila, da družba Sava Turizem d.d. na osnovi okoliščin, ki so ji bile znane v trenutku, ko je bil opravljen pravni posel, ocenjuje, da so bili pravni posli sklenjeni z ustrezno protidajatvijo, zato

premoženje družbe Sava Turizem d.d. ni bilo neposredno zmanjšano. Nadalje ocenjuje, da v letu 2018 ni bilo dejanj, ki bi jih družba storila ali opustila na pobudo ali v interesu obvladujoče družbe.

Borut Simonič
član uprave

Renata Balažic
predsednica uprave

Ljubljana, dne 31.3. 2019

6.4 Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Sava Turizem d.d.

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe Sava Turizem d.d.

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe Sava Turizem d.d. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2018, izkaz poslovnega izida, izkaz vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč povzetek bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2018 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS).

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Poudarjanje zadeve

Pogojne obveznosti

Kot je navedeno v pojasnilu 6.2.4.34 Pogojne obveznosti, so proti družbi sproženi različni zahtevki za denacionalizacijo. Ker ni možno zanesljivo oceniti prihodnjih obveznosti niti napovedati verjetnosti poravnave obveznosti, niso izpolnjeni pogoji za pripoznavanje rezervacij. Pričakuje se dolgotrajni proces reševanja zahtevkov, ki lahko pomembno vplivajo na prihodnje poslovanje družbe. Naše mnenje v zvezi s tem ni prilagojeno.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljevstva Velike Britanije in Severne Irske (v okviru UK private company limited by guarantee in which no shares are issued), od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti družbeni Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na <http://www.deloitte.com/si>.

V Sloveniji storitve zagotavlja Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte slovenija d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte Slovenija) ki sta člani Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji, ki tudi storitve revizije (sklepnega, poslovnega, finančnega in pravnega svetovanja) so sestavna na področju svetovanja, ki jih zagotavlja več kot 100 članic in tuji strokovnjaki.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št.: za ODIH: 5162560085 - Osnovni kapital: 74.214,00 EUR

© 2018, Deloitte Slovenija

- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti posloводства, revizijske komisije in nadzornega sveta za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s SRS in za tako notranje kontroiranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Nadzorni svet in revizijska komisija sta odgovorna za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujejo dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posele in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Nadzorni svet in revzijsko komisijo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revzijskih ugotovitvah, vidjučno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revzijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščenca revzorka
Ljubljana, 8.4.2019

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

6.5 Osebe za stike v Skupini Sava Turizem

Sava Turizem d.d.

Dunajska cesta 152
1000 Ljubljana
www.sava-hotels-resorts.si
tajnistvo.savaturizem@sava.si

Uprava

Renata Balažic, članica uprave
tel.: (04) 206 60 21
renata.balazic@sava.si

Mag. Borut Simonič, član uprave
tel.: (04) 206 60 21
borut.simonic@sava.si

Direktorji področij Sava Turizem d.d.

Metka Erjavec Granov, direktorica prodaje,
tel.: (02) 512 22 90,
metka.erjavec-granov@sava.si

Ana Praprotnik, direktorica marketinga,
tel.: (04) 206 60 50,
ana.praprotnik@sava.si

Dr. Nusret Čobo, direktor zdravstva,
tel.: (04) 206 60 46,
nusret.cobo@sava.si

Branka Šketa, direktorica financ in računovodstva,
tel.: (04) 206 60 20,
branka.sketa@sava.si

Marko Jurišič, direktor nabave,
tel.: (04) 206 60 39,
marko.jurismic@sava.si

Gregor Osojnik, direktor službe za pravne in splošne zadeve,
tel.: (04) 206 60 22,
gregor.osojnik@sava.si

Andrej Pogačnik, direktor investicij in vzdrževanja,
tel.: (04) 206 60 16,
andrej.pogacnik@sava.si

Igor Škrinjar, direktor kadrovske službe,
tel.: (04) 206 60 24,
igor.skrinjar@sava.si

Izvršni direktorji destinacij Sava Hotels & Resorts

Vodstvo destinacij

SAVA HOTELI BLED, Bled

Mojca Krašovec, direktorica hotelov

tel.: (04) 579 17 27

mojca.krasovec@hotelibled.com

TERME 3000, Moravske Toplice

Igor Magdič, izvršni direktor destinacije

tel.: (02) 512 50 60

igor.magdic@sava.si

ZDRAVILIŠČE RADENCI, Radenci

Vesna Maučec, direktorica hotelov

tel.: (02) 512 22 50

vesna.maucec@zdravilisce-radenci.si

TERME BANOVC, Veržej

Igor Magdič, izvršni direktor destinacije

tel.: (02) 512 50 60

igor.magdic@sava.si

TERME PTUJ, Ptuj

Mag. Milena Mojzeš, izvršna direktorica destinacije

tel.: (02) 749 45 05

milena.mojzes@terme-ptuj.si

TERME LENDA, Lendava

Helena Sredenšek, direktorica hotelov

tel.: (02) 577 44 46

helena.sredensek@sava.si

